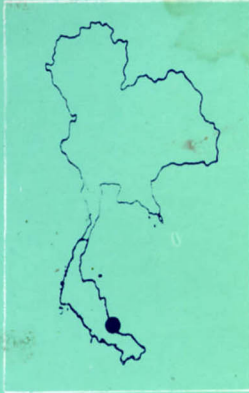
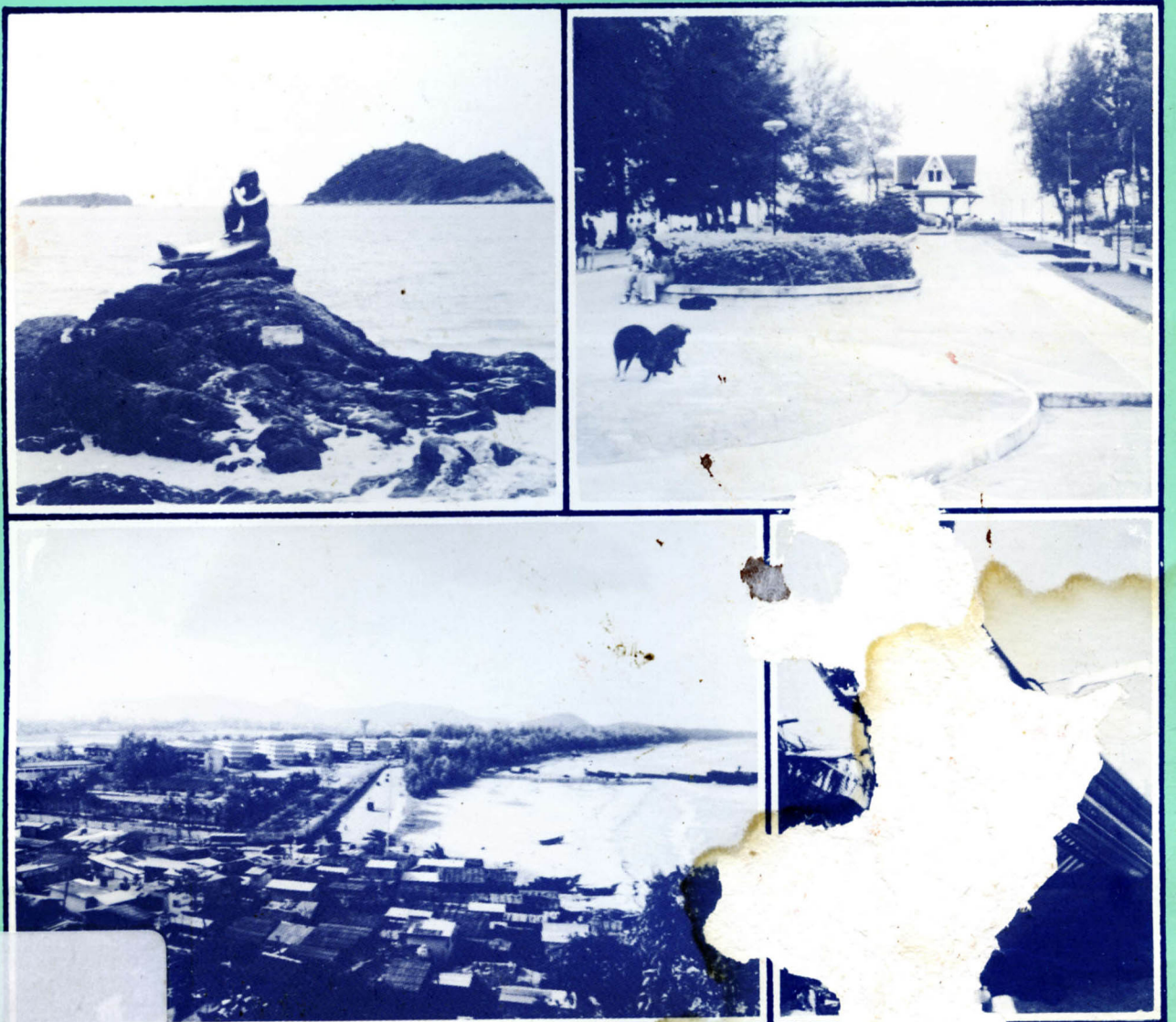

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

การจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วเลี้ยง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

504.06

(593สข)

สถบ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

โครงการจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

เสนอต่อ
สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

จัดทำโดย
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

008620

504.06(593๗๕)

๕๐๕

คำนำ

การจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง และเกาะหนู เกาะแมว จังหวัดสงขลา ดำเนินงานโดยสาขาวิจัยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) โดยได้รับมอบหมายจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ตามหนังสือสัญญาเลขที่ 17/2537 ลงวันที่ 28 เมษายน 2537

ความเป็นมาของโครงการ สืบเนื่องจากแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2533 ในส่วนของการดำเนินการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ได้มีข้อเสนอแนะให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติเฉพาะแหล่งขึ้น เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหลายพื้นที่ในประเทศไทยได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างไม่เหมาะสมต่อเนื่องกันมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้สูญเสียสภาพและเสื่อมโทรมลงไปมาก ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติเฉพาะแหล่ง ที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์โดยเร่งด่วน เพื่อจังหวัดที่รับผิดชอบดูแลจะได้นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพแวดล้อมแหล่งธรรมชาตินั้นๆ รวมทั้งเป็นตัวอย่างสำหรับจังหวัดต่างๆ รับไปดำเนินการในการจัดทำแผนการจัดการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ บรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อขอตั้งงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานต่อไป

รายงานผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ ฉบับรายงานแผน และฉบับรายงานสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร รายงานฉบับนี้เป็นรายงานสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร เป็นรายงานที่มีวัตถุประสงค์หลักเป็นคู่มือสำหรับหน่วยงานปฏิบัติ จึงเป็นรายงานที่ได้รวบรวมส่วนการปฏิบัติการไว้เป็นการเฉพาะ

กิติกรรมประกาศ

การดำเนินโครงการจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติบริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง และเกาะหนู เกาะแมว สำเร็จลุล่วงลงด้วยดีด้วยความร่วมมือ และสนับสนุนจากหลาย ฝ่าย คณะผู้ดำเนินโครงการใคร่ขอขอบคุณหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องทั้งในท้องถิ่น จังหวัด และส่วน กลางที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลตลอดทั้งข้อคิดเห็นเพิ่มเติม สนับสนุนให้การจัดทำแผนการจัด การอนุรักษ์ฯ เป็นไปอย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยราชการต่างๆ ของจังหวัดสงขลาและ เทศบาลเมืองสงขลา ได้ให้ความอนุเคราะห์แก่คณะผู้ดำเนินการจัดทำแผนจนสำเร็จได้ด้วยดี

ในส่วนคณะบุคคลและองค์กรอนุรักษ์ต่างๆ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการระดมความคิดเห็นให้ แนวทางการจัดการอนุรักษ์ ซึ่งเป็นความต้องการของท้องถิ่นทำให้สามารถประสานการจัดการ อนุรักษ์ในระดับต่างๆ ที่จะต้องดำเนินการไปด้วยกัน จึงใคร่ขอขอบพระคุณผู้ว่าราชการจังหวัด สงขลา นายบัญญัติ จันทร์เสนะ และผู้แทนองค์กรเอกชน และผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาทุกท่านที่ทำให้ การศึกษาสำเร็จครบถ้วนด้วยดี

รวมทั้งขอขอบพระคุณคณะกรรมการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ทุกท่านที่ได้ช่วยให้ข้อคิดเห็นอย่างดียิ่งในการจัดทำแผนและมีความห่วงใยต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ ตลอดทั้งคณะทำงานของกองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมที่ได้ทำหน้าที่ ประสานงานและให้ความสนับสนุนโครงการด้วยดี

รายนามคณะอนุกรรมการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

นายวาทัญญู ณ ถลาง	ประธานอนุกรรมการ
นายศักดิ์ รัตนสาตน์	รองประธาน
อธิบดีกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
อธิบดีกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
อธิบดีกรมการผังเมือง	อนุกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
อธิบดีกรมชนารักษ์	อนุกรรมการ
อธิบดีกรมประมง	อนุกรรมการ
อธิบดีกรมศิลปากร	อนุกรรมการ
คณบดีคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	อนุกรรมการ
เลขาธิการมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
นายกสยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์	อนุกรรมการ
นายนิจ หิญาชีระนันท์	อนุกรรมการ
นายอุรา สุนทรสารทูล	อนุกรรมการ
นายวีรศักดิ์ นกอินทร์บดี	อนุกรรมการ
ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม	อนุกรรมการและ เลขานุการ
หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะผู้ดำเนินการศึกษา

ผู้อำนวยการโครงการ

นายไชยยุทธ   กลิ่นสุคนธ์

ผู้จัดการโครงการ

นายสุชาติ   สัยละมัย

งานศึกษาด้านกายภาพ

นายอนุชา   เล็กสกุลติลก
 นายประมุข   แก้วเนียม
 นายวินิจ   บัวหুম
 นายอารี   รังสิโยกฤษณ์
 นายปราโมทย์   โศจิตุกร
 นายคิรี   ครูทदनอม
 นายจรูญ   ศรียะพันธ์

งานศึกษาด้านชีวภาพและนิเวศน์วิทยา

นายมานพ   อิศสระรี่
 นายจารุจินต์   นภิตะภัก
 นายสุรชิต   แวงโสธรณ์

งานศึกษาด้านเศรษฐกิจสังคม

นายสุชาติ   สัยละมัย
 นายเชิดชัย   นาคทิพวรรณ

งานศึกษาสิ่งแวดล้อม

นายไชยยุทธ   กลิ่นสุคนธ์
 นายสุชาติ   ทิมกุล
 นายสุชาติ   สัยละมัย

งานจัดทำแผนผังกายภาพ

นายวินิจ	บัวชุม
นายศิริ	ครูทอนอม

งานสนับสนุนโครงการ

นางสุขุมาลัย	ครูทอนอม .
นางละม่อม	อินทรกำแหง
นางถวิล	พราหมณ์พันธุ์
นางทัศนาศนา	คุณากรจิตติรักษ์
นางรำไพ	อยู่เจริญ
นางศิริวรรณ	อิสสระีย์
นางสาวจิราวรรณ	เชษฐคมเดชา
นางสาวณทัตยา	สุวรรณปักษ์
นายไกรสร	พริกทุ้ง

งานประสานงานโครงการ

นางสาวณทัตยา	สุวรรณปักษ์
--------------	-------------

สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

การจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง และเกาะหนู เกาะแมว จังหวัดสงขลา

*****

สารบัญเรื่อง

	หน้า
คำนำ	0-1
กิตติกรรมประกาศ	0-2
รายนามคณะกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม	0-3
คณะผู้ดำเนินการศึกษา	0-4
สารบัญเรื่อง	0-6
สารบัญรูป	0-8
สารบัญตาราง	0-11
1. ความเป็นมาของโครงการ	-1-
2. วัตถุประสงค์ของโครงการ	-1-
3. พื้นที่โครงการ	-2-
4. แนวความคิดวิธีการศึกษาและกระบวนการจัดทำแผน	-2-
4.1 แนวความคิดในการศึกษาจัดทำแผน	-2-
4.2 การจัดแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	-4-
5. สภาพแวดล้อมของพื้นที่โครงการ	-5-
6. สรุปประเด็นสำคัญและปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม	-5-
7. ความสำคัญของแหล่งธรรมชาติ	-6-
8. กรอบแผนการจัดการอนุรักษ์	-7-
8.1 วัตถุประสงค์ของการจัดการอนุรักษ์	-7-
8.2 กรอบนโยบายการจัดการอนุรักษ์	-8-
8.3 เป้าหมายการจัดการอนุรักษ์	-8-
8.4 การจัดเขตเพื่อการจัดการอนุรักษ์	-9-

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
9. แผนงานอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติ	-11-
9.1 แผนงานอนุรักษ์เกาะหนู-เกาะแมว	-11-
9.2 แผนงานอนุรักษ์แหลมสนอ่อน	-16-
9.3 แผนงานอนุรักษ์หาดสมิหลา	-51-
9.4 แผนงานอนุรักษ์เขาน้อย-เขาดังกวน	-67-
9.5 แผนงานอนุรักษ์แก้งำ	-80-
9.6 แผนงานอนุรักษ์ปากคลองสำโรง	-90-
9.7 แผนงานอนุรักษ์เขาแก้งำ	-105-
10. มาตรการจัดการอนุรักษ์	-110-
10.1 มาตรการเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	-110-
10.2 มาตรการควบคุมมลพิษ	-115-
10.3 มาตรการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง	-116-
11. ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง	-117-
11.1 การจัดการระบบจราจร	-117-
11.2 การปรับปรุงผังเมืองรวมสงขลา	-119-
11.3 การจัดการการท่องเที่ยว	-120-
11.4 ระบบรักษาความปลอดภัยบริเวณหาดสมิหลา	-122-
12. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	-123-
12.1 นโยบาย	-123-
12.2 องค์กรบริหารและกฎหมาย	-127-
13. การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ	-131-

สารบัญรูป

		หน้า	
รูปที่	3-1	แสดงที่ตั้งและขอบเขตพื้นที่ศึกษา	-3-
"	8.4-1	การจัดเขตเพื่อการจัดการอนุรักษ์	-10-
"	9.1-1	พื้นที่โครงการและการจัดเขตการอนุรักษ์พื้นที่เกาะหนู-เกาะแมว	-12-
"	9.2-1	พื้นที่โครงการและการจัดเขตการอนุรักษ์บริเวณแหลมสนอ่อน	-17-
"	9.2-2	ผังการใช้ที่ดินบริเวณแหลมสนอ่อน	-19-
"	9.2-3	รูปแบบอาคารอำนวยการบริเวณแหลมสนอ่อน	-21-
"	9.2-4	รูปแบบอาคารอำนวยการบริเวณแหลมสนอ่อน (ด้านข้างและด้านหน้า)	-22-
"	9.2-5	ผังอาคารอำนวยการบริเวณแหลมสนอ่อน	-23-
"	9.2-6	รูปแบบอาคารบริการบริเวณแหลมสนอ่อน	-25-
"	9.2-7	รูปแบบอาคารบริการบริเวณแหลมสนอ่อน (ด้านข้างและด้านหน้า)	-26-
"	9.2-8	ผังอาคารบริการบริเวณแหลมสนอ่อน	-27-
"	9.2-9	รูปแบบศาลาที่พักบริเวณแหลมสนอ่อน	-28-
"	9.2-10	ขนาดอาคารและที่พักบริเวณแหลมสนอ่อน	-29-
"	9.2-11	รูปแบบการจัดสวนป่าชายหาด	-30-
"	9.2-12	การจัดผังการจัดสวน	-31-
"	9.2-13	การปรับปรุงถนนแหลมสนอ่อนด้านฝั่งทะเลสาบให้มีทางเท้า และทางจักรยาน	-33-
"	9.2-14	ผังแสดงที่จอดรถทางเลือกที่ 1 และ 2	-34-
"	9.2-15	รูปแบบการจัดทำถังขยะและการจัดวางตามแนวทางเดิน	-36-
"	9.2-16	รูปแบบและขนาดการทำถังขยะแบบคู่	-37-
"	9.2-17	รูปแบบการทำถังขยะแบบเดี่ยว	-38-
"	9.2-18	รูปแบบการทำโคมไฟ	-39-
"	9.2-19	รายละเอียดการทำโคมไฟ	-40-
"	9.2-20	รูปแบบการทำป้ายสื่อความหมายของธรรมชาติ	-42-
"	9.2-21	รูปแบบการจัดวางม้านั่ง	-43-
"	9.2-22	ขนาดม้านั่งและการใช้วัสดุก่อสร้าง	-43-

สารบัญรูป (ต่อ)

		หน้า	
รูปที่	9.2-23	รูปแบบการจัดแคมป์	-45-
"	9.2-24	ผังแสดงโครงสร้างพลาซ่าบริเวณแหลมสนอ่อนด้านฝั่งอ่าวไทย	-48-
รูปที่	9.3-1	พื้นที่โครงการและการจัดเขตเพื่อการอนุรักษ์บริเวณหาดสมิหลา	-52-
"	9.3-2	ผังบริเวณที่ตั้งโรงแรมสมิหลาและมุมมองอาคารจากหาดสมิหลา	-54-
"	9.3-3	ผังการใช้ที่ดินบริเวณหาดสมิหลา	-55-
"	9.3-4	รูปแบบศาลาพักผ่อนโครงสร้างแปดเหลี่ยม บริเวณหาดสมิหลา ด้านหลังรูปปั้นเงือก เสนอให้สร้างแทนศาลาของไทยภาคกลาง	-57-
"	9.3-5	รูปแบบศาลาสถาปัตยกรรมไทยภาคใต้	-58-
"	9.3-6	ขนาดและโครงสร้างอาคารศาลาที่เสนอก่อสร้าง บริเวณหาดสมิหลา	-59-
"	9.3-7	แปลนบ่อคักไขมันที่เสนอให้ร้านค้าติดตั้ง	-62-
"	9.3-8	แนวทางท่อระบบรวบรวมน้ำเสียและระบบระบายน้ำ บริเวณหาดสมิหลา ในช่วงระยะสั้นที่จำเป็นต้องขอมให้มีร้านค้า ในช่วงระยะยาวควรยกเลิกร้านค้าบริเวณนี้ทั้งหมด	-63-
รูปที่	9.4-1	พื้นที่โครงการและการจัดเขตอนุรักษ์บริเวณเขาน้อยและเขาดังกวน	-68-
"	9.4-2	การปรับปรุงการใช้ที่ดิน บริเวณเขาน้อย-เขาดังกวน	-70-
"	9.4-3	ผังแสดงที่ตั้งหน่วยงานและบ้านพัก ด้านถนนราชดำเนินที่เสนอย้ายออก	-71-
"	9.4-4	ผังบริเวณที่ตั้งอาคารบ้านพักเชิงเขาดังกวน ด้านถนนชายเขา และถนนสุขุมที่เสนอย้ายออก	-72-
"	9.4-5	ตำแหน่งเขาน้อยและชุมชนแออัดที่อยู่ด้านหลัง	-74-
"	9.4-6	แนวท่อรับน้ำเสียชุมชนแออัดหลังตำแหน่งเขาน้อย	-75-
"	9.4-7	ผังบริเวณสวนสาธารณะ-สโมสรข้าราชการเชิงเขาน้อย	-77-
รูปที่	9.5-1	พื้นที่โครงการและการจัดเขตเพื่อการจัดการการอนุรักษ์บริเวณแก้ง	-81-
"	9.5-2	ผังบริเวณและข้อมูลสิ่งปลูกสร้าง บริเวณที่พักสงฆ์แก้ง	-83-
"	9.5-3	ผังบริเวณและข้อมูลสิ่งปลูกสร้าง บริเวณที่พักสงฆ์แก้งแสน	-84-
"	9.5-4	แนวทางเดินบนเขาแก้ง	-86-
"	9.5-5	รูปแบบศาลาพักร้อนเสนอให้จัดทำเป็นอาคารรูปแปดเหลี่ยม แทนแบบทรงไทย	-87-

สารบัญรูป (ต่อ)

		หน้า	
รูปที่	9.6-1	พื้นที่โครงการอนุรักษ์ปากคลองลำโรง	-91-
"	9.6-2	แนวทางการปรับปรุงชุมชนเก่าเส้ง	-93-
"	9.6-3	แผนผังเบื้องต้นการก่อสร้างเขื่อนกันคลื่น และทรายปากคลองลำโรง เสนอให้พิจารณาเร่งรัดโครงการ	-94-
"	9.6-4	ผังเสนอและการฟื้นฟู และอนุรักษ์ปากคลองลำโรง	-98-
"	9.6-5	ทัศนียภาพชุมชนเก่าเส้งภายหลังการปรับปรุง	-100-
"	9.6-6	ทัศนียภาพชุมชนเก่าเส้งภายหลังการปรับปรุง กรณีย้ายสะพานไปไว้ด้านใน	-101-
รูปที่	11.1-1	โครงข่ายถนนในเขตผังเมืองรวม	-118-
"	11.3-1	โครงข่ายการท่องเที่ยวภายในเมืองสงขลาและใกล้เคียง	-121-
"	11.4-1	แสดงจุดติดตั้งไฟแสงสว่าง หอสังเกตการณ์ และศูนย์ปฏิบัติ รักษาความปลอดภัย	-125-

สารบัญตาราง

		หน้า	
ตารางที่	9.1-1	แผนงานการจัดการอนุรักษ์เกาะหนู-เกาะแมว	-15-
"	9.2-1	แผนงานการจัดการอนุรักษ์แหลมสนอ่อน	-49-
"	9.3-1	แผนงานการจัดการอนุรักษ์หาดสมิหลา	-65-
"	9.4-1	แผนงานการจัดการอนุรักษ์เขาน้อย-เขาดังกวน	-79-
"	9.5-1	แผนงานการจัดการอนุรักษ์เก้าเส้ง	-89-
"	9.6-1	แผนงานการจัดการอนุรักษ์ปากคลองสำโรง	-103-
"	9.7-1	แผนงาน/โครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์	-107-
ตารางที่	13-1	สรุปแผนงานและโครงการจัดการอนุรักษ์	-132-
"	13-2	สรุปแผนปฏิบัติการการนำแผนการจัดการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ บริเวณหาดสมิหลาฯ ไปสู่การปฏิบัติ	-133-

สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

1. ความเป็นมาของโครงการ

ความเป็นมาของโครงการ สืบเนื่องจากแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2533 ในส่วนของการดำเนินงานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ได้มีข้อเสนอแนะให้มีการทำแผนปฏิบัติการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติเฉพาะแหล่งขึ้น เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหลายพื้นที่ในประเทศไทยได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างไม่เหมาะสมต่อเนื่องกันมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้สูญเสียสภาพและเสื่อมโทรมลงไปมาก ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติเฉพาะแหล่ง ที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์โดยเร่งด่วน เพื่อจังหวัดที่รับผิดชอบและได้นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพแวดล้อมแหล่งธรรมชาตินั้นๆ รวมทั้งเป็นตัวอย่างสำหรับจังหวัดต่างๆ รับผิดชอบในการจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อขอตั้งงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานต่อไป

การจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติบริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง และเกาะหนู เกาะแมว จังหวัดสงขลา ดำเนินงานโดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) โดยได้รับมอบหมายจากสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ตามหนังสือสัญญาเลขที่ 17/2537 ลงวันที่ 28 เมษายน 2537

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติ ที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วน โดยคำนึงถึงระบบนิเวศน์และสภาพแวดล้อมปัจจุบันในบริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง และเกาะหนู เกาะแมว จังหวัดสงขลา
- 2) เพื่อเป็นแนวทางบรรจุไว้ในแผนระดับจังหวัด สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

- 3) เพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องและเป็นไปตามแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ
- 4) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ สำหรับประยุกต์ใช้กับแหล่งธรรมชาติประเภทเดียวกันในพื้นที่อื่นๆ

3. พื้นที่โครงการ

พื้นที่จัดทำแผน พื้นที่หาดสมิหลา หาดเก้าเส้งภูเขาเก้าเส้ง และเกาะหนู-เกาะแมว รวมทั้งบริเวณโดยรอบที่มีความเกี่ยวข้องกับแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ของแต่ละแหล่ง ได้แก่ บริเวณบ้านพักผู้ว่าราชการจังหวัด ศาลากลางจังหวัด เขาน้อย เขาตังกวน ชุมชนโบราณเมืองเก่าสงขลา สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและสนามกีฬา ดังแสดงในรูปที่ 3-1

4. แนวความคิด วิธีการศึกษา และกระบวนการจัดทำแผน

4.1 แนวความคิดในการศึกษาจัดทำแผน

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ (Natural Environmental Conservation) หมายถึง การใช้สิ่งแวดล้อมอย่างมีเหตุผล เป็นไปตามหลักอนุรักษ์วิทยา ดังนั้น การอนุรักษ์ในการศึกษานี้ จึงหมายถึง การเก็บรักษา สงวนฟื้นฟู ปรับปรุงและการใช้สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เพื่อจะได้เอื้ออำนวยให้คุณภาพสูงในการสนองความต้องการตลอดไป

พื้นที่สงวน (Preservation Area) หมายถึง พื้นที่ที่มีคุณค่าความสำคัญทางวิชาการ ทั้งที่เป็นทางธรรมชาติหรือทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลง หรือผลกระทบ ทำให้ถูกทำลายได้ง่าย ในการจัดการอนุรักษ์เป็นพื้นที่ที่ห้ามมิให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใดๆ นอกจากจะเป็นไปตามขบวนการพัฒนาของธรรมชาติ

พื้นที่บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง และเกาะหนู เกาะแมว มีความสำคัญทางสภาพแวดล้อมและนิเวศวิทยา เป็นบริเวณที่มีลักษณะโครงสร้างทางกายภาพที่มีความสำคัญต่อการควบคุมการเปลี่ยนแปลงชายฝั่ง การควบคุมระบบทะเลสาบสงขลา แหล่งที่เป็นพื้นที่มีพืชพรรณและพันธุ์สัตว์ รวมทั้งแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ที่มีความสำคัญได้รับการขึ้นทะเบียนไว้แล้ว ยังบริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง เกาะหนู เกาะแมว และเขาน้อย เขาตังกวน

พื้นที่อนุรักษ์ (Conservation Area) หมายถึง พื้นที่ที่มีคุณค่าความสำคัญที่ยอมให้มีการใช้ประโยชน์หรือพัฒนาได้บ้าง แต่ไม่ใช่ลักษณะ intensive ทั้งนี้เนื่องมาจากมีข้อจำกัดด้านใดด้านหนึ่ง ที่อาจมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และเป็นพื้นที่ที่ไม่เน้นหนักถึงความสมดุลทางนิเวศน์วิทยามากนัก แต่จะเป็นแนวป้องกัน (Buffer Zone) ของพื้นที่สงวน ตลอดจนเพื่อรักษาไว้ให้เป็นทางเลือกที่จะพัฒนาในอนาคต

พื้นที่พัฒนา (Development Area) หมายถึงพื้นที่นอกจากที่ถูกจัดเป็นพื้นที่สงวนและพื้นที่อนุรักษ์ เป็นพื้นที่ที่ยินยอมให้มีการพัฒนาโดยอยู่ภายใต้ความควบคุม เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อพื้นที่สงวนและพื้นที่อนุรักษ์

4.2 การจัดแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์

ธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ หมายถึง ธรรมชาติที่มีคุณค่าทางวิชาการและสุนทรียภาพที่เกี่ยวข้องเป็นฐานที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์ อันเป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ มีลักษณะพิเศษเฉพาะคือ เมื่อถูกทำลายก็จะหมดสภาพไป ไม่สามารถฟื้นฟูคืนสู่สภาพเดิมเหมือนธรรมชาติอื่นๆ

ในการจัดธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ยึดถือตามประกาศแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม มีการจำแนกลักษณะของธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ไว้ 6 ประเภท ดังนี้

- 1) เกาะและแก่ง
- 2) ภูเขา ถ้ำ น้ำตก และโป่งน้ำพุร้อน
- 3) ทะเลสาบ หนอง และบึง
- 4) หาดทราย และหาดหิน
- 5) แหล่งที่มีซากดึกดำบรรพ์ (พืชและสัตว์)
- 6) ฐานอื่นๆ ที่มีความสำคัญทางธรณีฐานวิทยา และภูมิลักษณะบรรณา

ในการพิจารณาจัดธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ไว้ ตามแนวทางที่สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมกำหนด ลักษณะธรรมชาติที่จำแนกตามแนวทางดังกล่าวจะต้องมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

- 1) เป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่น
- 2) มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์หรือนิทานพื้นบ้าน
- 3) มีประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าทางด้านวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หรือโบราณคดี
- 4) เป็นโครงสร้างทางธรรมชาติที่ดี หายากหรือเป็นทัศนียภาพที่สวยงาม
- 5) เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือเป็นที่เคารพบูชา

5. สภาพแวดล้อมของพื้นที่โครงการ

พื้นที่โครงการตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา สภาพทางกายภาพมีลักษณะเป็นแหลม ประกอบด้วยหาดทราย ชายหาด ภูเขา และทะเล จากสภาพที่ตั้งและลักษณะดังกล่าวจึงมีความสำคัญต่อการควบคุมการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ชายฝั่ง รวมทั้งต่อระบบนิเวศน์ของปากทะเลสาบสงขลา

สภาพแวดล้อมทางชีวภาพ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางด้านพืชพรรณ โดยเฉพาะสนทะเล และที่อยู่ของสัตว์ป่าโดยเฉพาะนกพม่ามีอยู่หลายชนิด พบสัตว์ป่าที่มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์ ได้แก่ ลิงและปลาโลมา

สภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจสังคม พื้นที่โครงการส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและเป็นที่ราชพัสดุ เป็นพื้นที่จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัด พื้นที่บางส่วนจัดเป็นสวนสาธารณะของเทศบาล เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชุมชน 2 แห่ง คือชุมชนเก่าแก่วัง และชุมชนบริเวณตำหนักเขาน้อย

6. สรุปประเด็นสำคัญและปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

1) พื้นที่โครงการ ตั้งอยู่ในบริเวณที่จะได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาสูงบริเวณหนึ่ง เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเมือง มีศักยภาพและโอกาสที่จะถูกพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว สวนสาธารณะและการใช้ที่ดินเพื่อการพัฒนา นอกจากนี้ เป็นพื้นที่ที่ได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาระบบอุตสาหกรรม และการขนส่งสินค้าด้วยระบบท่าเรือน้ำลึก

2) เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายของระบบนิเวศน์ กล่าวคือ เป็นพื้นที่อาณาเขตชายฝั่ง (Coastal Zone) ที่ประกอบด้วยระบบน้ำทะเล เกาะ หาดทราย ชายหาด ภูเขา ป่าไม้ชายฝั่ง และ สัตว์ป่า ตลอดจนความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจสังคม

3) เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของชายฝั่งสูง จากการทับถม กัดเซาะ และการพังทลายของชายฝั่ง

4) เป็นพื้นที่ที่ได้รับอิทธิพลจากการใช้ที่ดินของหน่วยงานราชการสูง เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราชพัสดุ และอยู่ในการขอใช้ของหน่วยราชการ เป็นที่ตั้งศูนย์ราชการของจังหวัด รวมทั้งบ้านพักของทางราชการ

5) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

(1) ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ปัญหามลพิษทางน้ำจัดได้ว่ามีความรุนแรงของปัญหาสูงสุด และยังไม่มีการแก้ไขหรือควบคุมปัญหาอย่างได้ผล

(2) การทำลายและตัดแปลงสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดต้นไม้เพื่อการก่อสร้างถนน และเพื่อใช้พื้นที่เพื่อการค้าขาย ตลอดจนการบุกรุกของสิ่งก่อสร้างอันเป็นการทำลายภูมิทัศน์ และเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ

7. ความสำคัญของแหล่งธรรมชาติ

1) เกาะหนู จัดเป็นแหล่งธรรมชาติประเภทเกาะ มีความสำคัญทางกายภาพเป็นเกาะตั้งอยู่บนไหล่ทวีป ลักษณะความสำคัญเฉพาะของเกาะหนู เป็นแหล่งกำเนิดนิทานพื้นบ้านเรื่อง หนูกับแมว มีเจดีย์เก่าบนเกาะ เป็นโครงสร้างการยึดเกาะของชายฝั่ง เป็นที่หลบลมและคลื่นของเรือ เป็นที่ตั้งของหน่วยวิจัยประมง สถานีตรวจอากาศ และระดับโยงยึดทางแผนที่

2) เกาะแมว เป็นแหล่งธรรมชาติประเภทเกาะ ตั้งอยู่บนไหล่ทวีปที่เป็นเครื่องหมายการเดินทางเรือมาแต่โบราณ ลักษณะความสำคัญเฉพาะของเกาะแมว คือ เป็นต้นกำเนิดนิทานพื้นบ้านเรื่องหนูกับแมว เป็นโครงสร้างการยึดเกาะของชายฝั่งที่สำคัญ นอกจากนี้เป็นที่ท่องเที่ยว และบริเวณพื้นที่โดยรอบเกาะหนู เกาะแมว ยังเป็นถิ่นนิเวศน์ของปลาโลมา

3) แหลมสนอ่อน มีลักษณะของธรรมชาติประเภทชายหาดเป็นแหลมที่ประกอบด้วยหาดทรายและชายหาด ลักษณะความสำคัญเฉพาะของแหลมสนอ่อน คือ เป็นหาดที่ยังมีการงอกขยายวงกว้างออกไปเรื่อยๆ เป็นโครงสร้างการยึดเกาะของชายฝั่ง ทิวบริเวณแหลมมีสังคมพืชประเภทสนทะเลอยู่เป็นจำนวนมาก และตอนปลายของแหลมเป็นที่ตั้งศาลกรมหลวงชุมพรฯ อันเป็นที่สักการะของประชาชน และเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจที่ได้รับความนิยมมากบริเวณหนึ่ง

4) หาดสมิหลา ลักษณะทางธรรมชาติเป็นประเภทหาดทราย ลักษณะความสำคัญเฉพาะของหาดสมิหลา เป็นที่ตั้งของรูปปั้นเงือก เป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่น เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจที่มีชื่อเสียง เป็นจุดกึ่งกลางของแหล่งท่องเที่ยว และมีปลายแหลมเป็นจุดชมวิวที่ดี ส่วนปลายแหลมของหาดทรายมีลักษณะเป็นโขดหินที่อยู่ในแนวเดียวกับเขาน้อยและเขาดังกวน อันเป็นโครงสร้างการยึดเกาะที่สำคัญของชายฝั่ง

5) เขาน้อย-เขาดังกวน ลักษณะของธรรมชาติเป็นประเภทภูเขา มีลักษณะความสำคัญเฉพาะคือ เป็นแหล่งโบราณสถาน มีความเกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านเป็นสถานที่ตั้งสถานที่สำคัญ และเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพบริเวณหนึ่งทั้งสังคมพืชและสัตว์

6) หาดแก้วแสง ลักษณะของธรรมชาติเป็นประเภทหาดทราย ลักษณะความสำคัญเฉพาะคือ เป็นหาดที่มีความยาว ค่อนข้างเป็นเส้นตรง และเป็นหาดที่ประชาชนนิยมใช้เป็นที่พักผ่อนบริเวณหนึ่ง

7) เขาแก้วแสง ลักษณะของธรรมชาติเป็นประเภทภูเขา มีลักษณะความสำคัญเฉพาะคือ มีความเกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน มีหินที่มีลักษณะและที่ตั้งที่มีลักษณะพิเศษ

8. กรอบแผนการจัดการอนุรักษ์

8.1 วัตถุประสงค์ของการจัดการอนุรักษ์

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติบริเวณแหลมสนอ่อน หาดสมิหลา เขาน้อย-เขาดังกวน หาดแก้วแสง และเกาะหนู เกาะแมว มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

- 1) เพื่อเป็นพื้นที่อนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ซึ่งมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน และธรรมชาติที่หายาก
- 2) เพื่อการสงวนและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่สำคัญ
- 3) เพื่อเป็นที่ตั้งโบราณสถานและสถานที่สำคัญ อันเป็นที่สักการะและเครื่องหมายของท้องถิ่น
- 4) เพื่อเป็นทรัพยากรสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจของเมือง

8.2 กรอบนโยบายการจัดการอนุรักษ์

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการอนุรักษ์ ได้กำหนดกรอบนโยบายการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ดังนี้

- 1) กำหนดให้พื้นที่บริเวณแหลมสนอ่อน หาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง และเกาะหนู เกาะแมว เป็นแหล่งที่มีความสำคัญทางด้านกายภาพ นิเวศน์วิทยาและสถานที่สำคัญของจังหวัด
- 2) กำหนดให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติอย่างเหมาะสมเพื่อคงความสำคัญสงวนรักษาสิ่งหายาก บทบาทหน้าที่และส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิต
- 3) จัดให้มีองค์กรการบริหาร การจัดการ และการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม
- 4) ปรับปรุงการใช้ที่ดินให้มีความเหมาะสมกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
- 5) ส่งเสริมเป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์สัญจร (Ecotourism)

8.3 เป้าหมายการจัดการอนุรักษ์

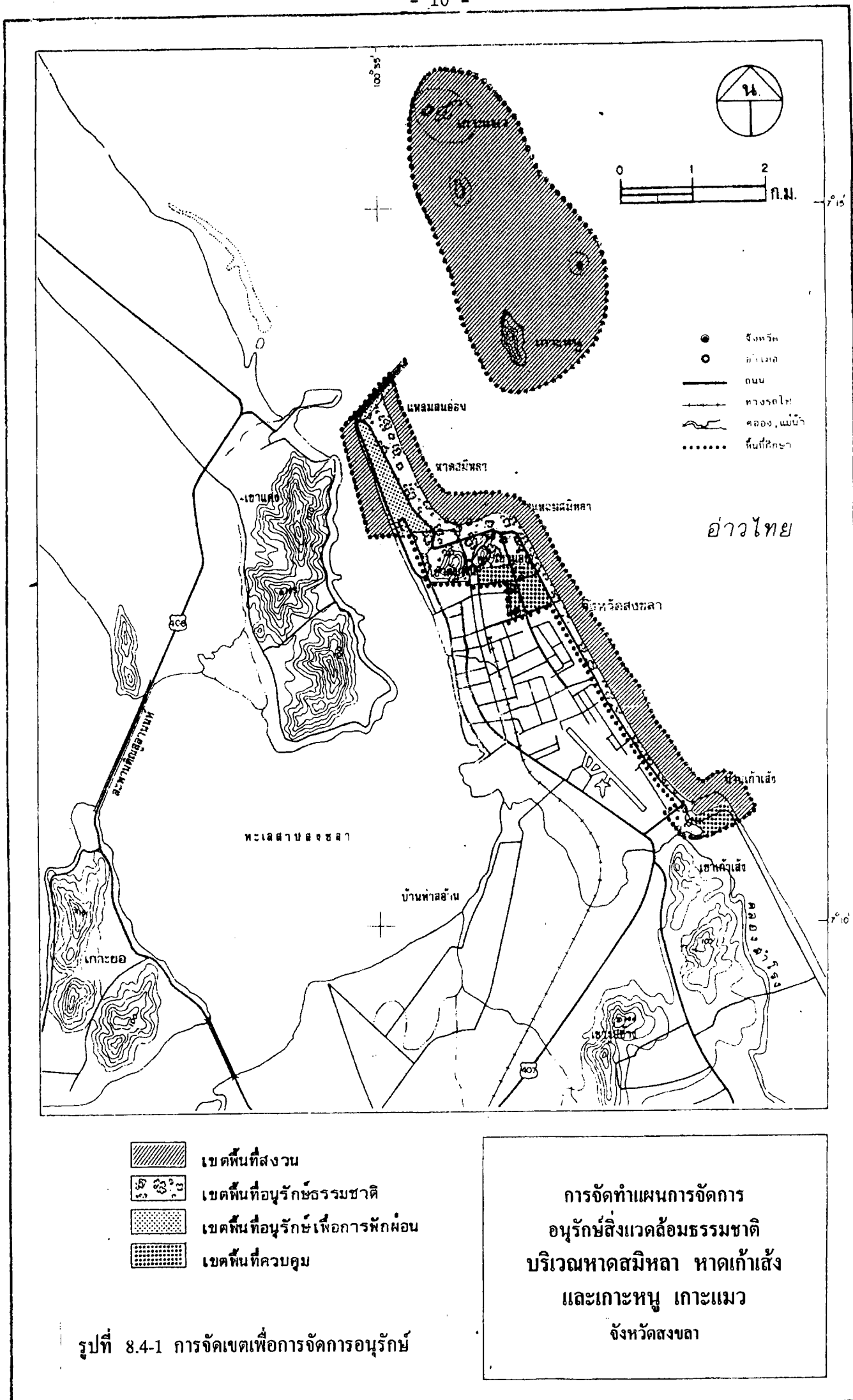
เพื่อให้การอนุรักษ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ในการจัดการอนุรักษ์ได้วางเป้าหมายไว้ ดังนี้

- 1) แหล่งมรดกทางธรรมชาติ มีเป้าหมายการจัดการพื้นที่ต่อไปนี้เป็นแหล่งมรดกทางธรรมชาติ
  - เกาะหนู-เกาะแมว
  - หาดเก้าเส้ง
  - หาดสมิหลา

- แหลมสนอ่อน
  - เขาก้ำเส้ง
  - เขาน้อย-เขาดังกวน
- 2) การสงวนและฟื้นฟูธรรมชาติ มีเป้าหมายการสงวนและฟื้นฟูธรรมชาติ ต่อไปนี้
- การฟื้นฟูพื้นที่ปากคลองสำโรง
  - การสงวนพันธุ์ปลาโลมา
  - การสงวนที่อยู่นกนานาชนิดที่อพยพตามฤดูกาล
  - การสงวนพืชพรรณตามชายหาด
  - การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพบนเขาน้อย-เขาดังกวน
- 3) แหล่งโบราณสถานและสถานที่สำคัญ มีเป้าหมายดังนี้
- โบราณสถานเขาดังกวน
  - โบราณสถานเขาก้ำเส้ง
  - พระอนุสาวรีย์ พลเอกสมเด็จพระบรมวงศ์เธอเจ้าพระยากรมหลวงลพบุรีราเมศวร
  - ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์
  - รูปปั้นนางเงือก
  - ดำหนักเขาน้อย
- 4) ที่พักผ่อนหย่อนใจของเมือง มีเป้าหมายดังนี้
- สวนสาธารณะ ได้แก่
- สวนสาธารณะแหลมสนอ่อน
  - สวนสาธารณะเชิงเขาน้อย
- แหล่งธรรมชาติชายหาด ได้แก่
- หาดสมิหลา
  - หาดก้ำเส้ง

8.4 การจัดเขตเพื่อการจัดการอนุรักษ์

แบ่งออกเป็นพื้นที่สงวน   พื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ   พื้นที่อนุรักษ์เพื่อการพักผ่อนและพื้นที่
ควบคุม ดังแสดงในรูปที่ 8.4-1

9. แผนงานการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติ

9.1 แผนงานการอนุรักษ์เกาะหนู-เกาะแมว

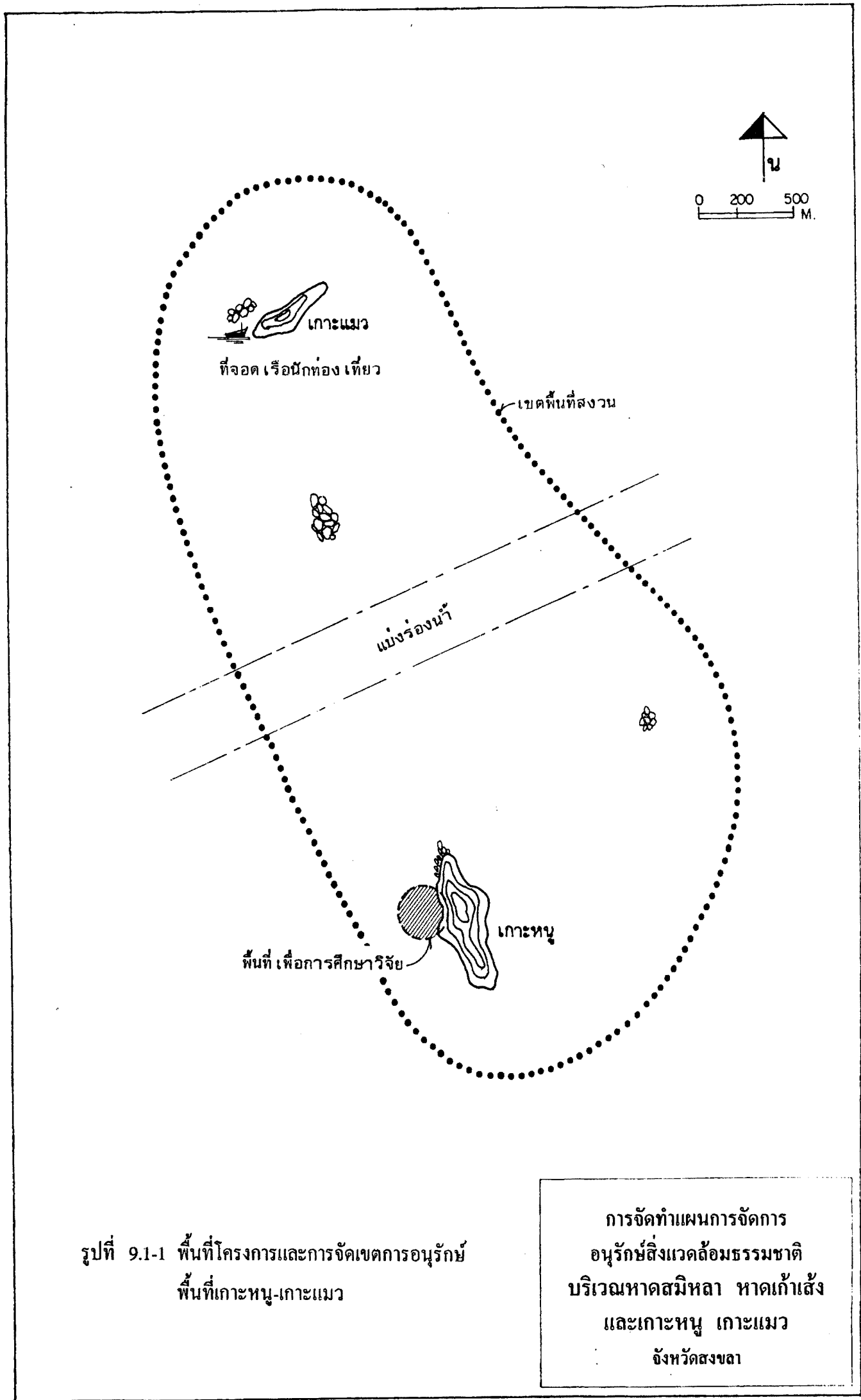
1) พื้นที่โครงการเกาะหนู-เกาะแมว

ขอบเขตพื้นที่โครงการและการจัดเขตเพื่อการจัดการอนุรักษ์ ดังแสดงในรูปที่ 9.1-1

2) หลักการและเหตุผล

ความสำคัญ เกาะหนู-เกาะแมวเป็นเกาะตั้งอยู่บนไหล่ทวีป มีความสำคัญเป็นโครงสร้างการยึดเกาะของชายฝั่ง เป็นเครื่องหมายการเดินเรือมาแต่โบราณ มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์หรือนิทานพื้นบ้าน มีประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าทางด้านวิทยาศาสตร์ โบราณคดี และเป็นโครงสร้างทางธรรมชาติที่ดีหายาก หรือเป็นทัศนียภาพที่สวยงาม จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของเมืองสงขลาอย่างหนึ่ง

ปัญหาและความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีการจัดการอนุรักษ์ เกาะหนู-เกาะแมว นอกจากจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงตามสภาพธรรมชาติจากการกัดเซาะชายฝั่งของกระแสน้ำ คลื่น และลมที่เป็นปัญหาสำคัญของเกาะแล้วยังได้รับผลกระทบจากการเดินเรือทำให้เกิดการกัดเซาะมากขึ้น การใช้ประโยชน์จากกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การจอดเรือและการทิ้งขยะมูลฝอย รวมทั้งปัญหามลภาวะสิ่งแวดล้อมจากคราบน้ำมันเรือประเภทต่างๆ และมูลฝอยที่มากับกระแสน้ำ กองทับถมอยู่ชายฝั่งของเกาะ จึงควรมีการวางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นให้เป็นแหล่งธรรมชาติสมบูรณ์ต่อไป

รูปที่ 9.1-1 พื้นที่โครงการและการจัดเขตการอนุรักษ์
พื้นที่เกาะหนู-เกาะแมว

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วเสด็จ
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

3) วัดอุประสงค์

โครงการอนุรักษ์เกาะหนู-เกาะแมว มีวัดอุประสงค์ดังนี้

- (1) เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งของเกาะ
- (2) เพื่อการจัดระบบการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมกับสภาพของเกาะ และป้องกันผลกระทบจากการท่องเที่ยว
- (3) เพื่อการรักษาสภาพแวดล้อม สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และการป้องกันผลกระทบจากมลภาวะ

4) ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

- (1) จัดให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมต่อการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งของเกาะหนู-เกาะแมวจากการกัดเซาะของกระแสน้ำและคลื่น
- (2) จัดระบบการท่องเที่ยว และวางมาตรการป้องกันผลกระทบจากการท่องเที่ยว ดังนี้
  - จัดทำประกาศจังหวัดสงขลา เรื่องการควบคุมการท่องเที่ยวบริเวณเกาะหนู-เกาะแมว และประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวและผู้ให้บริการท่องเที่ยวทราบผ่านสื่อปิดประกาศ บริเวณท่าเรือ และสื่อทางวิทยุ-โทรทัศน์ โดยมีสาระสำคัญคือ การห้ามนักท่องเที่ยวขึ้นเกาะหนู ห้ามการตัดต้นไม้/กิ่งไม้ การเก็บหิน การก่อไฟ การก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ ส่วนการท่องเที่ยวบริเวณเกาะแมวนุญาตให้นักท่องเที่ยวขึ้นเกาะได้ เฉพาะในบริเวณที่กำหนดเป็นที่จอดเรือ
  - จัดให้มีระบบการจัดการมูลฝอย
  - กำหนดข้อห้ามการเททิ้งของเสีย ขยะมูลฝอย หรือการล้างทำความสะอาดเรือสินค้าบริเวณเกาะหนู-เกาะแมว
  - จัดให้มีสื่อบริเวณเกาะแมวในลักษณะจุดชมทิวทัศน์ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งธรรมชาติบริเวณแหลมสมิหลา
- (3) กำหนดมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมบริเวณเกาะหนู-เกาะแมว โดยมีสาระสำคัญดังนี้
  - ห้ามการก่อสร้างอาคารอื่นใดบนเกาะ และบริเวณชายฝั่งที่เป็นโครงสร้างของเกาะ
  - ห้ามกิจกรรมที่จะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
  - ห้ามการทำประมงที่จะเป็นอันตรายต่อปลาโลมา

5) รายละเอียดของการดำเนินโครงการ

การดำเนินโครงการมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 9.1-1 ดังนี้

แผนงาน ประกอบด้วย 3 แผนงาน คือ

- (1) แผนงานการศึกษาวิจัย
- (2) แผนงานการรักษาความสะอาดและความปลอดภัย
- (3) แผนงานบริหาร/จัดการ

ระยะดำเนินการ พ.ศ.2540 - พ.ศ.2541

งบประมาณ รวม 1.65 ล้านบาท

องค์กรดำเนินการ ประกอบด้วย 6 หน่วยงานหลัก คือ

- (1) สำนักงานเจ้าท่าเขต 3
- (2) เทศบาลเมืองสงขลา
- (3) สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
- (4) สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
- (5) สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา
- (6) องค์กรเอกชน

ตารางที่ 9.1-1 แผนการจัดการอนุรักษ์เกาะหนู-เกาะแมว

แผนงานการจัดการอนุรักษ์	กิจกรรม	ปริมาณงาน	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	องค์และบทบาทหน้าที่	
					องค์กร	หน้าที่
1. การศึกษาวิจัยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเกาะหนู-เกาะแมว (ศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติ)	1) การศึกษาวิจัยการกัดเซาะชายฝั่งเกาะหนู - เกาะแมว	1 โครงการ	3	1.00	เจ้าท่าเขต 3	จัดตั้งงบประมาณ ว่าจ้างที่ปรึกษา
	2) การศึกษาวิจัยการติดตามและอนุรักษ์ปลาโลมา	1 โครงการ	2	0.50	องค์กรเอกชน	ดำเนินการ
	3) การศึกษาวิจัยเพื่อบูรณะเจดีย์เก่าบนเกาะหนู	1 โครงการ	3	0.10	หน่วยศิลปากร	ดำเนินการ
2. การรักษาความสะอาดและความปลอดภัย	1) จัดให้มีระบบจัดการมูลฝอย	2 จุดบนเกาะหนู	2	0.02	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	2) รณรงค์การรักษาความสะอาด	ปีละ 3 ครั้ง	2	0.03	องค์กรเอกชน	ดำเนินการ
	3) จัดให้มีการตรวจสอบเรือและอุปกรณ์ความปลอดภัย เรื่อน้ำเขียว	เดือนละครั้ง	2	0.00	เจ้าท่าเขต 3	ดำเนินการ
3. แผนงานการบริหาร/การจ้าง	1) ขออนุมัติทำการนอกเขตของเทศบาล	บริเวณเกาะหนู เกาะแมว	1	0.00	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	2) วางข้อกำหนดการท่องเที่ยวโดยเทศบาล	-	1	0.00	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	3) วางข้อกำหนดการใช้ที่ดิน/กิจกรรมในเขตคุ้มครองฯ	-	1	0.00	สผ.	ดำเนินการ
	4) วางมาตรการป้องกันการทำลายของเสียจากเรือ	-	1	0.00	เจ้าท่าเขต 3	ดำเนินการ
	5) วางมาตรการควบคุมการทำประมง	-	1	0.00	ประมงจังหวัดสงขลา	ดำเนินการ
รวมเงินงบประมาณ				1.65		

9.2 แผนงานการอนุรักษ์แหล่งมรดกอัน

1) พื้นที่โครงการ

พื้นที่โครงการและการจัดเขตการอนุรักษ์บริเวณแหล่งมรดกอัน ดังแสดงในรูปที่

9.2-1

2) หลักการและเหตุผล

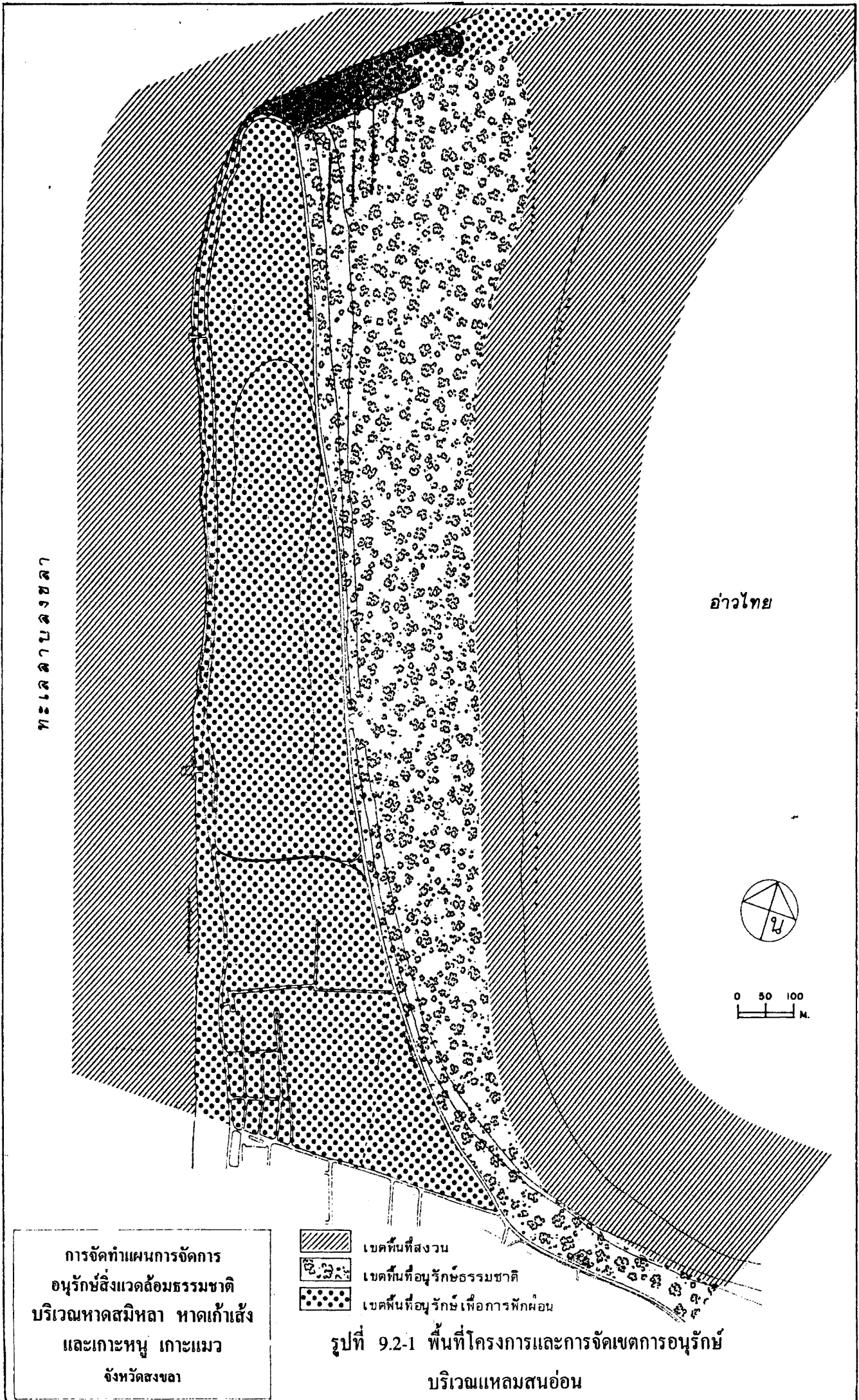
ความสำคัญ เป็นแหล่งธรรมชาติประเภทหาดทรายที่อยู่ปากทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วยสันทราย ชายหาด และหาดทราย มีกลุ่มสังคมพืชประเภทสนทะเลขึ้นปกคลุมจำนวนมาก มีความสำคัญต่อการควบคุมการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ทะเลสาบสงขลา เป็นโครงสร้างธรรมชาติที่ดีหายาก หรือเป็นทัศนียภาพที่สวยงาม

ปัญหาและความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีการจัดการอนุรักษ์ แหล่งมรดกอันเป็นพื้นที่ประสงค์ขอใช้ประโยชน์จากหน่วยราชการจำนวนมาก ซึ่งเมื่อถูกพัฒนาเป็นสถานที่ราชการจะมีปัญหาการตัดต้นสนจำนวนมากอันเป็นการเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์และระบบนิเวศน์โดยสิ้นเชิง ประกอบกับพื้นที่กำลังถูกพัฒนาโดยดัดแปลงธรรมชาติให้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจมากขึ้น หากการพัฒนาไม่เหมาะสมแล้วอาจกระทบกระเทือนต่อธรรมชาติ และภูมิทัศน์ที่สวยงาม นอกจากนี้ แหล่งมรดกอันเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างชายฝั่งสูง จึงจำเป็นต้องมีโครงการเพื่อวางมาตรการสงวน ฟื้นฟู และป้องกันสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

3) วัตถุประสงค์

โครงการอนุรักษ์แหล่งมรดกอัน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (1) เพื่อปรับปรุงพื้นที่บริเวณแหล่งมรดกอันให้เป็นแหล่งธรรมชาติและจัดกิจกรรมการพักผ่อนให้สอดคล้องกับสภาพทางธรรมชาติ
- (2) เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความเหมาะสม อันเป็นการรักษาธรรมชาติเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และการใช้สอยที่ไม่ขัดกับแหล่งธรรมชาติ
- (3) เพื่อการฟื้นฟู สงวนและป้องกันแหล่งธรรมชาติ

4) ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

(1) จัดทำผังการใช้ที่ดินบริเวณแหลมสนอ่อน ให้สอดคล้องกับการจัดเขตเพื่อ
การจัดการอนุรักษ์ ดังนี้

แหลมสนอ่อน ได้กำหนดแบ่งเขตเพื่อการจัดการอนุรักษ์ได้ดังนี้

(1.1) พื้นที่ปลายแหลม เป็นพื้นที่เปิดโล่งเพื่อนันทนาการบริเวณอนุสาวรีย์
กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เป็นเขตอนุรักษ์เพื่อการพักผ่อน

(1.2) บริเวณสันทรายทั้งหมด กำหนดเป็นเขตอนุรักษ์ธรรมชาติของสนทะเล
และไม้ชายหาด

(1.3) พื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติและพื้นที่อนุรักษ์เพื่อการพักผ่อนได้กำหนด
การจัดการดังนี้

- จัดระบบถนนและทางเดินเท้า โดยปรับปรุงระบบถนนสำหรับ
รถยนต์ให้เหลือเพียงด้านทะเลสาบสงขลา สำหรับถนนสายกลางในระยะยาวปิดการจราจร เพื่อใช้
ประโยชน์เป็นทางจักรยานและการเดินสำหรับออกกำลังกาย

- กำหนดบริเวณพักผ่อนแหลมสนอ่อน จัดทำป้ายสื่อความหมายของ
ธรรมชาติ ณ จุดที่มีความสวยงามและความสำคัญ

- ในระยะยาวให้ยกเลิกร้านอาหารทั้งหมด ปรับปรุงบริเวณให้เป็น
แหล่งธรรมชาติ จะมีอาคารเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

จากข้อเสนอดังกล่าว แหลมสนอ่อนจะถูกจัดให้เป็นสวนธรรมชาติและ
การพักผ่อนหย่อนใจแบบสงบ ผังการใช้ที่ดินของแหลมสนอ่อน ดังแสดงในรูปที่ 9.2-2

(1.4) พื้นที่สงวนหรือการก่อสร้างใดๆ รวมทั้งการควบคุมพื้นที่เพื่อฟื้นฟู
ธรรมชาติ

(2) แนวคิดการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมบริเวณแหลมสนอ่อน

แนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมบริเวณแหลมสนอ่อน เพื่อ
กำหนดเป็นแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติครั้งนี้ ได้ยึดแนวคิดและหลักการ 4 ประการ
คือ

- (2.1) หลักการทางภูมิศาสตร์
- (2.2) หลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (2.3) หลักภูมิสถาปัตยกรรม
- (2.4) สภาพสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

จากแนวคิดดังกล่าว จึงได้กำหนดให้มีสิ่งต่อไปนี้

อาคาร ประกอบด้วย

- อาคารอำนวยการ
- อาคารบริการ
- ศาลาที่พักและบ่อน้ำ

สิ่งก่อสร้างอื่น ๆ

- ระบบถนน ทางเท้าและลานจอดรถ
- ทางเดิน และแนวทางเดิน
- กำแพง
- ไฟทางเดิน
- ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ
- ม้านั่งตามแนวทางเดินเท้าและบริเวณแคมป์
- ผังบริเวณ

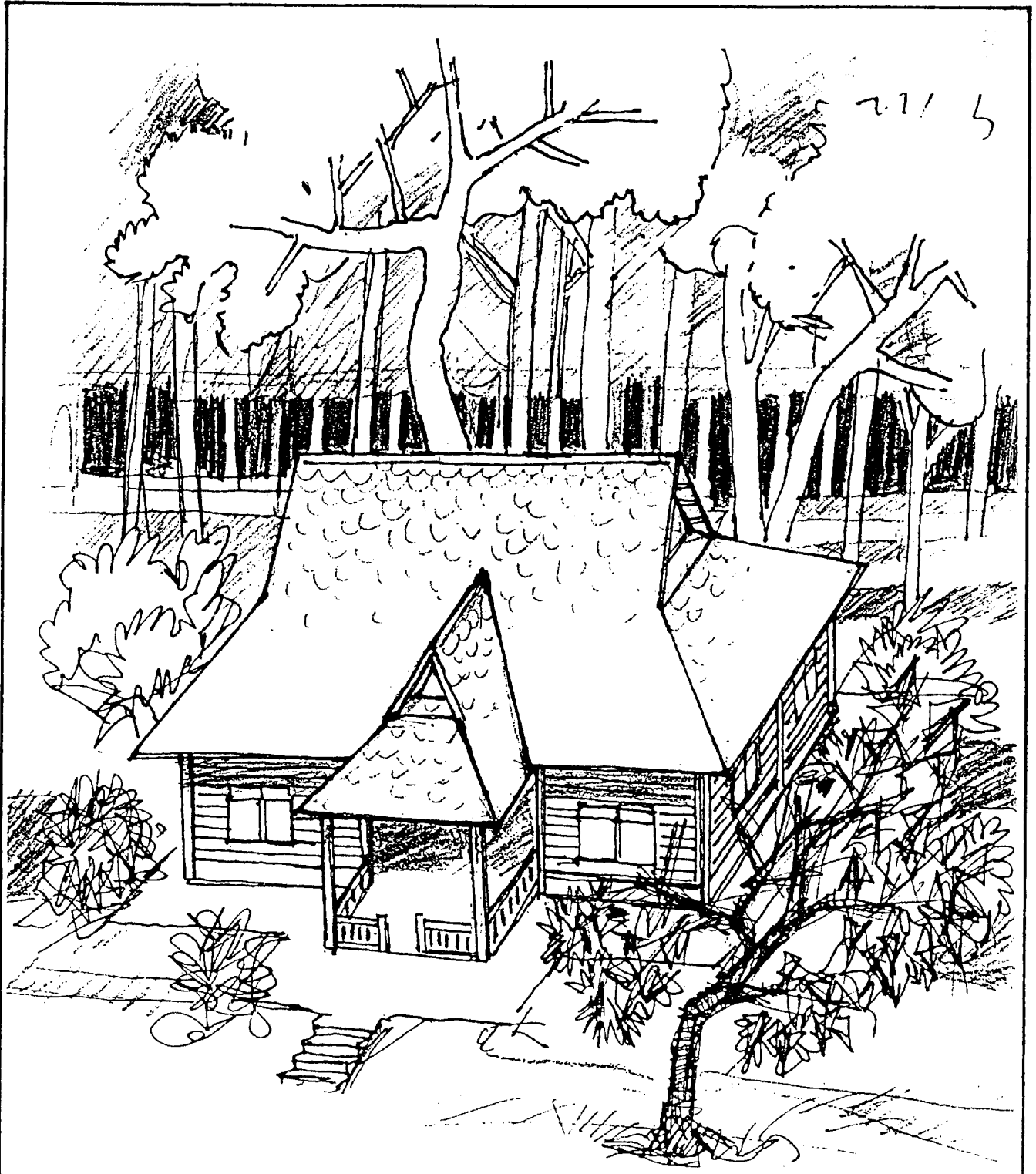
บริเวณแคมป์

สวนป่าชายหาด

(3) รายละเอียดของอาคาร

(3.1) อาคารอำนวยการ ตั้งอยู่บริเวณสามแยกระหว่างถนนไปปลายแหลม-สวนอ่อนกับถนนไปท่าแพขนานยนต์ เป็นอาคารชั้นเดียว รูปทรงหลังคาแบบปลานอ ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมท้องถิ่นภาคใต้ ตัวอาคารหันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีขนาดกว้าง 10 เมตร ยาว 15 เมตร ประกอบด้วยพื้นที่ใช้สอย ดังแสดงในรูปที่ 9.2-3 ถึงรูปที่ 9.2-5

- ห้องโถงใหญ่อยู่ด้านหน้า ศูนย์ข้อมูลและนิทรรศการ
- ห้องสำนักงานและห้องประชุมขนาดเล็ก
- ห้องน้ำสำหรับเจ้าหน้าที่
- ห้องน้ำห้องส้วมสำหรับนักท่องเที่ยว

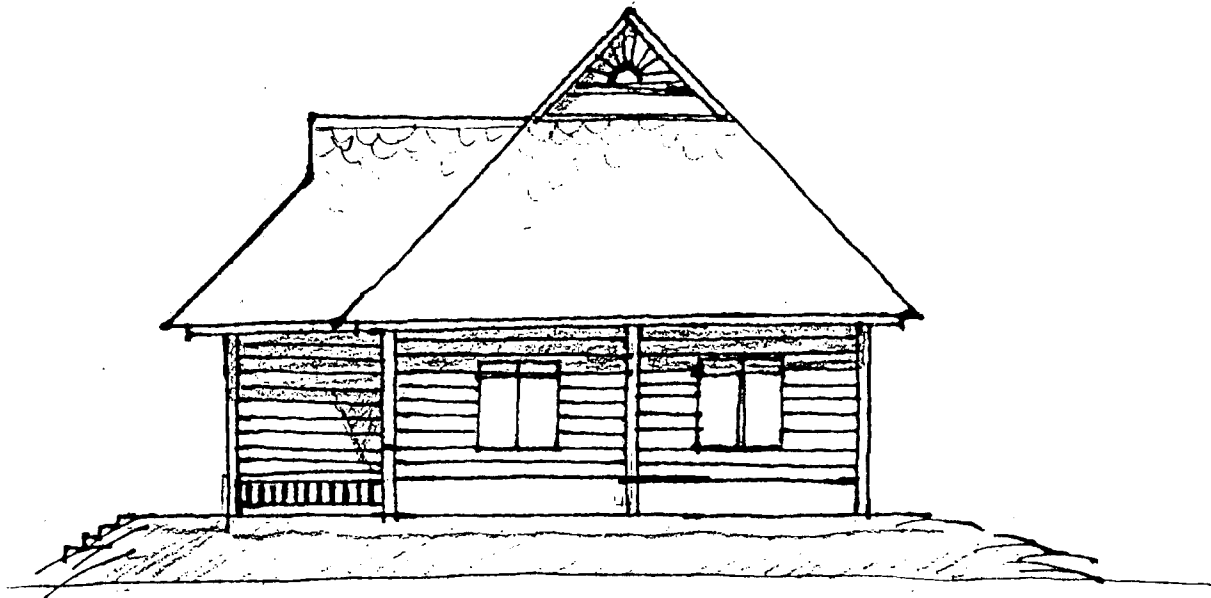
อาคารอำนวยการ

รูปที่ 9.2-3 รูปแบบอาคารอำนวยการบริเวณแหลมสนอ่อน

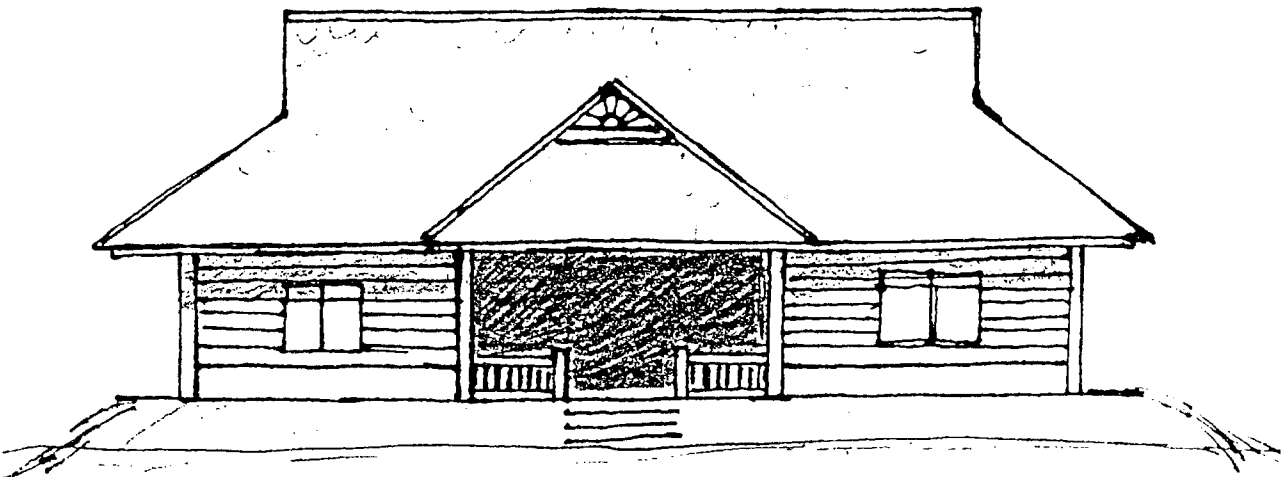
THAI NATIONAL
DOCUMENTATION CENTER

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วเสด็จ
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

อาคารอำนวยการ

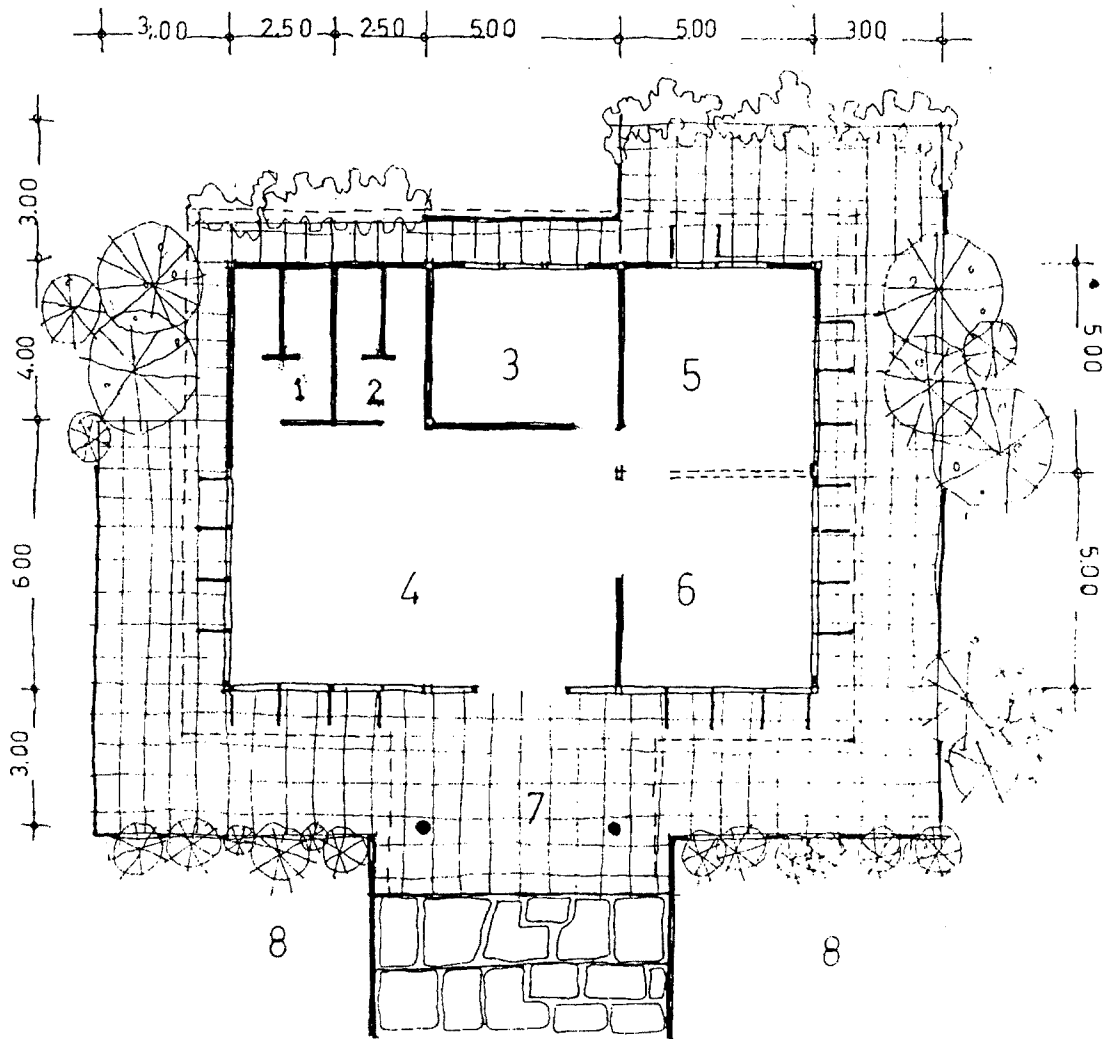
รูปด้านข้าง

รูปด้านหน้า

รูปที่ 9.2-4 รูปแบบอาคารอำนวยการบริเวณแหลมสนอ่อน
(ด้านข้างและด้านหน้า)

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วแสง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

อาคารอำนวยการ

1. ห้องน้ำชาย
2. ห้องน้ำหญิง
3. สำนักงาน
4. ห้องโถง
5. ห้องประชุม
6. ห้องประชุม
7. ระเบียง
8. บริเวณที่จอดรถ

รูปที่ 9.2-5 ผังอาคารอำนวยการบริเวณแหลมสนอ่อน

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วแสง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

(3.2) อาคารบริการ ตั้งอยู่ทางตะวันตกของถนนสายกลาง ก่อนไปทางปลาไหลแสนอ่อน เป็นอาคารบริการแคมป์ มีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียว หลังคาทรงปั้นหยา ตัวอาคารหันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีขนาดกว้าง 8.50 เมตร ยาว 12 เมตร ประกอบด้วยพื้นที่ใช้สอยดังนี้

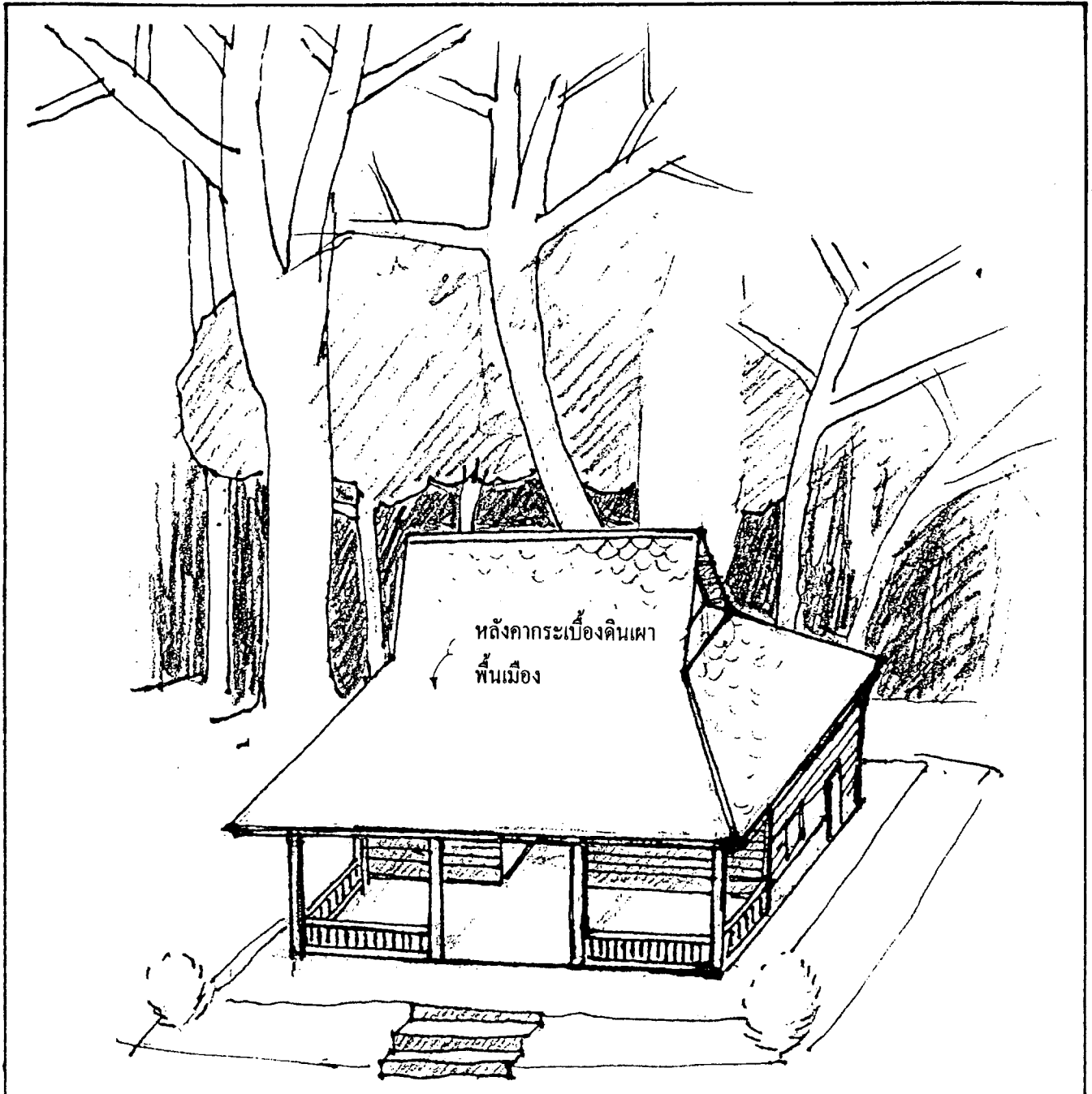
- ห้องสำนักงาน และห้องน้ำ
- ห้องโถงเอนกประสงค์
- ห้องเก็บของ
- ห้องน้ำชายสำหรับนักท่องเที่ยว
- ห้องน้ำหญิงสำหรับนักท่องเที่ยว

รูปแบบและผังอาคารบริการ ดังแสดงในรูปที่ 9.2-6 ถึงรูปที่ 9.2-8

(3.3) ศาลาที่พักและบ่อน้ำ ศาลาที่พัก มี 2 แบบ คือ ทรงปั้นหยา และทรงไทยภาคใต้ มี 2 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ กว้าง 4 เมตร ยาว 6 เมตร เฉพาะขนาดใหญ่สร้างแบบเดียว คือ ทรงปั้นหยา ส่วนขนาดเล็ก 2 x 4 เมตร มี 2 แบบ คือ แบบปั้นหยา และแบบทรงไทยภาคใต้ ศาลาเหล่านี้ได้กำหนดตำแหน่งที่ตั้งไว้แล้ว (ตามแผนผังการใช้ที่ดิน) คือ จะกระจายอยู่ข้างทางเดินได้รับต้นสนแนวชายหาด และหน้าท่าแพขนานยนต์ เป็นต้น ข้าง ๆ ศาลาที่พักจะมีบ่อน้ำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.20 เมตร

นอกจากบ่อน้ำมีที่ทิ้งขยะ บริเวณรอบ ๆ ศาลาและบ่อน้ำมีการจัดสวนธรรมชาติ โดยปลูกพันธุ์ไม้ชายหาด อาทิ ลำเจียก เหมร (กุหลาบป่า) โทะ เสม็ดขาว เสม็ดขุน โปะทะเล เรียนหนู เป็นต้น เพื่อให้ผู้มาพักเกิดความรู้สึกว่าได้มาอยู่ในป่าชายหาดที่เป็นธรรมชาติจริงๆ อีกประการหนึ่งจะได้รับความรู้เกี่ยวกับลักษณะและชนิดของพันธุ์ไม้ชายหาด

รูปแบบและผังศาลาที่พัก ดังแสดงในรูปที่ 9.2-9 ถึงรูปที่ 9.2-12

อาคารบริการ

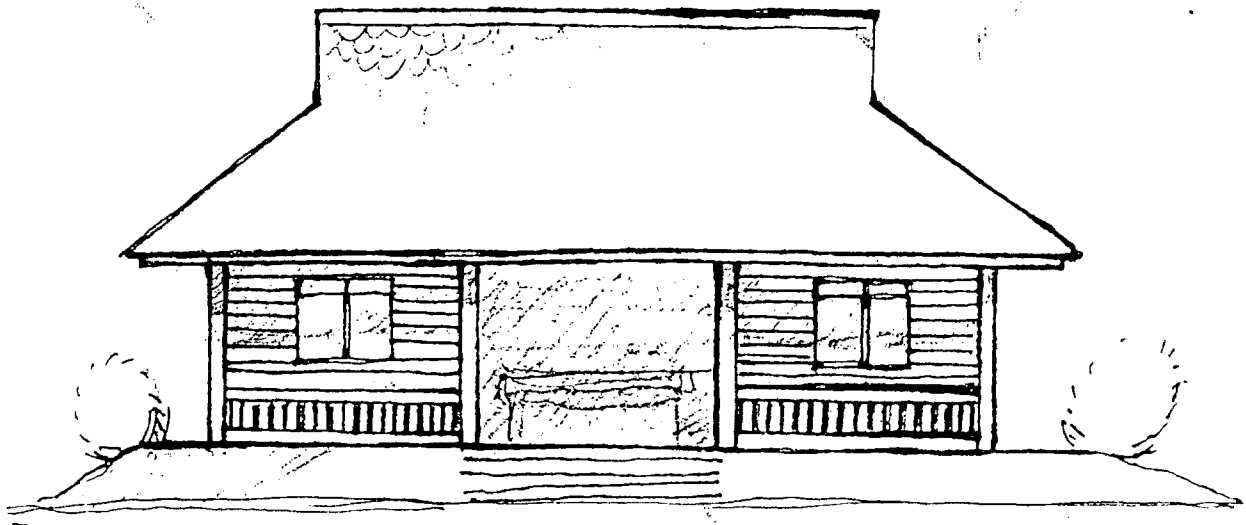
วัสดุที่ใช้ทำโครงสร้างเป็นไม้เนื้อแข็ง ผนังส่วนใต้วงกบหน้าต่าง
ก่ออิฐมอญ ส่วนบนเป็นไม้ พื้นอาคารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก
ปูกระเบื้องดินเผา หน้าต่างบานเปิด

รูปที่ 9.2-6 รูปแบบอาคารบริการบริเวณแหลมสนอ่อน

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วเส้ง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

รูปด้านข้าง

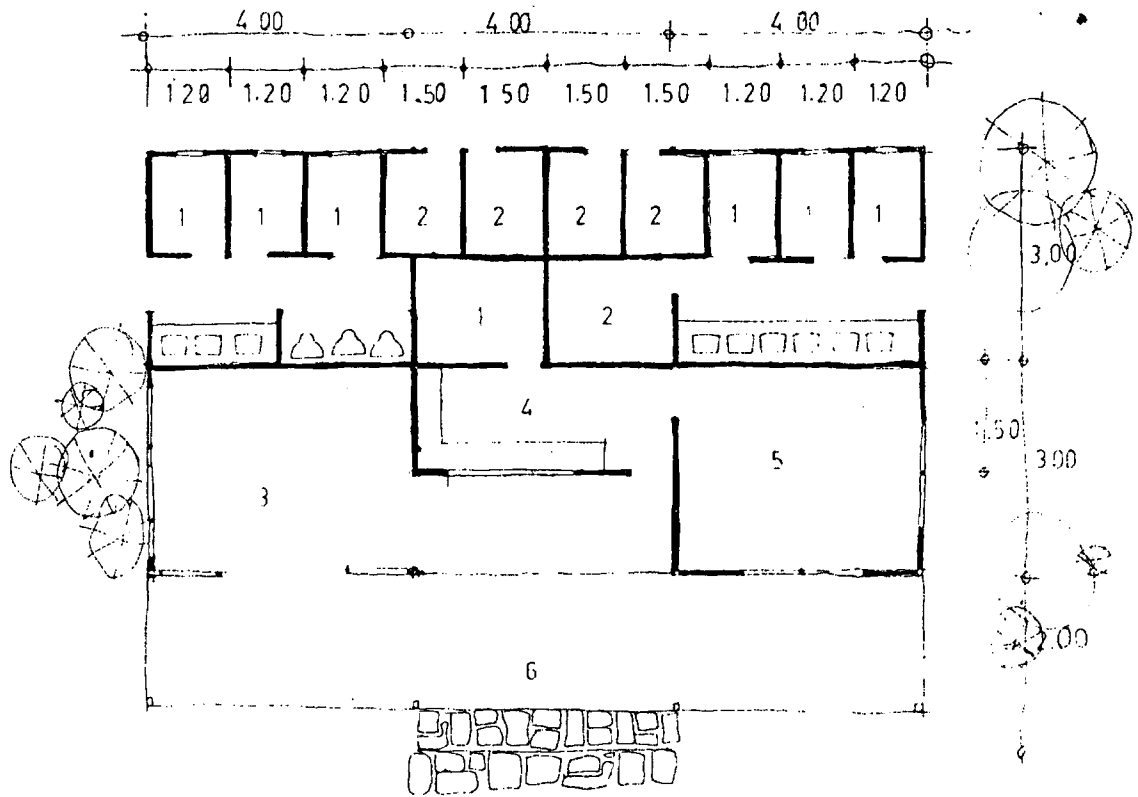
รูปด้านหน้า

รูปที่ 9.2-7 รูปแบบอาคารบริการบริเวณแหลมสนอ่อน
(ด้านข้างและด้านหน้า)

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วไส้ง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

อาคารบริการ

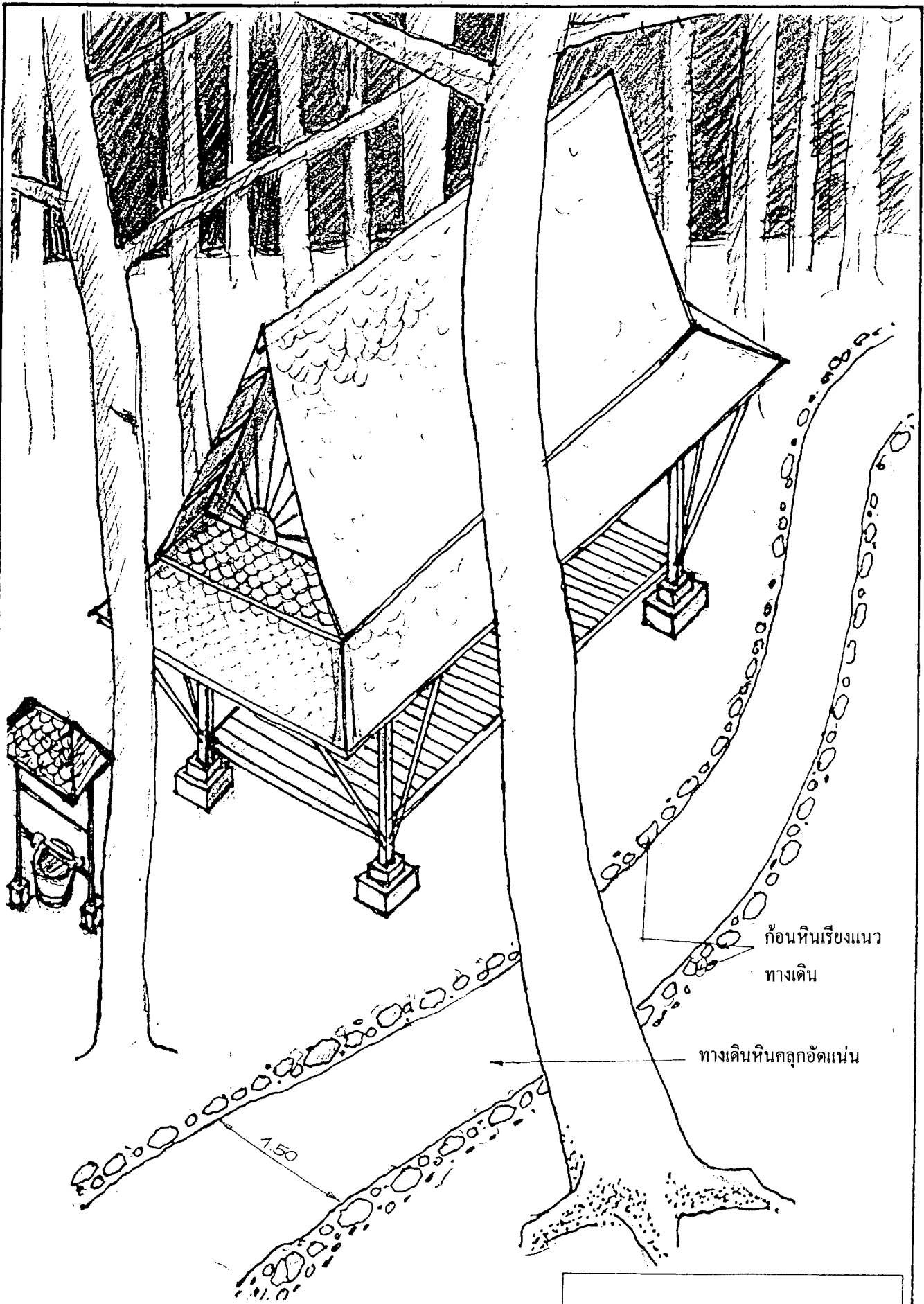

รายการ

1. ห้องน้ำ - ส้วม
2. ห้องอาบน้ำ
3. ห้องอเนกประสงค์
4. ห้องบริการ
5. ห้องเก็บของ
6. ระเบียง

รูปที่ 9.2-8 ผังอาคารบริการบริเวณแหลมสนอ่อน

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วแสง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

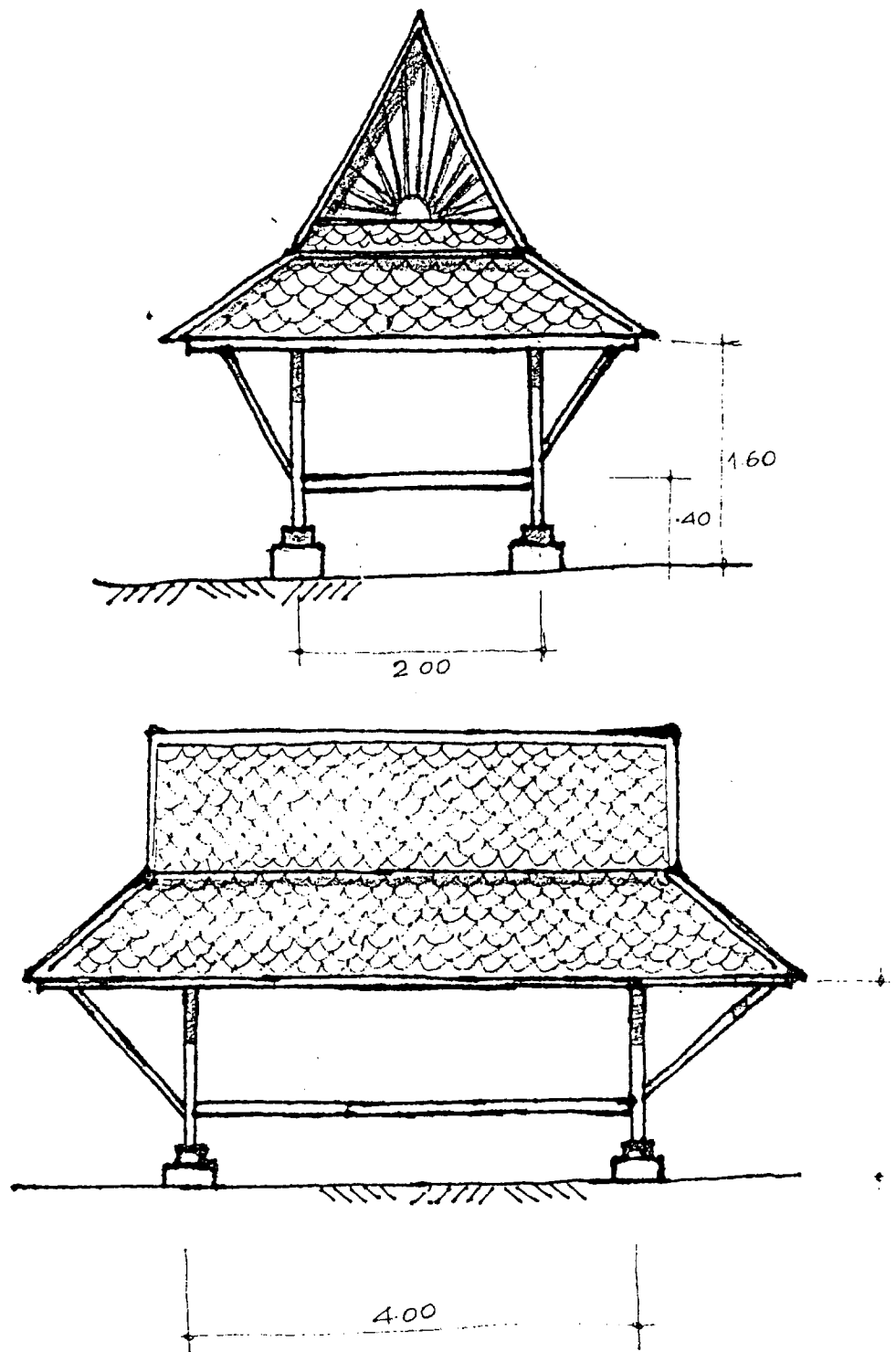

ถึงขยะ ทางเดิน และศาลา

รูปที่ 9.2-9 รูปแบบศาลาที่พักบริเวณแหลมสนอ่อน

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

ศาลา

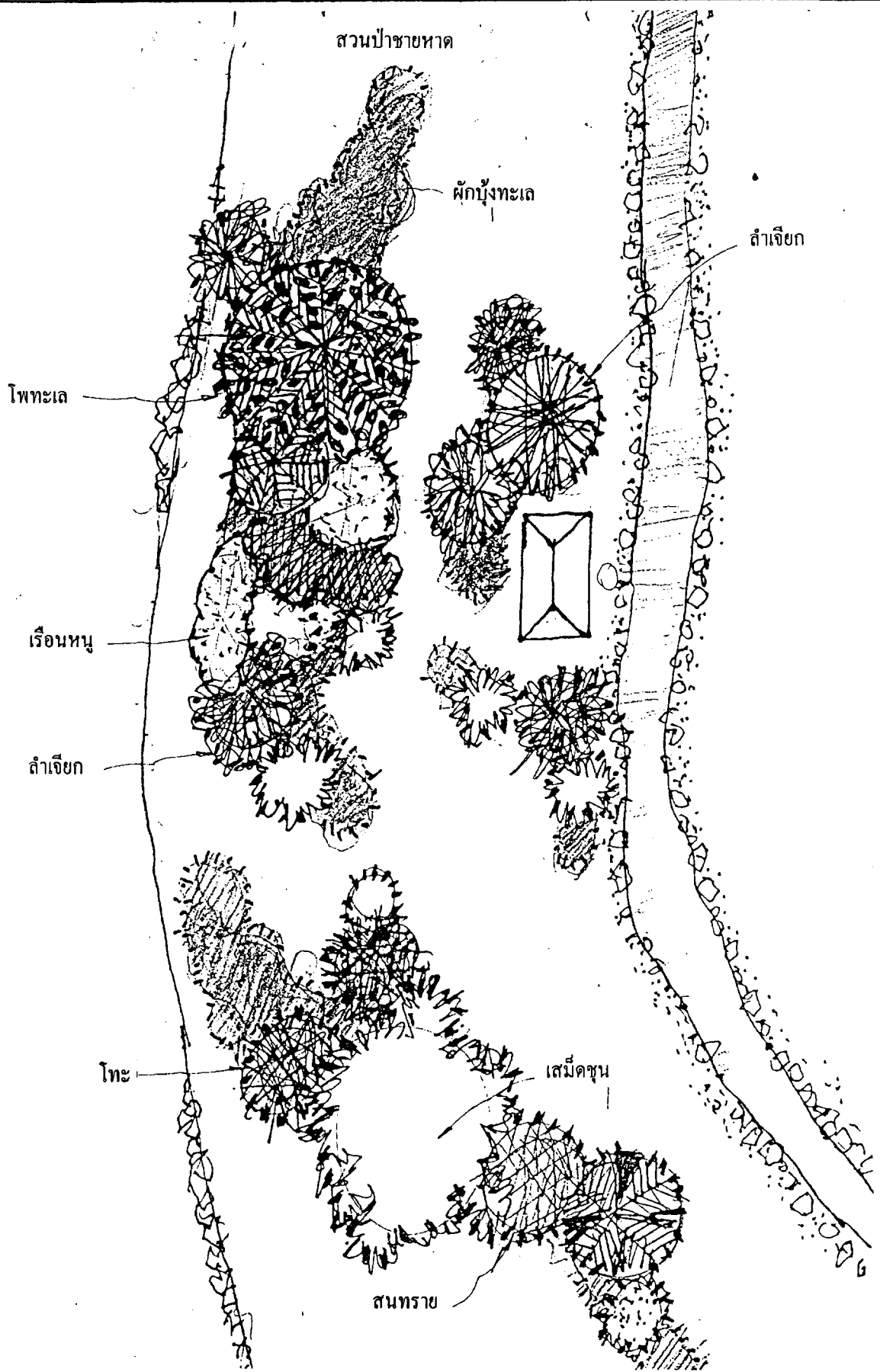

รายการ

1. โครงสร้างอาคารทำด้วยไม้
2. หลังคามุงด้วยกระเบื้องดินเผาพื้นเมือง

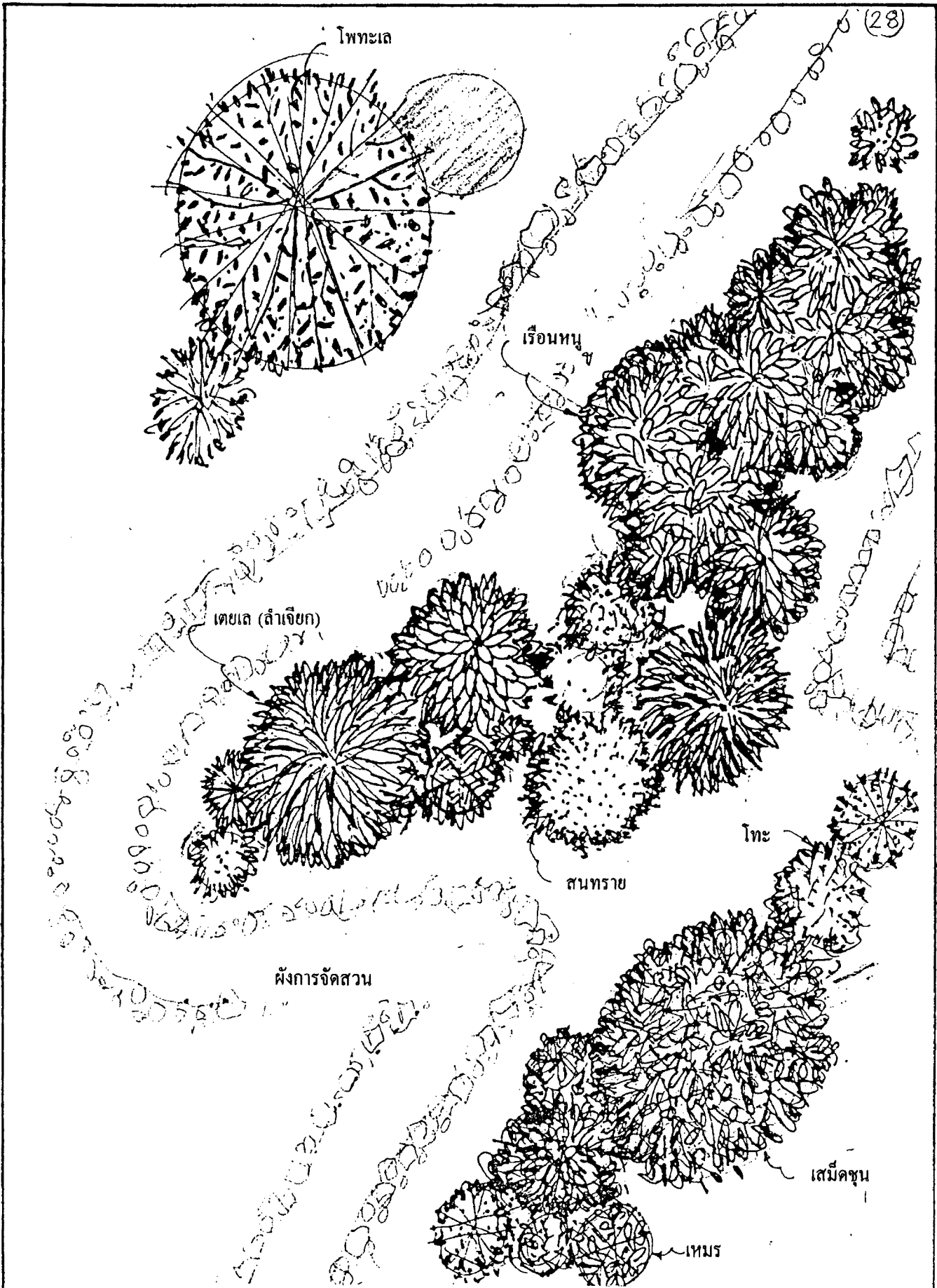
รูปที่ 9.2-10 ขนาดอาคารและที่พักริเวณแหลมสนอ่อน

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วเสด็จ
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

รูปที่ 9.2-11 รูปแบบการจัดสวนป่าชายหาด

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

รูปที่ 9.2-12 การจัดผังการจัดสวน

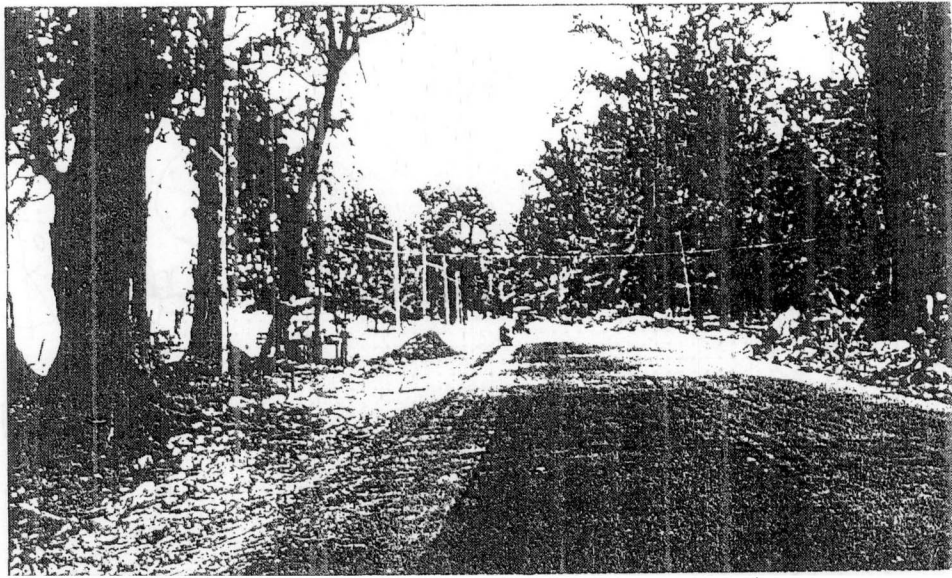
การจัดทำแผนการจัดการ
 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
 บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วแสง
 และเกาะหนู เกาะแมว
 จังหวัดสงขลา

(4) รายละเอียดสิ่งก่อสร้างอื่น

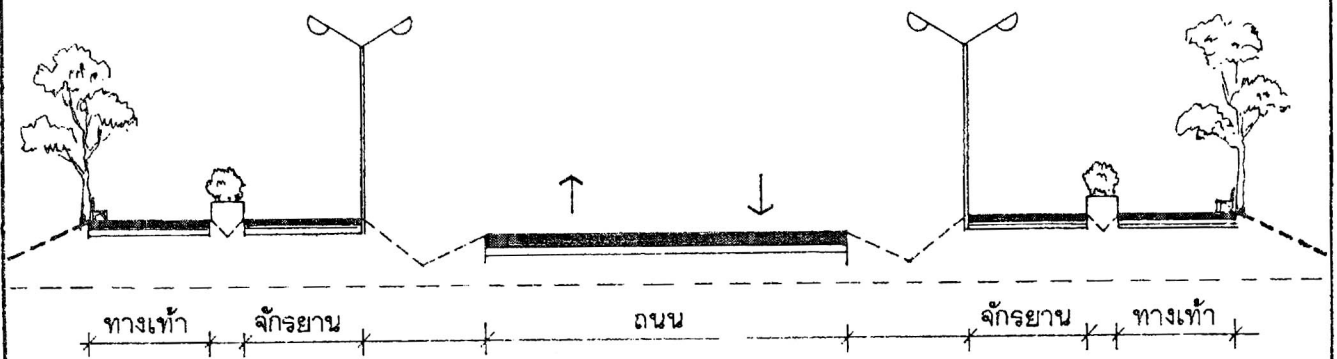
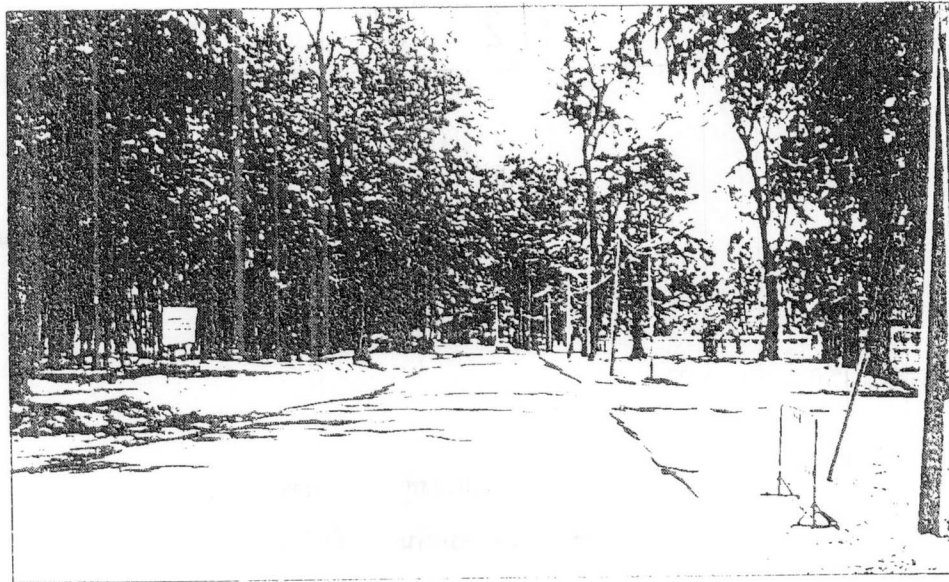
(4.1) ระบบถนน ทางเท้า และลานจอดรถ ระบบถนนบริเวณแหลมสนอ่อน ให้คงเดิมตามที่เทศบาลได้ปรับปรุงเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่กำหนดการใช้ประโยชน์เสียใหม่ โดยอนุญาตให้รถยนต์และจักรยานยนต์วิ่งได้เฉพาะด้านทะเลสาบสงขลา ส่วนถนนด้านในใช้เป็นทางจักรยาน และทางเดินออกกำลังกาย และเพื่อให้สอดคล้องกับความรู้สึก วิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นและจังหวัดใกล้เคียงที่ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติว่า จะต้องมีการเวียนแหลม มักจะพูดกันติดปากว่า "พาลูกไปเวียนแหลมหน่อย" "พาเพื่อนต่างจังหวัดไปเวียนแหลม" ชาวสงขลาจะมีความรู้สึกที่ เมื่อเดินทางไปต่างจังหวัดและเดินทางกลับมาแล้ว ถ้ายังไม่ได้ไปเวียนแหลม จะมีความรู้สึกที่ยังกลับไม่ถึงบ้านที่สงขลาแท้จริง ส่วนชาวต่างจังหวัดที่มาเที่ยวสงขลา ถ้าไม่มีการเวียนแหลม จะมีความรู้สึกที่ยังไม่ถึงสงขลา ดังนั้น จึงกำหนดให้รถยนต์ที่ต้องการใช้ประโยชน์ในลักษณะดังกล่าว ขับวนจากถนนด้านทะเลสาบสงขลาไปวนกลับบริเวณพระอนุสาวรีย์ เข้าสู่เวียนทะเลสาบ ซึ่งจะทำให้พื้นที่ตอนในของแหลมมีความสงบ เป็นต้น

สภาพถนนแหลมสนอ่อน ด้านทะเลสาบสงขลาควรมีทางเท้าทั้งสองด้าน 1.50 เมตร และทางตลอดแนว โดยถมและอัดแน่นด้วยหินคลุก มีความลาดเอียงเล็กน้อย และมีก้อนหินเรียงเป็นขอบ เพื่อความเป็นระเบียบและกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ดังแสดงในรูปที่ 9.2-13

ตลอดแนวถนนบริเวณแหลมสนอ่อนด้านตะวันออกหรือสายใน กำหนดให้มีที่จอดรถเพียงหนึ่งบริเวณ คือ บริเวณทางเข้าแหลมสนอ่อน ดังแสดงในรูปที่ 9.2-14 อยู่บริเวณทางเข้าทางตอนใต้และตะวันตกถนน มีขนาดกว้าง 50 เมตร และยาว 100 เมตร นอกจากนี้ก็มีลานจอดรถบริเวณอนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ อีกแห่งหนึ่งรองรับอยู่แล้วสำหรับพื้นที่ตอนเหนือ

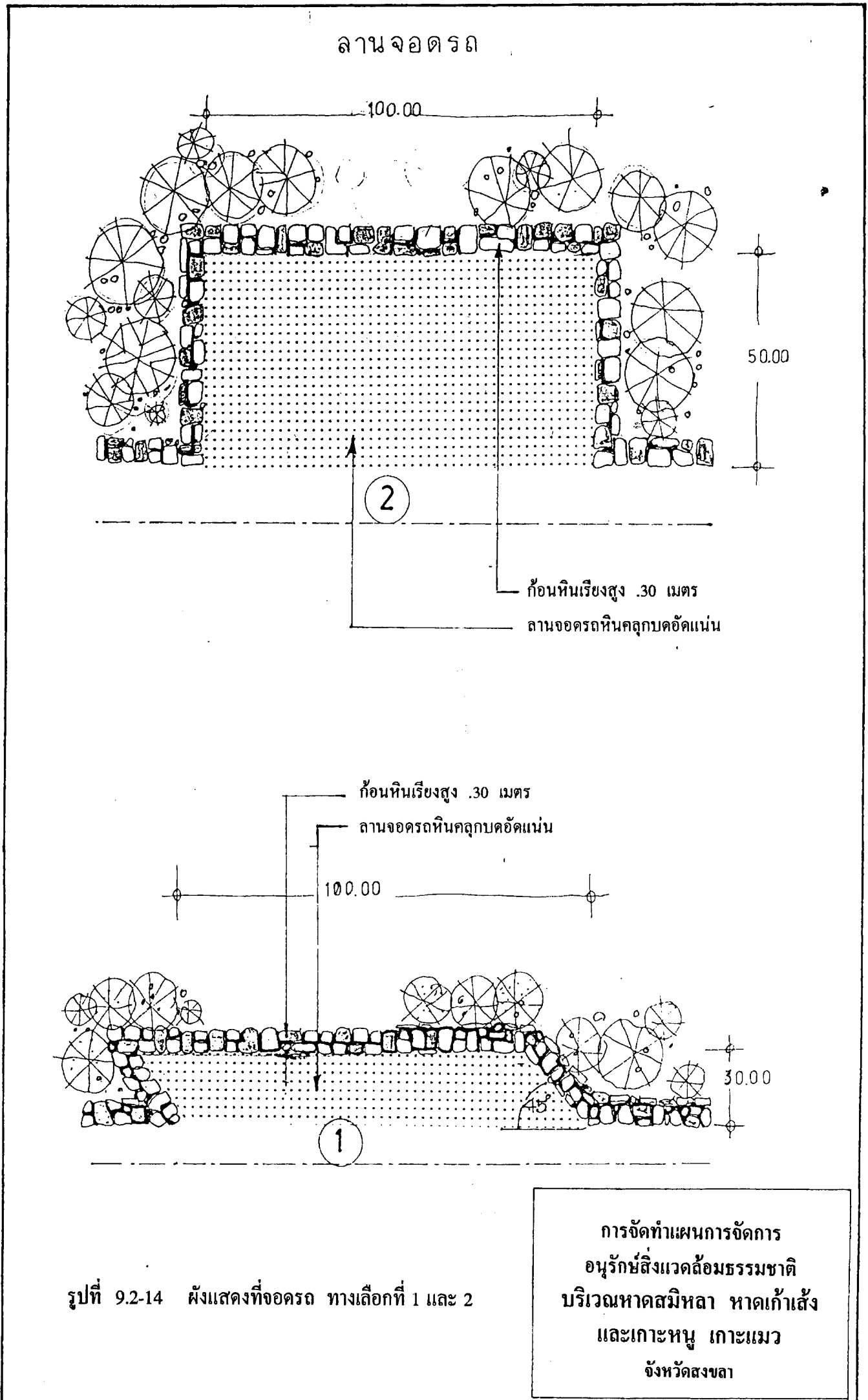

ถนนแหลมถนนอ่อน

รูปที่ 9.2-13 การปรับปรุงถนนแหลมสนอ่อน
ด้านฝั่งทะเลสาบ ให้มีทางเท้า
และทางจักรยาน

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วแสง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

(4.2) ทางเดินและแนวทางเดิน บริเวณแหลมสนอ่อนเฉพาะด้านสันทรายทาง ตะวันออกถนนสายกลาง ได้กำหนดให้มีทางเดินเท้ากว้าง 1.5 เมตร แนวทางเดินจะเริ่มตั้งแต่บริเวณ ลานจอดรถบริเวณอนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ไล่ตามแนวสนทึบ ที่โล่ง ศาลา ที่พัก บางช่วงจะแยกไปจรดถนนสายกลางบ้าง ไปชายทะเลบ้าง ข้างๆ ทางเดินจะมีก้อนหินเรียงเป็น ขอบทางเดิน และตามแนวถนนจะมีไฟ มีถังขยะ ม้านั่ง วางเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม

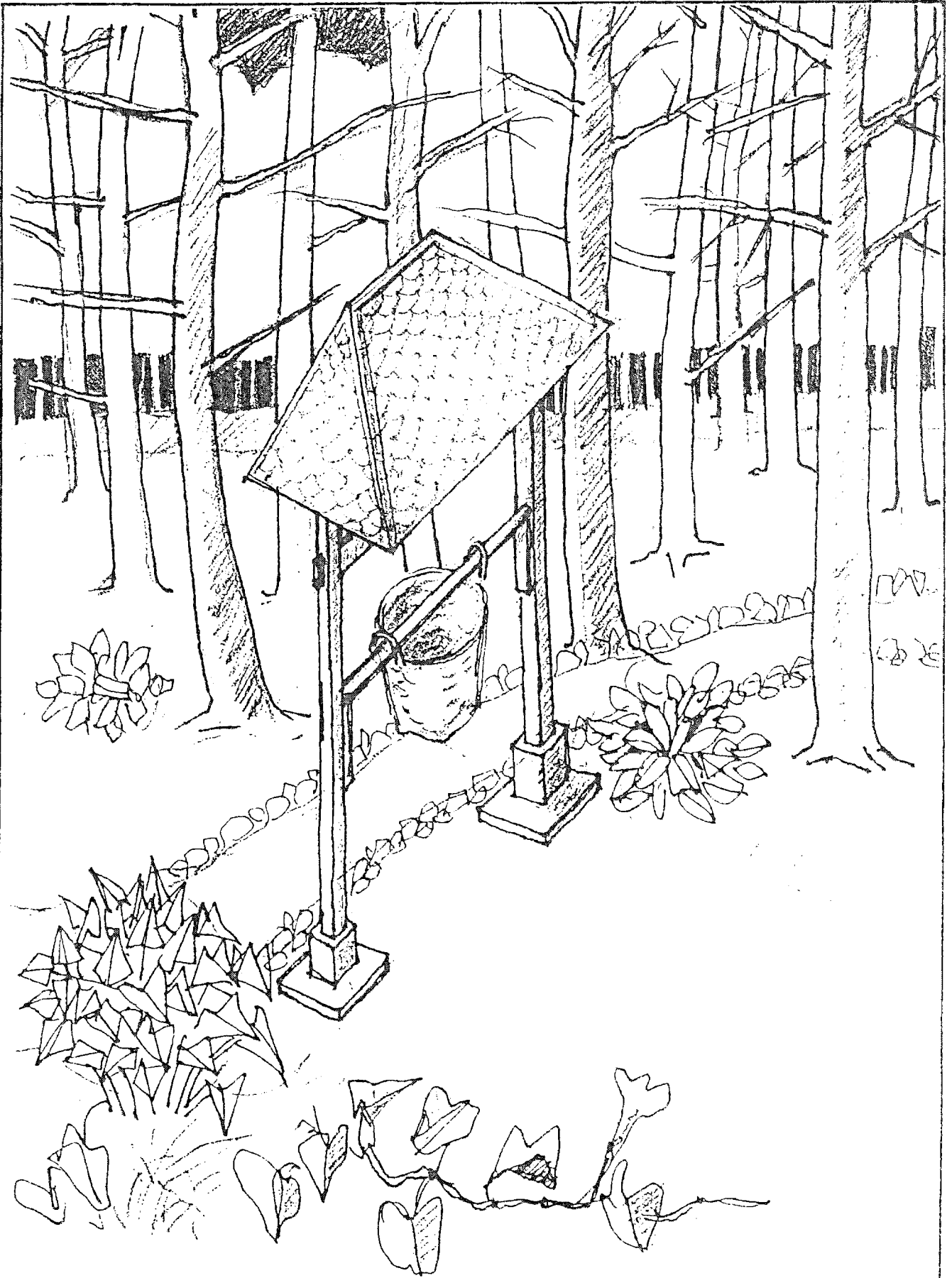
(4.3) ถังขยะ เพื่อความสะดวกและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ จำเป็นจะต้องมีถังขยะ ผู้ออกแบบได้เสนอถังขยะ 2 ลักษณะ คือ แบบถังเดี่ยว กับแบบถังคู่

- ถังเดี่ยว
- ถังคู่ แยกขยะแห้งและขยะเปียก

ทั้ง 2 แบบ ได้ยึดโครงสร้างของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นภาคใต้ เพื่อให้ สอดคล้องกับอาคารอื่นๆ ใช้แข่งเป็นถังขยะ มีไม้สอดหูแขวนอยู่ใต้หลังคาทรงปั้นหยา ดังแสดง รูปที่ 9.2-15 ถึงรูปที่ 9.2-17 สูงจากพื้นดิน 1.50 เมตร แบบถังเดี่ยวกว้าง 80 เซนติเมตร มี 2 เสา ส่วนแบบถังคู่ กว้าง 1.20 เมตร มี 4 เสา มีความจำเป็นต้องยกระดับสูงขึ้น เพื่อป้องกันการคู้ย็เย็ยของ สัตว์ และต้องมีหลังคาครอบเนื่องจากมีปริมาณน้ำฝนมาก จึงต้องป้องกันขยะเปียกชื้น และเน่าเหม็น

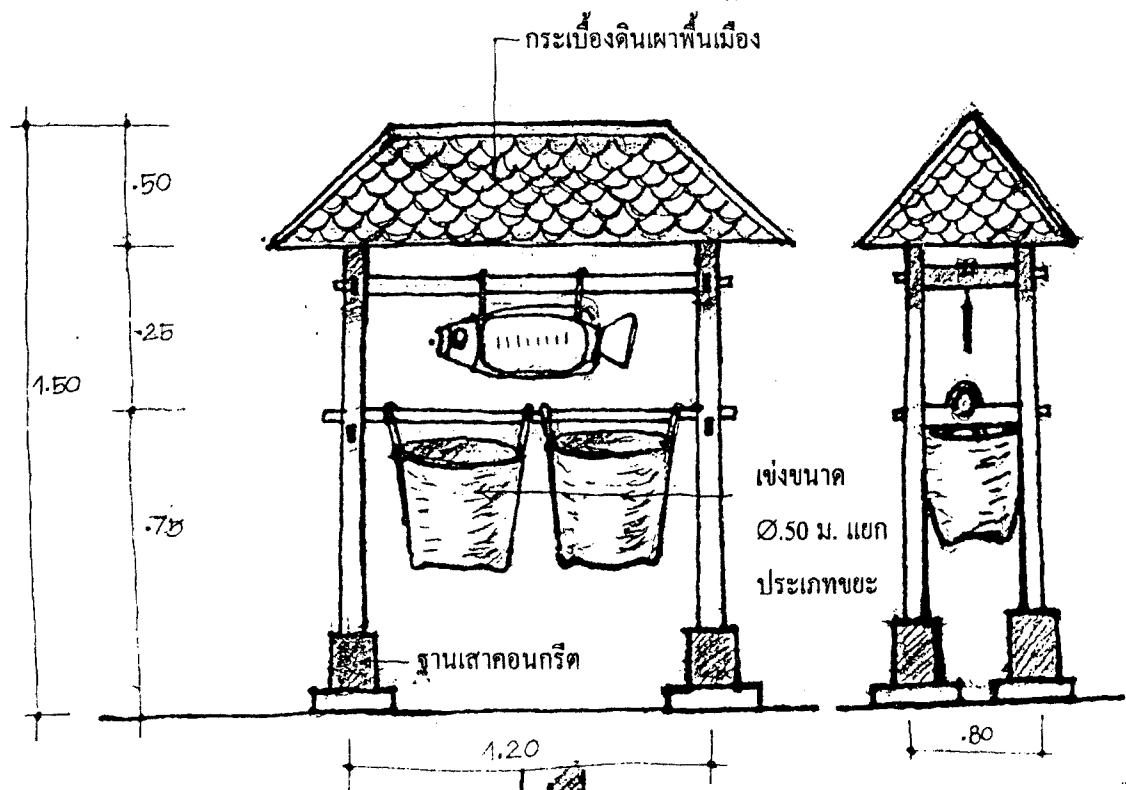
(4.4) ไฟและเสาไฟ ตามแนวทางเดินมีเสาไฟเป็นระยะตามความเหมาะสม เป็นเสาไฟเหล็กสูง 1.60 เมตร ส่วนไฟใช้ตะเกียงโປ้ะ ที่ชาวประมงแขวนตามโປ้ะ และโพงพางใน ทะเลสาบสงขลา เพียงดัดแปลงมาใช้หลอดไฟแทนน้ำมัน ดังแสดงรูปที่ 9.2-18 และรูปที่ 9.2-19

(4.5) ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ ณ จุดชมทัศนียภาพที่สวยงาม ควรจะมี ป้ายบรรยายสื่อความหมายของธรรมชาติ ณ บริเวณนั้น เป็นการให้ความรู้ ให้ความสุนทรีย์ของ ธรรมชาติที่มองเห็นในมุมมองต่างๆ กัน ป้ายสื่อความหมายจะติดพื้นเพื่อป้องกันการบดบังทัศนีย- ภาพ ป้ายให้ข้อมูลแหล่งธรรมชาติถึงความสำคัญและข้อมูลพื้นฐาน ขนาด ลักษณะตำนาน กำหนด จุดชมทัศนียภาพอย่างน้อย 3 จุด จุดแรก คือ บริเวณปลายแหลมสนอ่อน หรือบริเวณอนุสาวรีย์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ อธิบายธรรมชาติทะเลสาบสงขลา จุดที่ 2 บริเวณฝั่งตะวันตก ซึ่งมี มุมมองไปทางฝั่งหัวเขาแดงและทะเลสาบ อธิบายเขาแดงและทะเลสาบสงขลา และจุดที่ 3 ติดตั้งไว้ บริเวณลานเอนกประสงค์มุมมองเกาะหนู และเกาะแมว อธิบายเกี่ยวข้องกับเกาะหนู เกาะแมว เป็นต้น

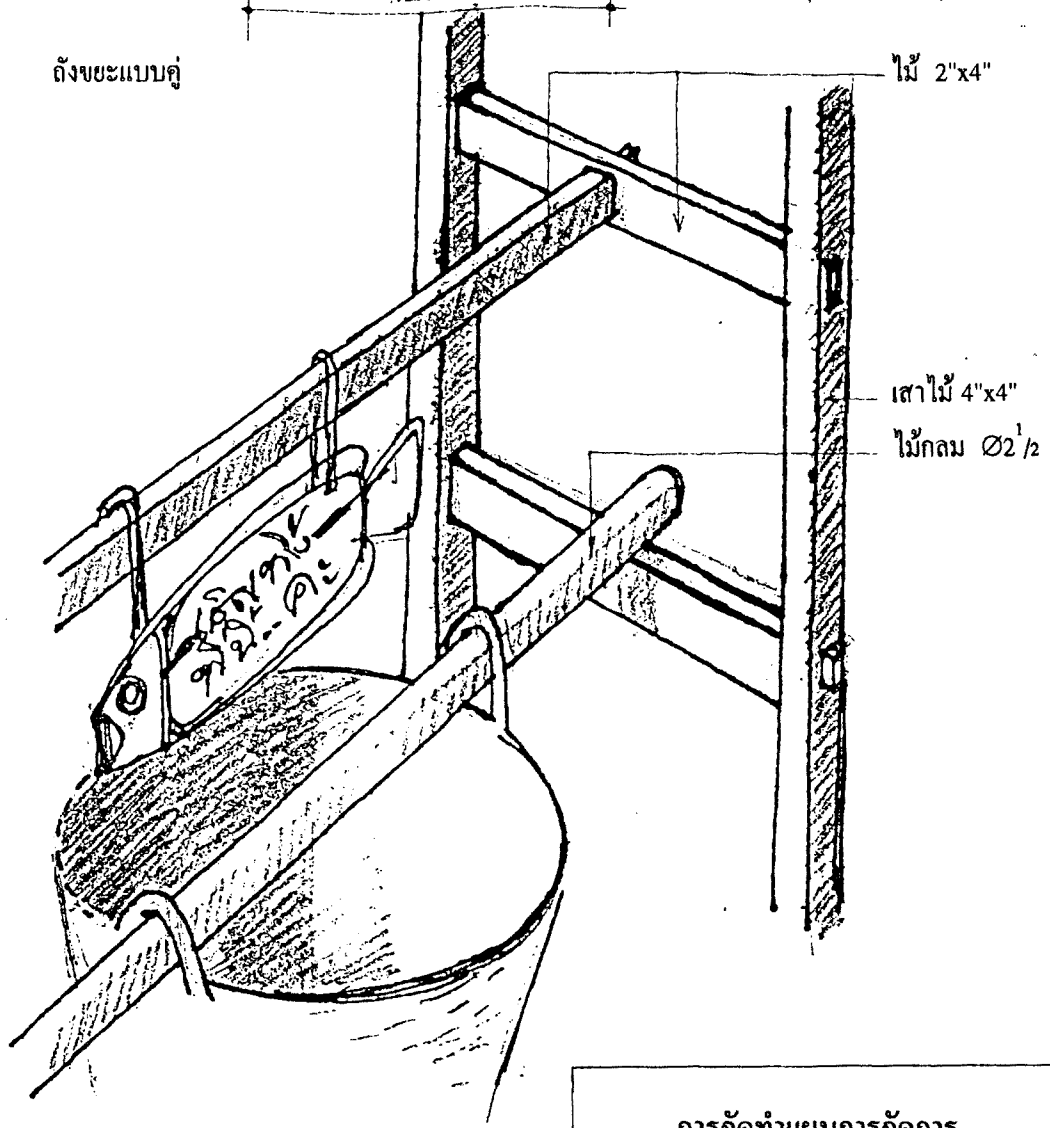

รูปที่ 9.2-15 รูปแบบการจัดทำขะและการจัดวางตามแนวทางเดิน

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้ว
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

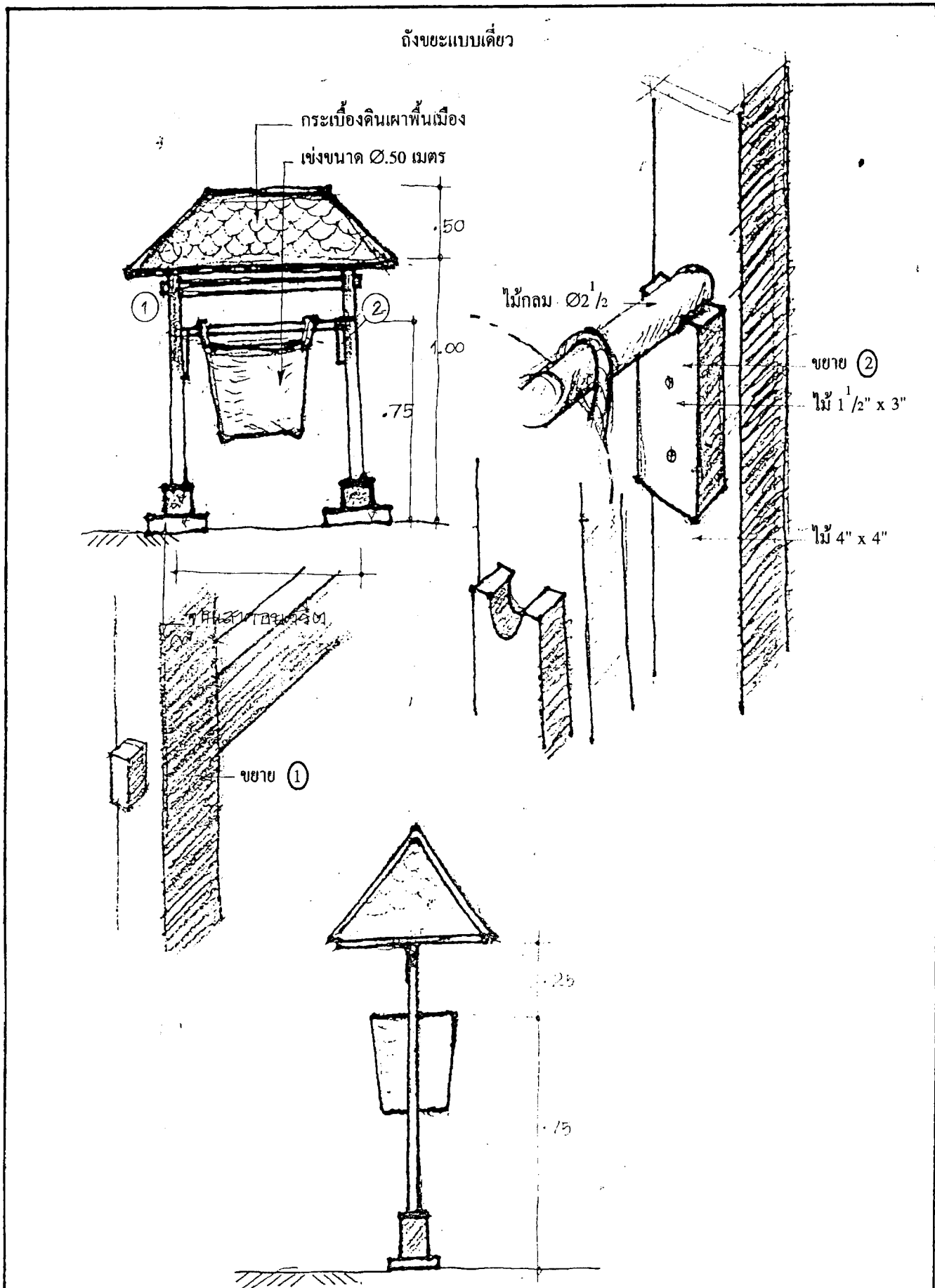

ถังขยะแบบคู่

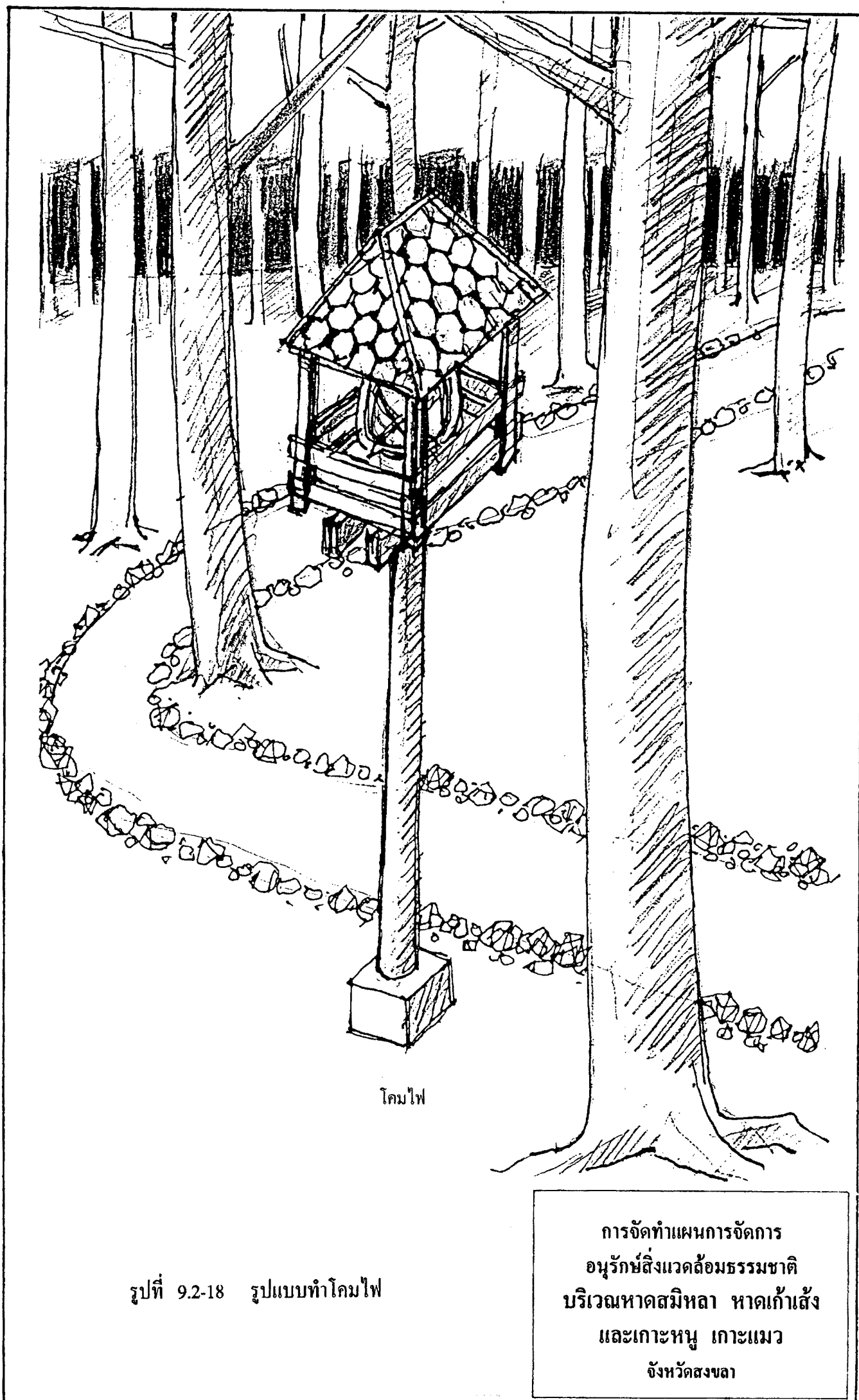
รูปที่ 9.2-16 รูปแบบและขนาดการทำถังขยะแบบคู่

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วเลี้ยง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

รูปที่ 9.2-17 . รูปแบบการทำดั่งขยะแบบเดี่ยว

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้ว
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

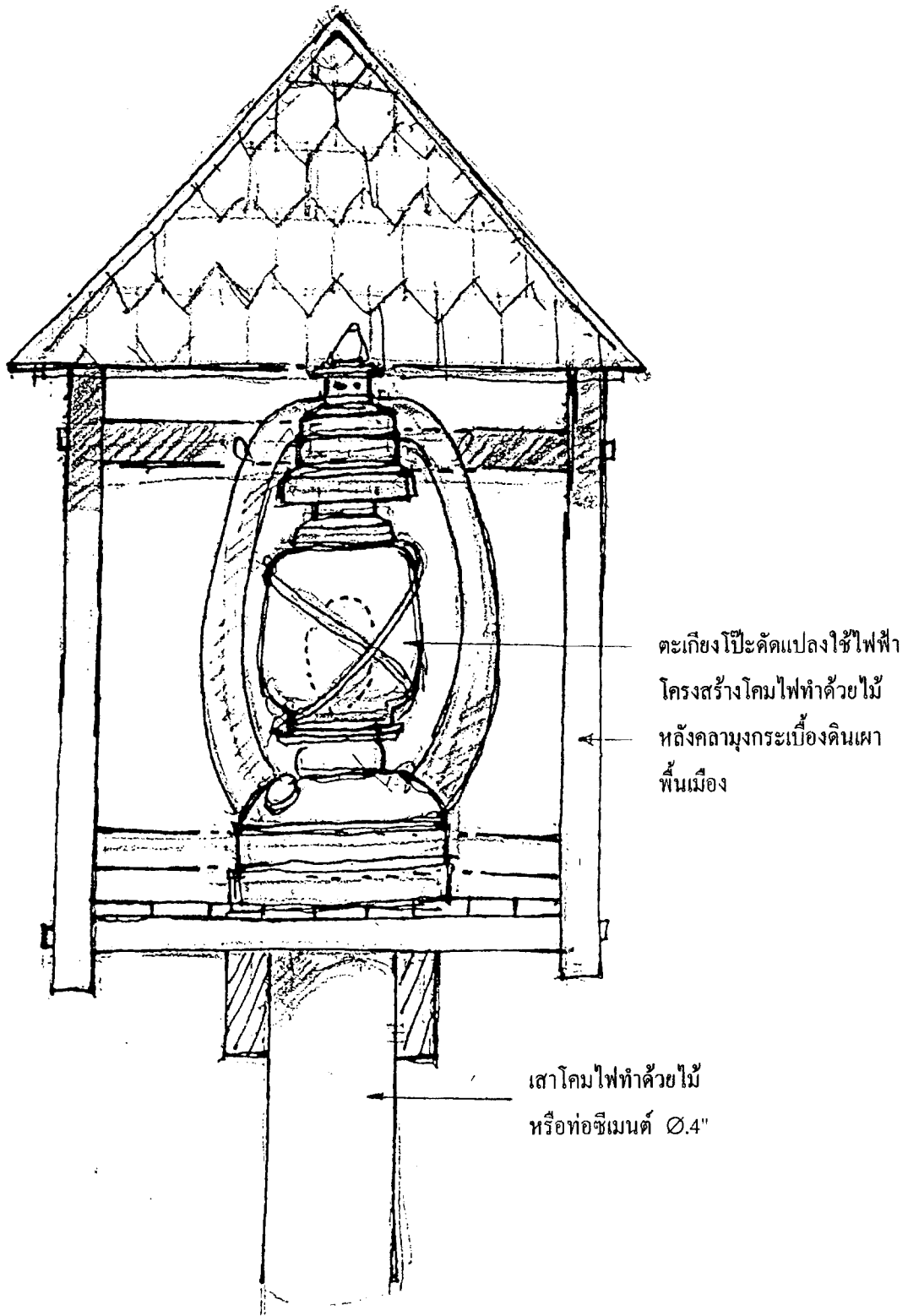

โคมไฟ

รูปที่ 9.2-18 รูปแบบทำโคมไฟ

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วแสง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

โคมไฟ

รูปที่ 9.2-19 รายละเอียดการทำโคมไฟ

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วแสง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

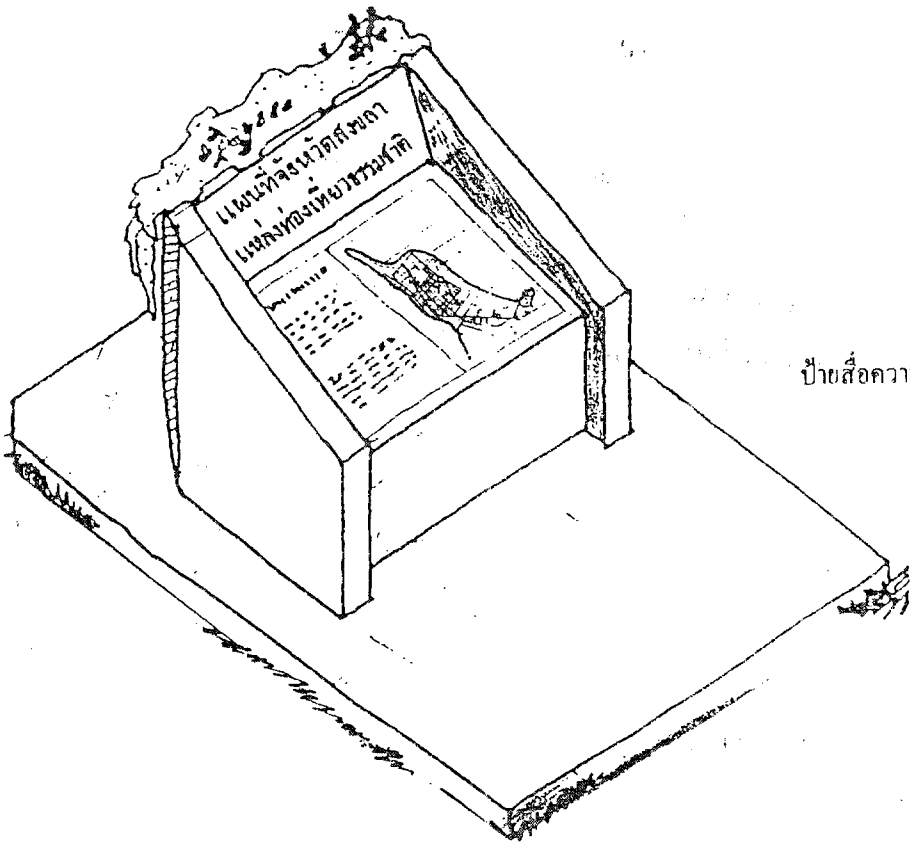
สำหรับป้ายชื่อแหล่งธรรมชาติ เสนอให้จัดทำป้ายชื่อแหล่งธรรมชาติ
ทุกแห่ง ป้ายชื่อแหล่งธรรมชาติบริเวณแหลมสนอ่อน ให้ติดตั้งไว้บริเวณทางเข้าติดกับที่จอดรถ 1
แห่ง ลักษณะของป้ายแสดงแผนผังบริเวณแหลมสนอ่อนและชื่อแหล่งธรรมชาติ บอกตำแหน่งของ
แหล่งธรรมชาติและสถานที่สำคัญ ตัวอย่างการทำป้ายสื่อความหมายธรรมชาติและป้ายชื่อแหล่ง
ธรรมชาติ ดังแสดงในรูปที่ 9.2-20 นอกจากนี้ ควรจัดให้มีเอกสารแผ่นพับหรือจุลสารเพื่อเสนอ
รายละเอียดของแหล่งธรรมชาติประกอบด้วย

(4.6) ม้านั่ง มีความจำเป็นต้องมี เพื่อให้ผู้มาเที่ยวได้นั่งพักเหนื่อยและ
พักผ่อนหรือชมธรรมชาติ ลักษณะของม้านั่งเป็นหินผสมด้วยซีเมนต์ กว้าง 40 เซนติเมตร ยาว 200
เซนติเมตร มี 2 ขา สูงจากพื้นดิน 40 เซนติเมตร ดังแสดงในรูปที่ 9.2-21 และรูปที่ 9.2-22
ม้านั่งเหล่านี้วางไว้ตามแนวทางเดิน บริเวณแคมป์แนวสนตามชายหาด และบริเวณสวนป่า เป็นต้น
ในกรณีนำโต๊ะ เก้าอี้ และม้านั่งสำเร็จมาจัดวาง ควรให้มีลักษณะความเป็นไทย หรือไทยผสมจีน
จำนวนที่วางไม่ควรมีมากเกินไป

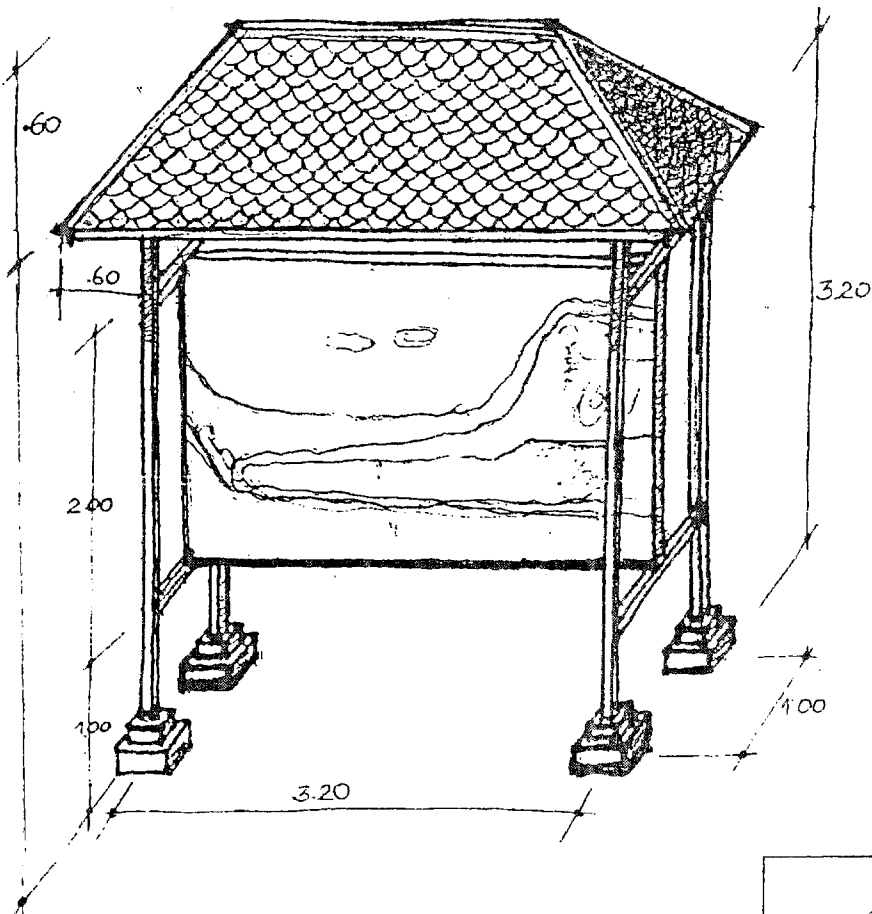
(4.7) ผังบริเวณ เพื่อให้ผู้ที่มาท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ หรือแสวงหา
ความรู้ในบริเวณนี้ จะได้เข้าใจว่าบริเวณแหลมสนอ่อนนี้มีอะไรบ้าง และตั้งอยู่ที่ไหน จึงจำเป็นอย่าง
ยิ่งต้องมีผังบริเวณที่มีรายละเอียดพอสมควร ผังบริเวณนี้ ควรมีไว้ในอาคารอำนวยการหรืออาคาร
บริการ

(5) บริเวณแคมป์

บริเวณแหลมสนอ่อนที่มีลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบบนสันทราย เป็นที่
โล่ง กว้างพอประมาณ นับเป็นบริเวณที่เหมาะสมจะตั้งแคมป์เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเยาวชน หรือ
ผู้รักและอยากใกล้ชิดธรรมชาติ คือ มีบริเวณที่จะกางเต็นท์ บริเวณจัดกิจกรรมรอบกองไฟ รอบ ๆ
กองไฟควรมีม้านั่ง 1 แถว หรือสองแถว แถวในมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 25-30 เมตร ม้านั่ง
แถวนอกควรจะเป็นม้านั่งกลม มีความสูงกว่าม้านั่งยาวและสามารถเคลื่อนย้ายได้ ดังแสดงในรูปที่
9.2-23

ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ

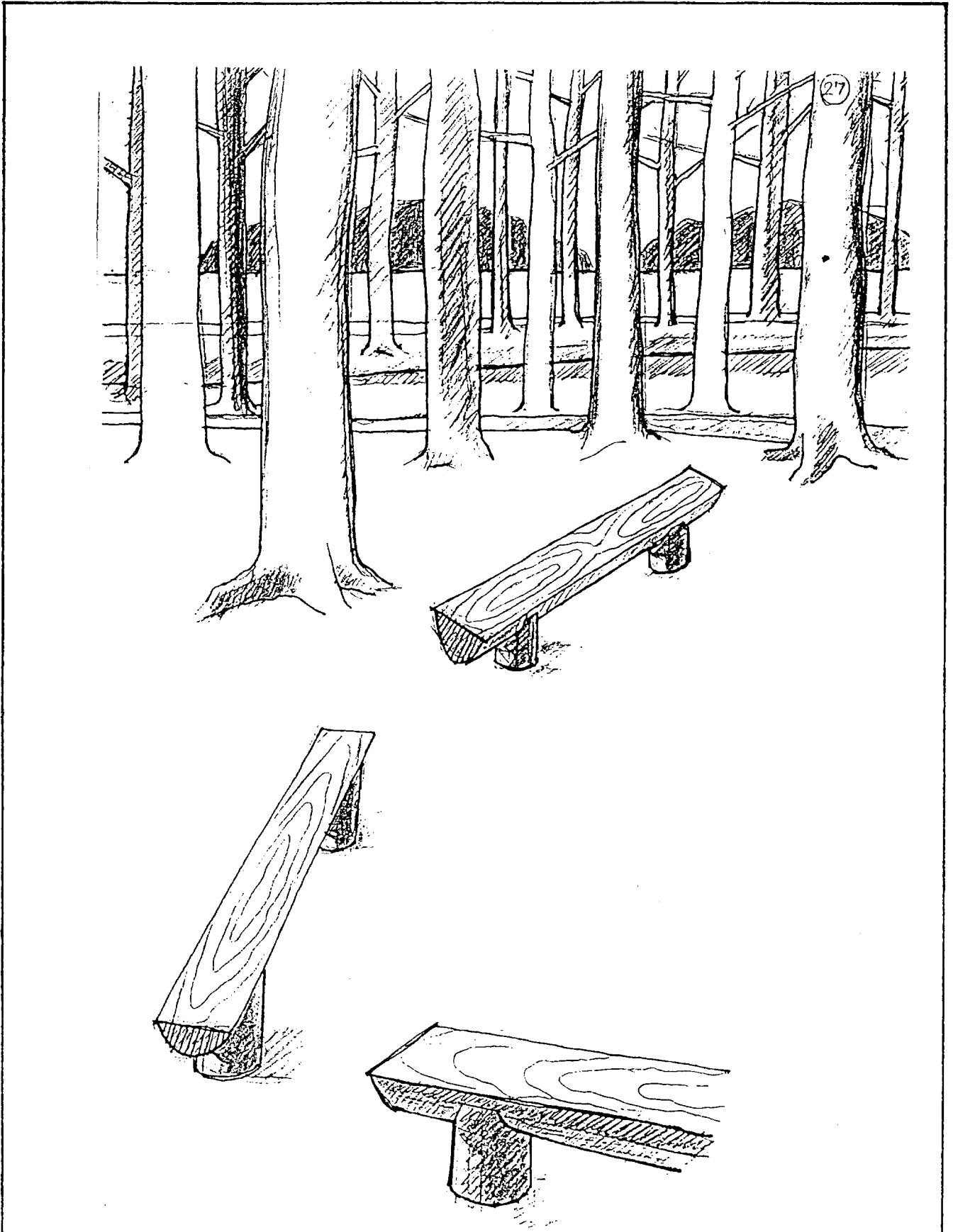
ป้ายชื่อแหล่งธรรมชาติ

โครงสร้างทำด้วยไม้เนื้อแข็ง
 ป้ายผังบริเวณท่าเรือทำด้วยไม้หรือกระเบื้องแผ่นเรียบ
 หลังคาทรงกระเบื้องดินเผาพื้นเมือง
 ฐานเสาคอนกรีต

รูปที่ 9.2-20 แสดงป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ
 และป้ายชื่อแหล่งธรรมชาติ

การจัดทำแผนการจัดการ
 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
 บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วไฉ้ง
 และเกาะหนู เกาะแมว
 จังหวัดสงขลา

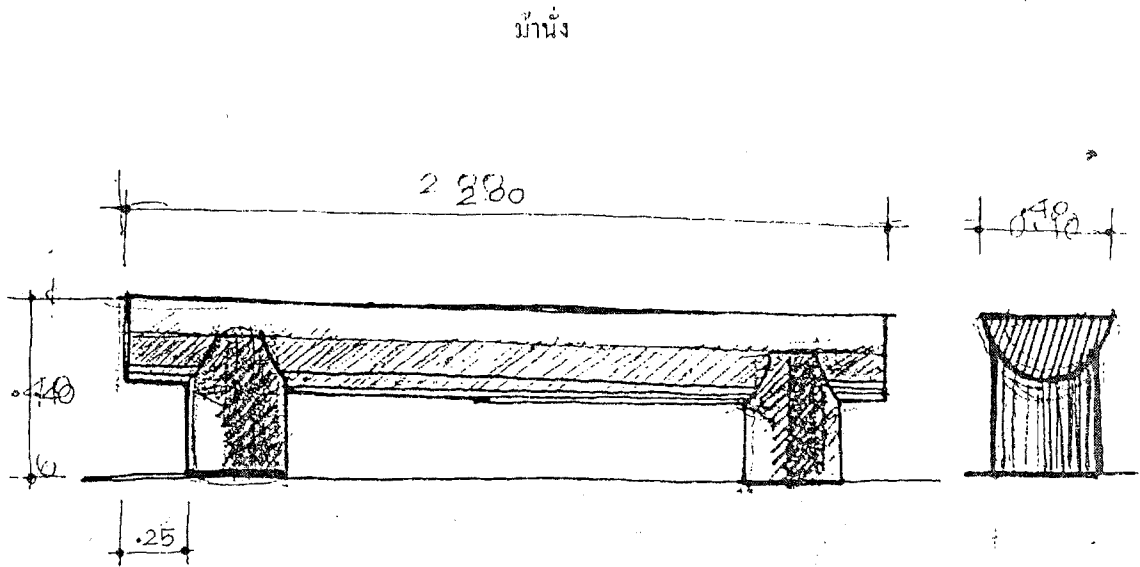

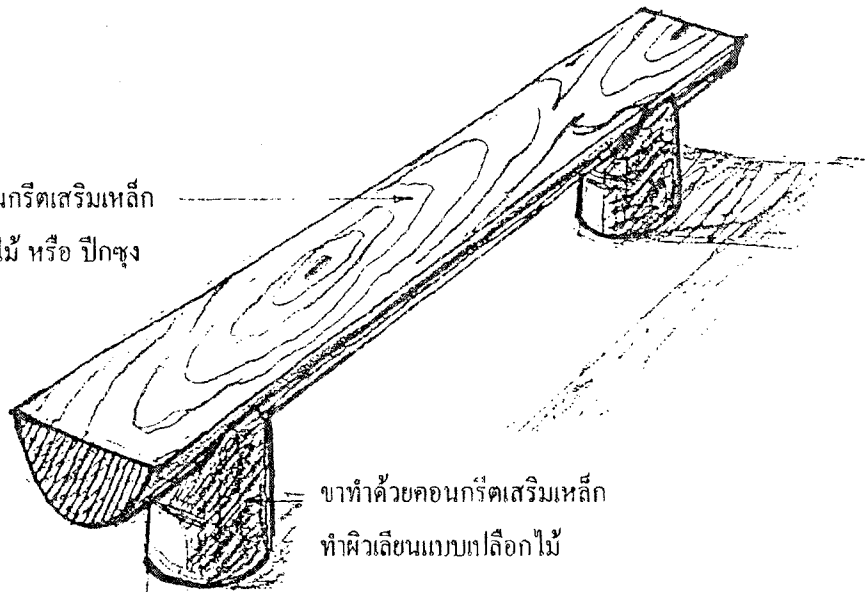
ม้านั่ง

รูปที่ 9.2-21 รูปแบบการจัดวางม้านั่ง

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

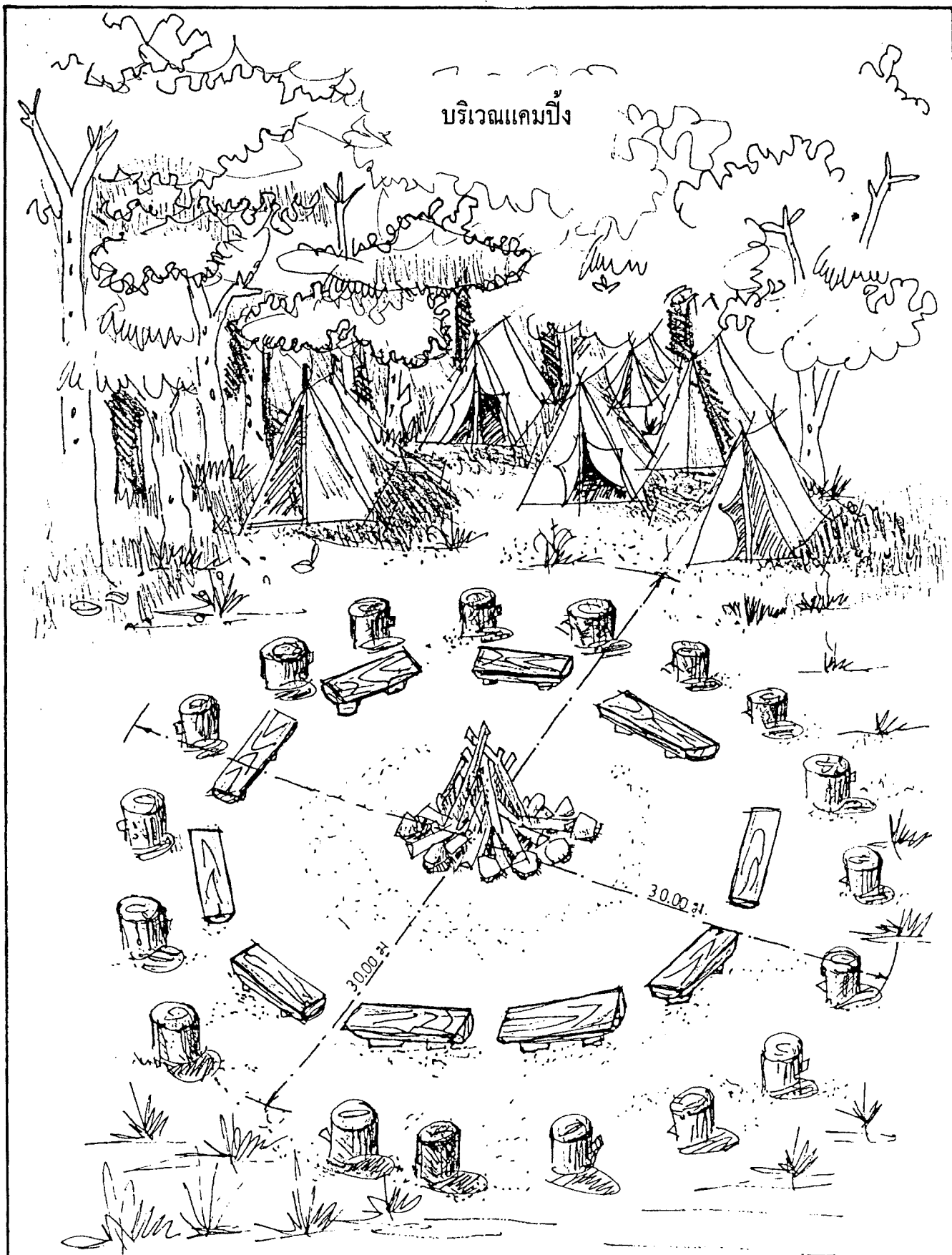
ทำด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก
เลียนแบบไม้ หรือ ปีกชุง

ขาทำด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก
ทำผิวเลียนแบบทึบสีไม้

รูปที่ 9.2-22 ขนาดม้านั่งและการใช้วัสดุก่อสร้าง

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

รูปที่ 9.2-23 รูปแบบการจัดแคมป์

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วไส้ง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

(6) สวนป่าชายหาด

บางบริเวณและบางพื้นที่ยังเป็นที่โล่ง ควรจะมีการปลูกต้นไม้เพิ่มเติมตามความเหมาะสม แต่มีแนวคิดว่าพันธุ์ไม้ที่จะนำมาปลูกนั้นต้องเป็นพันธุ์ไม้ในระบบนิเวศน์ป่าชายหาด โดยมุ่งหวังที่จะให้บริเวณแหลมสนอ่อนเป็นเขตอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์ ทำหน้าที่เป็นอุทยานระดับจังหวัด พันธุ์ไม้ที่จะนำมาปลูกที่สำคัญ ได้แก่ เหมร (กุหลาบป่า) โทะเสม็ดขาว เสม็ดชุน เรียนหนู โปะทะเล ลำเจียก และสนทราย เป็นต้น

จากแนวความคิดดังกล่าว จึงกำหนดบริเวณที่จัดเป็นสวนป่าธรรมชาติ คือ

(6.1) บริเวณฝั่งทะเลสาบจากปลายแหลมถึงบริเวณท่าแพขนานยนต์

(6.2) บริเวณที่อยู่รอบๆ ศาลาที่พักและบ่อน้ำตามแนวชายหาดด้านตะวันออก นอกจากนี้ ได้กำหนดให้การปลูกป่าสนเพิ่มเติมในบริเวณที่โล่งซึ่งเดิมเป็นที่ปลูกสิ่งก่อสร้างมาก่อน เช่น บริเวณที่เป็นร้านอาหารและกองวัสดุตรงข้ามท่าแพขนานยนต์ เป็นต้น

5) รูปแบบการจัดการบริหาร/บริการ

บริเวณแหลมสนอ่อน ที่ดินทั้งหมดเป็นที่ราชพัสดุและอยู่ในเขตเทศบาล ในการบริหารพื้นที่นี้เทศบาลจัดเป็นสวนสาธารณะแห่งหนึ่ง ดังนั้นในการบริหารพื้นที่แหลมสนอ่อน เมื่อได้ปรับปรุงภูมิทัศน์แล้วจึงควรอยู่ภายใต้การดูแลรักษาของเทศบาลต่อไป โดยเทศบาลจะต้องขอใช้พื้นที่จากกรมธนารักษ์ ในการควบคุมการใช้ประโยชน์ กรมธนารักษ์ควรวางกรอบการใช้ที่ดินให้เทศบาลใช้โดยไม่ขัดกับการอนุรักษ์

ในการจัดการสวนสาธารณะแหลมสนอ่อนของเทศบาล ปกติอยู่ภายใต้งานสวนสาธารณะกองช่าง ในการจัดรูปองค์กรการบริหารมีเจ้าหน้าที่ประจำกองอำนวยการเพื่อดูแลรักษาให้ความปลอดภัย และให้บริการแก่ผู้มาพักผ่อน

6) มาตรการ

- (1) เทศบาลจะต้องตรากฎหมายท้องถิ่นเพื่อวางข้อกำหนดการใช้สวนสาธารณะ
- (2) ในกรณีแหลมสนอ่อนเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จะมีมาตรการควบคุมการใช้ที่ดินและกิจกรรม
- (3) กรมธนารักษ์ วางกรอบการใช้ประโยชน์ควบคุมการใช้พื้นที่ของเทศบาล
- (4) กรมผังเมือง ปรับปรุงการใช้ที่ดินบริเวณแหลมสนอ่อนที่เป็นที่ดินประเภทสถาบันราชการ เป็นการใช้ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการทั้งหมด
- (5) เป็นกรณีเร่งด่วน ขอให้เทศบาลระงับโครงการก่อสร้างปลาฆ่าลงไปบริเวณชายฝั่งบริเวณแหลมสนอ่อนด้านฝั่งอ่าวไทย ดังแสดงในรูปที่ 9.2-24
- (6) การยกเลิกร้านอาหารทั้งหมดบริเวณแหลมสนอ่อน เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ขัดกับการอนุรักษ์ มีผู้มาใช้บริการน้อย บางร้านประกอบกิจการที่ผิดวัตถุประสงค์

7) รายละเอียดของการดำเนินโครงการ

มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 9.2-1 ดังนี้

แผนงาน ประกอบด้วย 6 แผนงาน คือ

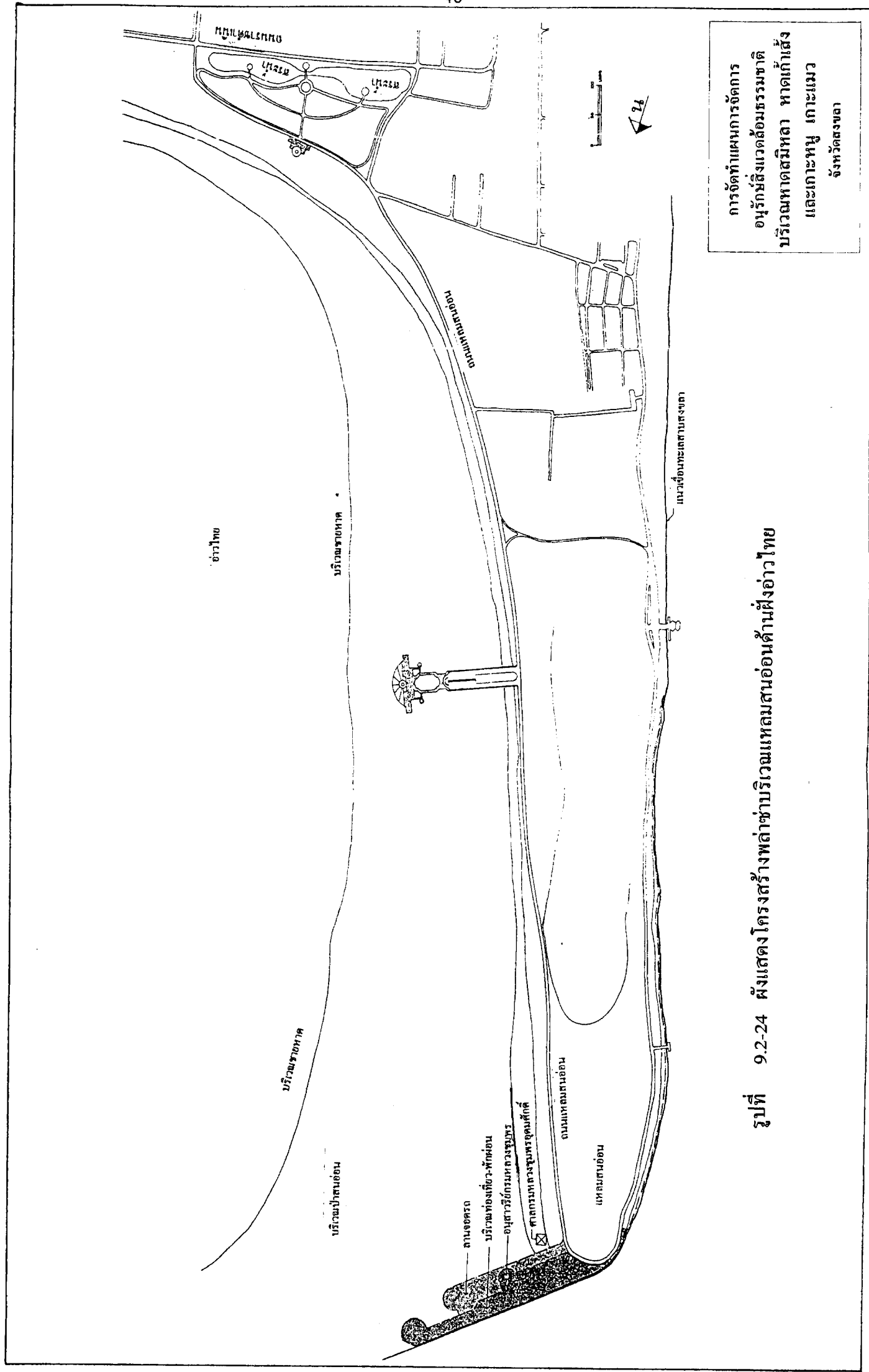
- (1) แผนงานการปรับปรุงอาคาร และสิ่งปลูกสร้าง
- (2) แผนงานการปรับปรุงสาธารณูปโภค
- (3) แผนงานการจัดบริเวณแคมป์
- (4) แผนงานการฟื้นฟูสวนป่าชายหาด
- (5) แผนงานการจัดระบบบริหาร การจัดการ/บริการ
- (6) แผนงานกำหนดมาตรการ

ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2540-2546

งบประมาณ รวม 15.01 ล้านบาท

องค์กรดำเนินการ ประกอบด้วย หน่วยงานหลัก คือ

- (1) เทศบาลเมืองสงขลา
- (2) สำนักงานราชพัสดุจังหวัดสงขลา
- (3) สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

การจัดทำแผนการจัดการ
 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
 บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วแสง
 และเกาะหนู เกาะแมว
 จังหวัดสงขลา

รูปที่ 9.2-24 พังแสดงโครงสร้างพลาซ่าบริเวณแหลมสนอ่อนด้านฝั่งอำเภอไทย

ตารางที่ 9.2-1 แผนงานการจัดการอนุรักษ์บริเวณแหลมสนอ่อน

แผนงานการจัดการอนุรักษ์	กิจกรรม	ปริมาณงาน	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	องค์และบทบาทหน้าที่	
					องค์กร	หน้าที่
1. แผนงานปรับปรุงอาคารและสิ่งปลูกสร้าง	1) ยกเลิกและรื้ออาคารร้านอาหาร	49 ไร่	1-7	0.49	สำนักงานราชพัสดุ/ เทศบาล	ดำเนินการ
	2) การก่อสร้าง - อาคารอำนวยการ	1 หลัง	2	1.64	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	- อาคารบริการ	2 หลัง	2	1.15	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	- ศาลาที่พักและบ่อน้ำ	8 หลัง	2	1.15	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
2. การปรับปรุงสาธารณูปโภค	1) ระบบถนนทางเท้าและลานจอดรถ - ถนน	3.4 กม.	2	0.00	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	- ทางเท้า	3.4 กม.	2	3.40	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	- ลานจอดรถ	1 แห่ง	2	2.00	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	2) ทางเดินและแนวทางเดิน	2.4 กม.	2	1.92	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	3) ตั้งรวบรวมมูลฝอย	20 จุด	2	0.03	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
3. การจัดบริเวณแคมป์	4) ไฟทางเดิน	20 จุด	2	0.20	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	5) ม้านั่ง	10 จุด	2	0.02	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	1) ปรับพื้นที่ตั้งแคมป์พัก	5 จุด	2	1.06	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	2) ก่อสร้างลานเดินรอบกองไฟ	5 จุด	2	0.35	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	3) จัดทำม้านั่งรอบกองไฟ	5 จุด	2	0.01	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ

ตารางที่ 9.2-1 (ต่อ)

แผนงานการจัดการอนุรักษ์	กิจกรรม	ปริมาณงาน	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	องค์และบทบาทหน้าที่	
					องค์กร	หน้าที่
4. การฟื้นฟูสวนป่าชายหาด	1) การปลูกแซมสนทะเล	20 แห่ง	2	0.03	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	2) จัดสวนริมทางเดินด้วยไม้ชายหาด	7 กลุ่ม	2	0.07	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	3) การตัดแต่งกิ่งต้นสน	12 ครั้ง/ปี	2	0.04	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
5. การจัดระบบบริหาร/การจัดการ/บริการ	1) จัดบุคลากรประจำ	17 คน	2	0.00	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	2) จัดอุปกรณ์สำนักงาน	5 รายการ	2	0.15	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	3) อุปกรณ์แคมป์	10 ชุด	2	0.10	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	4) จัดระบบรักษาความปลอดภัย	2 รายการ	2	0.20	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	5) ยานพาหนะ	2 คัน	2	1.00	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
6. แผนการกำหนดมาตรการ	1) วางมาตรการควบคุมอาคาร/กิจกรรม	-	2	0.00	สผ.	ดำเนินการ
	2) วางข้อกำหนดการใช้พื้นที่	-	2	0.00	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	3) วางมาตรการรักษาความปลอดภัย	-	2	0.00	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	4) ปรับปรุงการใช้ที่ดิน	-	2	0.00	กรมผังเมือง	ดำเนินการ
รวมงบประมาณ				15.01		

9.3 แผนงานการอนุรักษ์หาดสมิหลา

1) พื้นที่โครงการ

บริเวณหาดสมิหลาพื้นที่โครงการและการจัดการเพื่อการอนุรักษ์ ดังแสดงในรูปที่

9.3-1

2) หลักการและเหตุผล

ความสำคัญ เป็นแหล่งธรรมชาติประเภทหาดทรายและชายหาด ส่วนปลายของหาดทรายมีลักษณะเป็นโขดหินที่อยู่ในแนวเดียวกับเขาน้อย-เขาดังกวน มีความสำคัญเป็นโครงสร้างการยึดเกาะของชายฝั่ง เป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่น เป็นโครงสร้างทางธรรมชาติที่ดีหายาก หรือเป็นทัศนียภาพที่สวยงาม จากลักษณะและความสำคัญทางธรรมชาติได้เป็นที่ตั้งของรูปปั้นเงือกจนกลายเป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่น เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจที่มีชื่อเสียง เป็นจุดดึงดูดใจและจุดชมวิวที่ดี เป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง

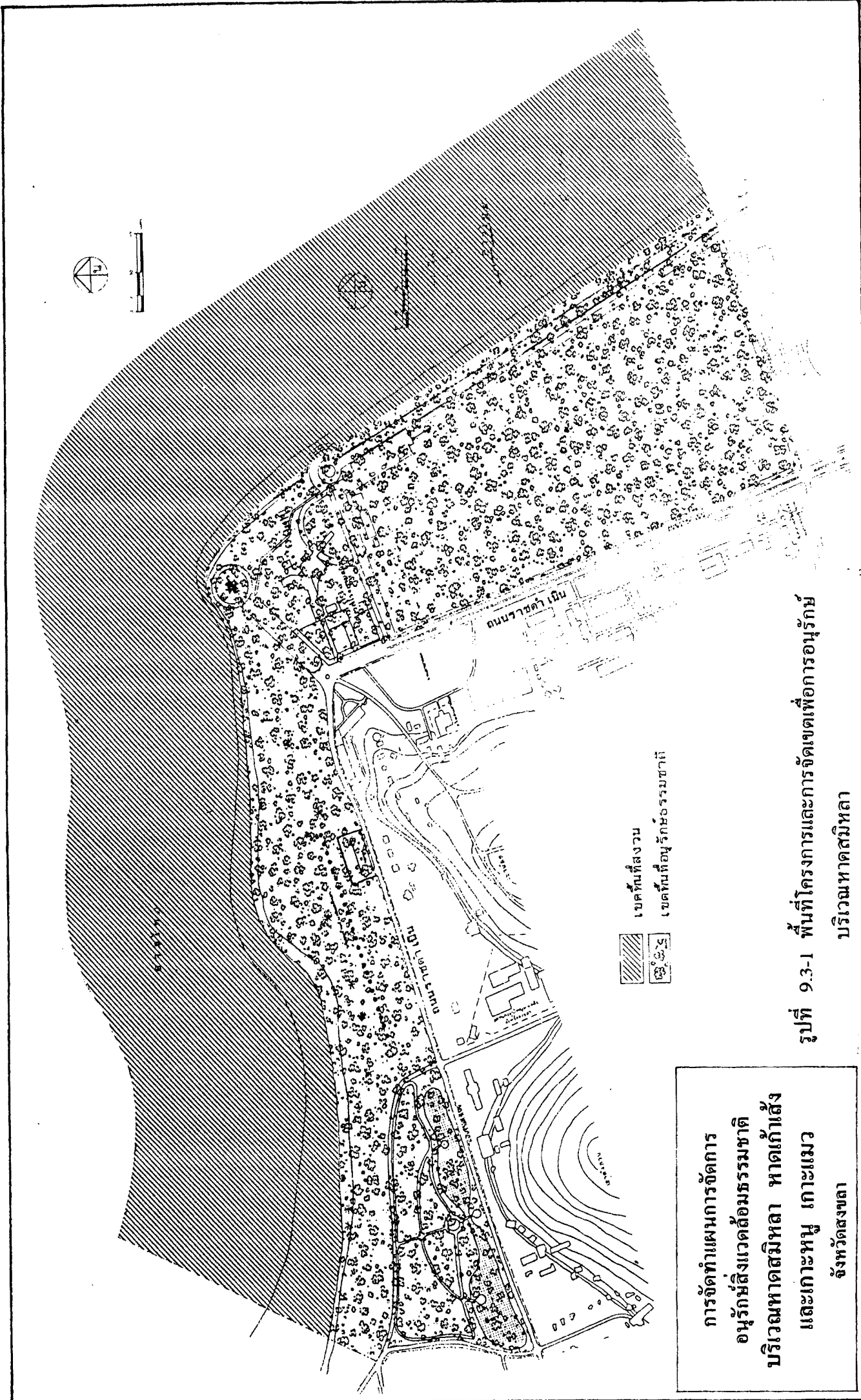
เหตุผลความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีการจัดการอนุรักษ์ การขยายตัวของการท่องเที่ยวและการใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ทั้งการตัดแปลงและทำลายธรรมชาติ การตัดต้นสนจำนวนมากและการระบายของเสียลงสู่บริเวณหาด ซึ่งทำให้เกิดความเสื่อมโทรมและอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ จึงต้องจัดให้มีโครงการอนุรักษ์

3) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อการควบคุมการใช้ที่ดิน การปรับปรุงภูมิทัศน์ และการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ

(2) เพื่อจัดให้มีระบบการรักษาความสะอาดและรักษาสภาพแวดล้อม

(3) เพื่อจัดให้มีระบบการควบคุม และให้บริการที่ส่งเสริมกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

รูปที่ 9.3-1 พื้นที่โครงการและการจัดเขตเพื่อการอนุรักษ์
บริเวณหาดสมิหลา

4) ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

(1) การปรับปรุงผังเมืองรวมสงขลา

การปรับปรุงผังเมืองรวมสงขลา จัดทำข้อเสนอแนะต่อกรมผังเมือง เพื่อเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินบริเวณแหลมสมิหลาบริเวณที่เป็นการใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม ซึ่งเป็นที่ตั้งโรงแรมสมิหลาปัจจุบัน เป็นการใช้ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการ เหตุผลของการปรับปรุงการใช้ที่ดินเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการใช้ที่ดินประเภทที่โล่ง เพื่อนันทนาการในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทั้งหมด

สำหรับอาคารโรงแรมสมิหลาซึ่งเลิกประกอบกิจการแล้ว อาจอนุรักษ์อาคารไว้ใช้เป็นประโยชน์ของส่วนรวมต่อไป ดังแสดงในรูปที่ 9.3-2

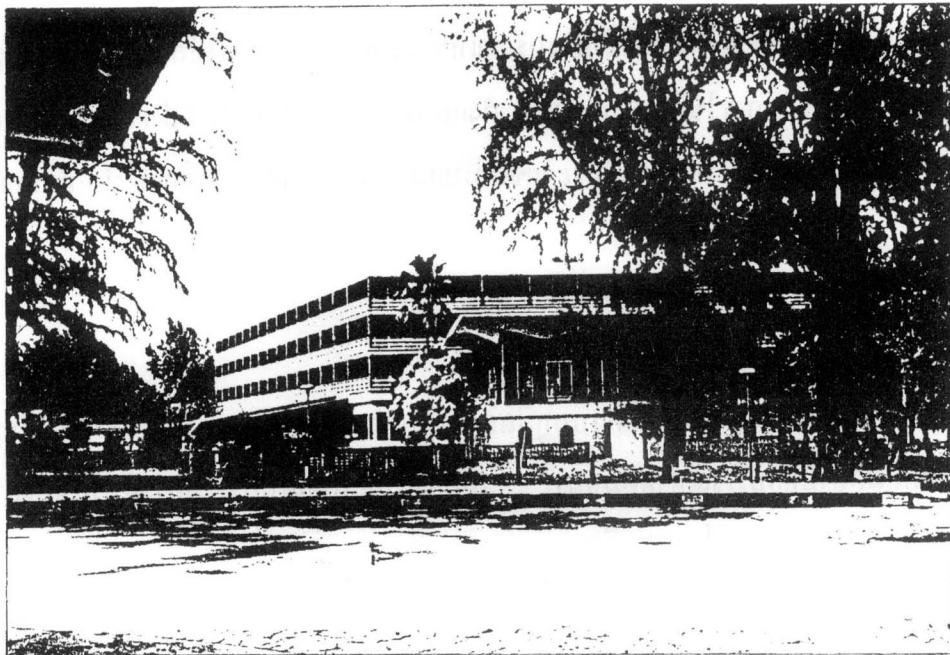
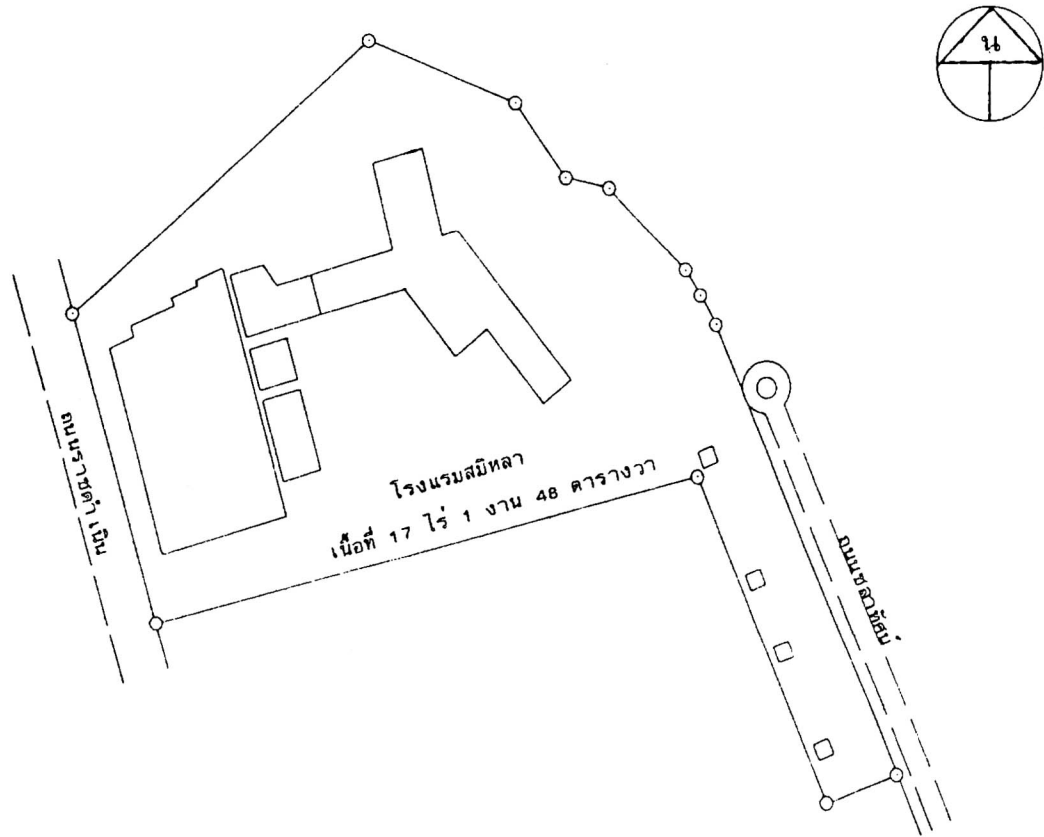
(2) การปรับปรุงการใช้ที่ดิน

จัดวางผังการใช้ที่ดินบริเวณหาดสมิหลา โดยให้สอดคล้องกับการจัดการอนุรักษ์ เพื่อเป็นกรอบการใช้ที่ดินในอนาคต ดังแสดงในรูปที่ 9.3-3 โดยเน้นให้หาดสมิหลายังคงเป็นพื้นที่สมบูรณ์ด้วยต้นไม้ ลดการใช้ประโยชน์เป็นแหล่งค้าขายและการบริการให้เหลือน้อยที่สุด

(3) การปรับปรุงภูมิทัศน์

แนวคิดการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมบริเวณหาดสมิหลา แนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมบริเวณหาดสมิหลา เพื่อกำหนดเป็นแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ยึดแนวคิดและหลักการ 4 ประการ คือ

- หลักการทางภูมิศาสตร์
- หลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- หลักภูมิสถาปัตยกรรมอื่น
- สภาพสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

รูปที่ 9.3-2 ผังบริเวณที่ตั้งโรงแรมสมิทธาและมุมมอง
อาคารจากหาดสมิทธา

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิทธา หาดแก้วแสง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

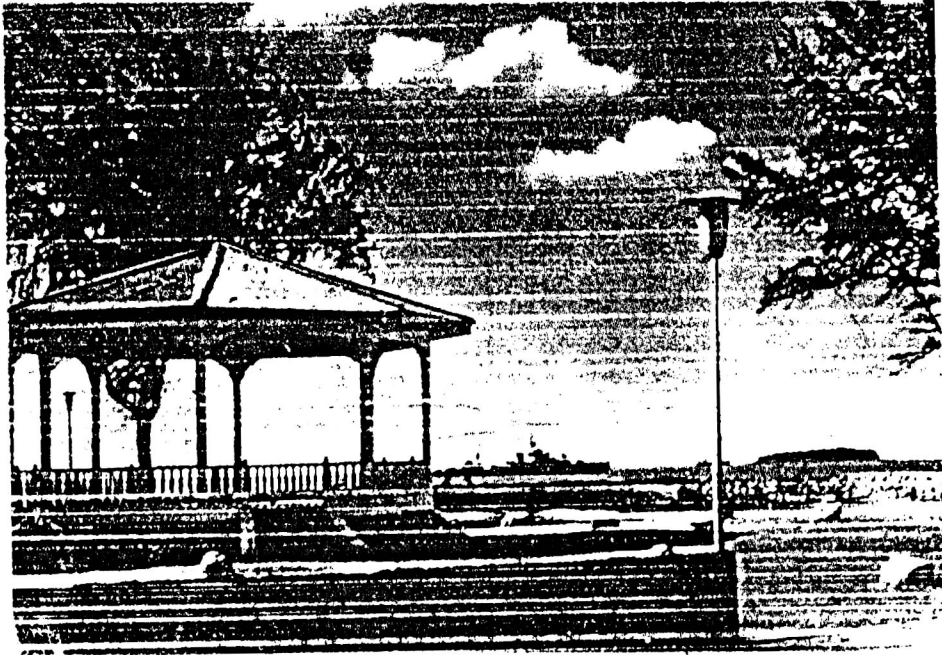

จากแนวคิดและหลักการดังกล่าว จึงได้ออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม ดังนี้คือ

(3.1) ศาลาพักผ่อน (ศาลาแปดเหลี่ยม) ศาลาพักผ่อนที่หาดสมิหลา ปัจจุบันเป็นศาลาไทยภาคกลางนั้น ผู้ศึกษามีความเห็นว่าจะปรับเปลี่ยนเป็นศาลาแปดเหลี่ยมโดยนำแนวคิดของโครงสร้างศาลาแปดเหลี่ยมเดิมมาฟื้นฟูใหม่ให้เป็นสถาปัตยกรรมที่สวยงาม และสอดคล้องกลมกลืนกับสิ่งก่อสร้างอื่นในบริเวณใกล้เคียง และเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมประเภทศิลปกรรมที่มีคุณค่าของท้องถิ่นดั้งเดิม โดยย้ายที่ตั้งให้อยู่ห่างชายหาดมากที่สุด เพื่อเป็นการคืนพื้นที่ชายหาดให้กับธรรมชาติดังแสดงในรูปที่ 9.3-4

(3.2) ศาลาที่พัก แผงลอยร้านค้าและร้านอาหาร ทรงหกเหลี่ยมตั้งอยู่ทางทิศเหนือ ถนนราชดำเนินบริเวณป่าสน จำนวน 24 หลัง ที่เพิ่งสร้างเสร็จควรรื้อถอนออกไป เพราะเป็นอาคารแม้จะมีขนาดเล็ก แต่วางตัวเป็นแนวตรงจากตะวันออก-ตะวันตก ทำให้ดูแข็งไปไม่กลมกลืนกับธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นแนวต้นไม้ แนวชายฝั่ง และที่สำคัญที่สุดคือ จะบังทิวทัศน์ที่สวยงาม และทำให้บริเวณนี้ไม่เป็นที่สาธารณะสำหรับคนทั่วไป อีกประการหนึ่ง อาคาร แผงลอยดังกล่าวมีขนาดเล็กตั้งอยู่ใกล้กัน ไม่เพียงพอกับกิจกรรมขายอาหารที่มีกระบวนการปรุงยุ่งยาก มีโอกาสที่จะมีการเพิ่มกันเสาออกไปหรือกางเด้นท์ เป็นต้น กลายเป็นชุมชนแออัด ไม่มีความเป็นระเบียบและอาจก่อให้เกิดภาวะสิ่งแวดล้อม

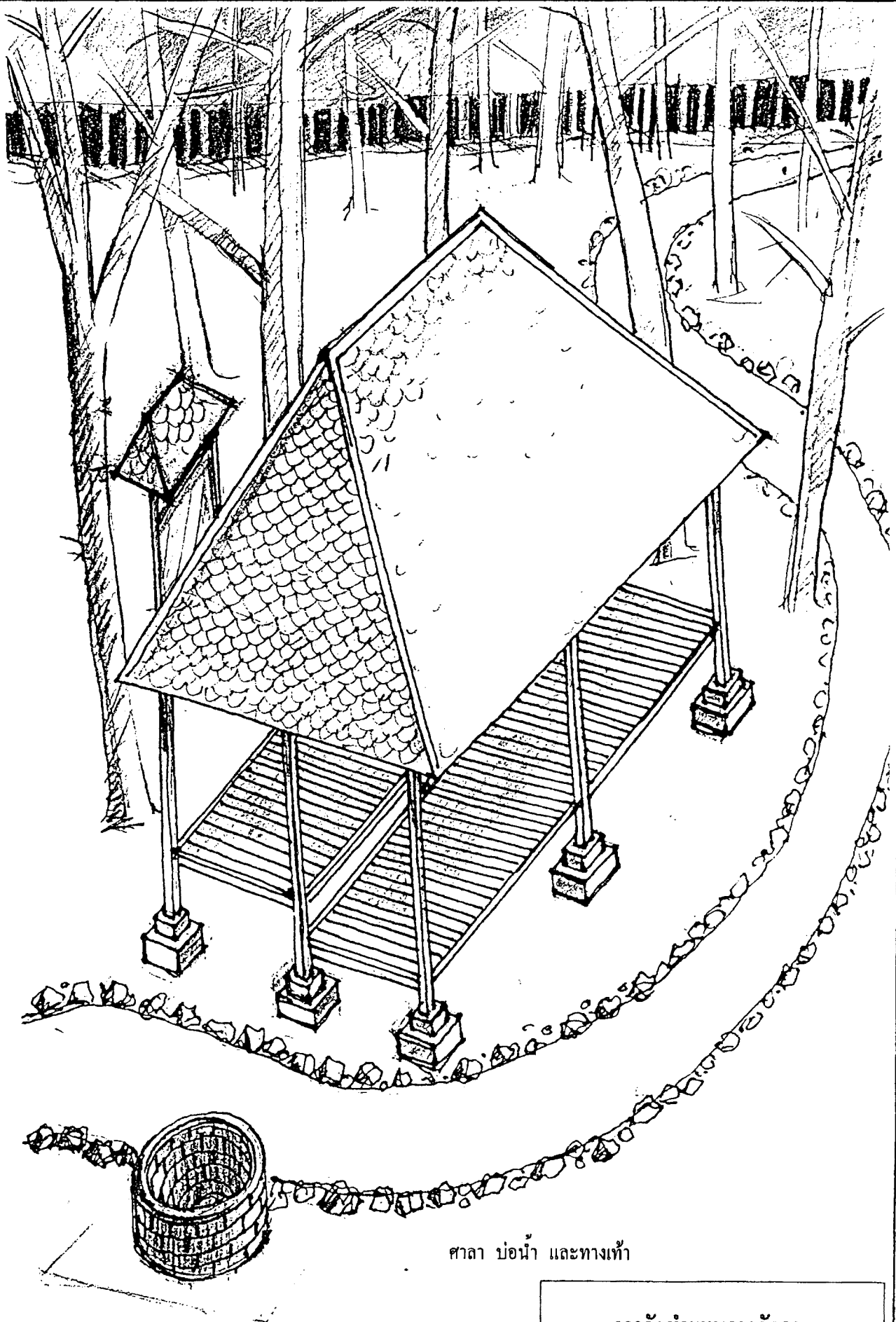
จึงเสนอให้สร้างศาลาที่พักที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมเช่นเดียวกับศาลาพักผ่อนที่หาดสมิหลา หรือรูปแบบศาลาดังแสดงในรูปที่ 9.3-5 และรูปที่ 9.3-6 มากำหนดตำแหน่งวางตัวภายใต้ต้นไม้ จำนวน 5 หลัง ให้กลมกลืนกับแนวสนและสภาพแวดล้อมและส่งเสริมให้มีการขายอาหารพื้นบ้านสำเร็จรูป หรืออาหารที่มีกระบวนการปรุงง่ายๆ เช่น ขนมจีน ข้าวยาเปรี้ยวหวาน (เต้าแก้ว) ขนมหวานจำพวกลอดช่อง น้ำหวานและเครื่องดื่มน้ำ เป็นต้น

ศาลาพักผ่อนแหลมสมิหลา อาคารรูปแปดเหลี่ยม

รูปที่ 9.3-4 รูปแบบศาลาพักผ่อนโครงสร้างแปดเหลี่ยม
บริเวณหาดสมิหลาด้านหลังรูปปั้นหญิงอก
เสนอให้สร้างแทนศาลาไทยภาคกลาง

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วตั้ง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

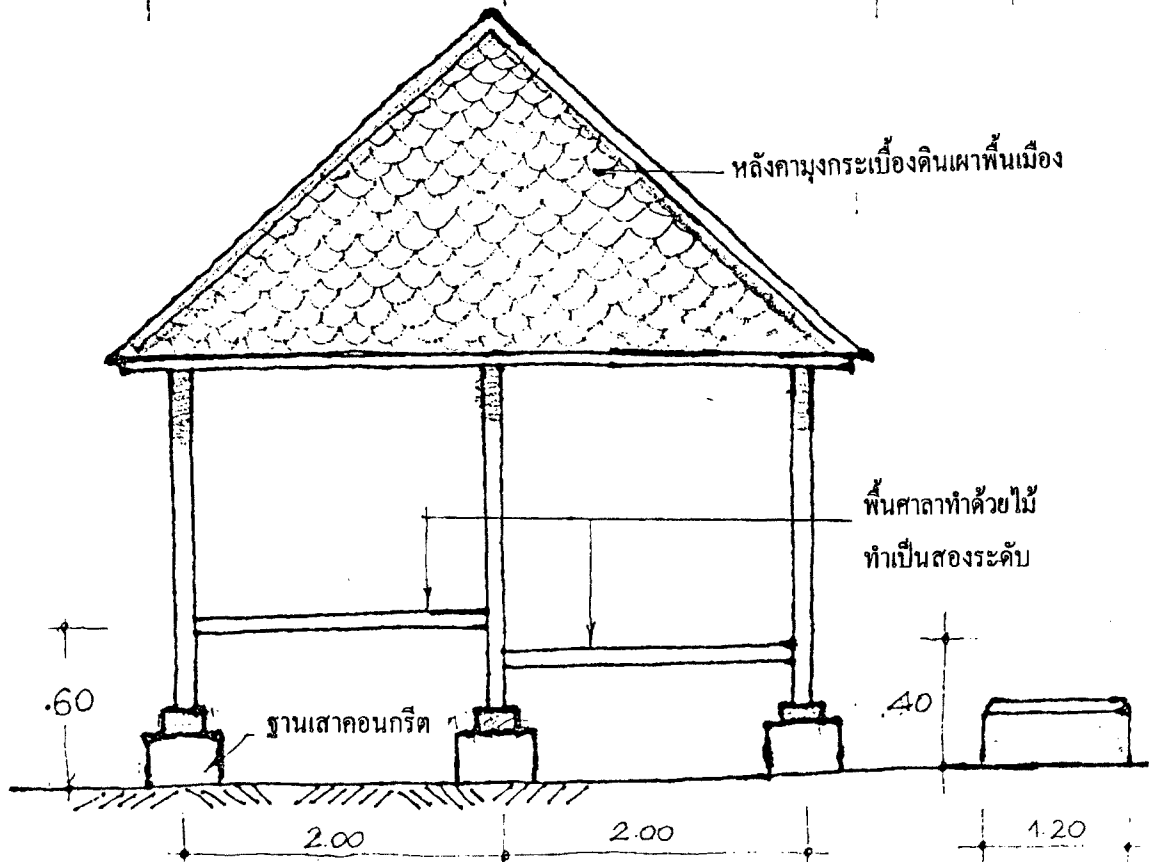
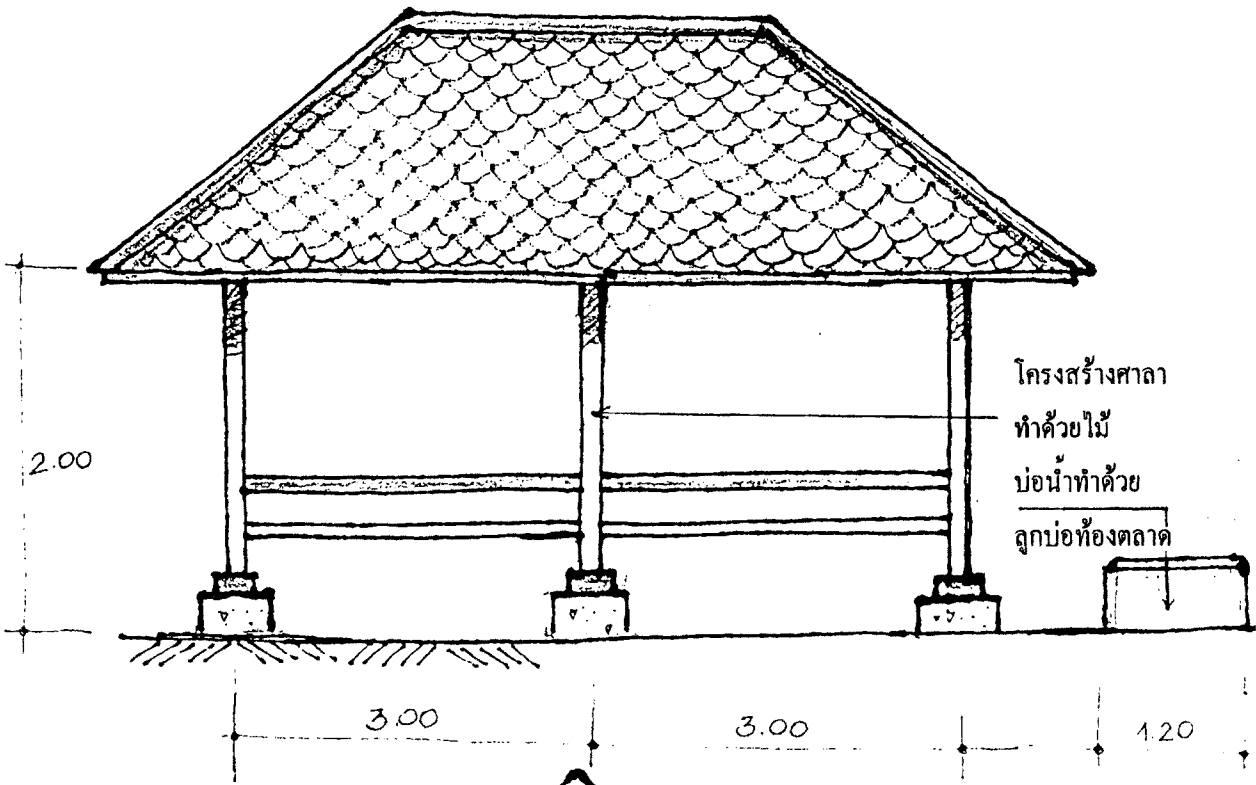
ศาลา บ่อน้ำ และทางเท้า

รูปที่ 9.3-5 รูปแบบศาลาสถาปัตยกรรมไทยภาคใต้

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วเสด็จ
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

ศาลาและบ่อน้ำ

หมายเหตุ บ่อน้ำทำด้วยลกรบ่อขนาด $\varnothing 1.20$ ส่วนขอบบ่อใช้อิฐมอญ

รูปที่ 9.3-6 ขนาดและโครงสร้างอาคารศาลาที่เสนอ
ก่อสร้าง บริเวณหาดสมิหลา

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วเสด็จ
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

(3.3) ปลุกสนทะเลเพิ่มเติม บริเวณชายหาดสมิหลาตลอดแนวตั้งแต่ตอนเหนือบริเวณสระบัวไปจนถึงด้านตะวันออกของโรงแรมสมิหลา ได้กำหนดบริเวณปลูกป่าสนเพิ่มเติม เพื่อให้แนวป่าสนมีความต่อเนื่องจากแหลมสนอ่อนจนถึงหาดเก้าเส้ง และมีความหนาที่บเพิ่มขึ้น ที่สำคัญทำให้ธรรมชาติสมบูรณ์ดีขึ้น พืชพรรณที่นำมาปลูกกำหนดให้เป็นสนทะเลอย่างเดียว

สำหรับชายหาดบริเวณที่โล่งเหนือเขตสวนสาธารณะสระบัว บริเวณสระบัวเสนอให้เทศบาลทำสวนรุกชาติ และบริเวณลานเอนกประสงค์ในระยะยาวบริเวณนี้ ควรปล่อยให้แหล่งธรรมชาติ โดยปล่อยให้ลูกไม้สนขึ้นตามธรรมชาติและด้านริมทะเลจะเป็นจุดชมวิว ทักษิณภาพทะเลที่มองเห็นทั้งปลายเขื่อน เกาะหนู- เกาะแมว และความว่างเปล่าของท้องทะเล นอกจากนี้ที่โล่งดังกล่าวยังเป็นสถานที่พักผ่อนและนันทนาการของประชาชนทั่วไป เช่น มีการเล่นว่าว เตะตะกร้อ และเป็นสถานที่จัดงานประเพณีในเทศกาลต่างๆ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป บริเวณหาดสมิหลามีจุดชมวิวที่สวยงามคือบริเวณศาลาพักผ่อนหรือศาลาแปดเหลี่ยม และบริเวณที่โล่งทางเหนือบริเวณสระบัว ซึ่งปล่อยให้ลูกไม้ขึ้นตามธรรมชาติทำให้พื้นที่สีเขียวมีความต่อเนื่องจากเขาดังกล่าวจนถึงแหลมสนอ่อน

(3.4) บริเวณสระบัว ศึกษาความคิดเห็นว่าให้เป็นสวนสาธารณะดั้งเดิมแต่เสนอควรปลูกพันธุ์ไม้ชายหาดมาผสมผสานเข้าไปคงจะช่วยให้มีความเป็นธรรมชาติมากขึ้น โดยเฉพาะพันธุ์ไม้ชายหาดที่มีผลที่เป็นอาหารของนกก็ยังได้ประโยชน์มากขึ้นคือ เป็นแหล่งหากินและที่อยู่อาศัยของนกและสัตว์ป่าอีกหลายชนิด โดยจัดเป็นสวนรุกชาติบริเวณหนึ่ง

(3.5) งานประติมากรรม บริเวณสวนสาธารณะสระบัว ผู้ศึกษาเสนอให้มีงานประติมากรรมลอยตัว เป็นแนวความคิดที่ได้รับแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ซึ่งเป็นผลงานในประเภทศิลปะกับสิ่งแวดล้อม (Environmental Art)

(4) การปรับปรุงระบบรักษาความสะอาดและสุขาภิบาล

(4.1) ระบบรักษาความสะอาดและรวบรวมมูลฝอย เนื่องจากยังมีมูลฝอยกระจายอยู่ตามหาด และการจัดเก็บมูลฝอยไปกำจัดยังไม่สอดคล้องกับปริมาณมูลฝอยที่เกิด ดังนั้นจึงควรปรับปรุงเพิ่มเติมจำนวนพนักงานเก็บกวาดมูลฝอยบริเวณหาดสมิหลา และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทิ้งมูลฝอยลงชายหาด รวมทั้งวางข้อกำหนดให้ร้านค้ารักษาความสะอาดบริเวณสถานที่ขายสินค้า ดังนี้

- จัดให้มีเจ้าหน้าที่เก็บกวาดมูลฝอยประจำบริเวณหาดสมิหลา
- จัดให้มีที่รองรับมูลฝอยตามแบบข้อเสนอ จำนวน 10 แห่ง และที่รองรับมูลฝอยรวม บริเวณร้านค้า 1 แห่ง
- จัดทำป้ายประกาศการรณรงค์การรักษาความสะอาด 1 แห่ง

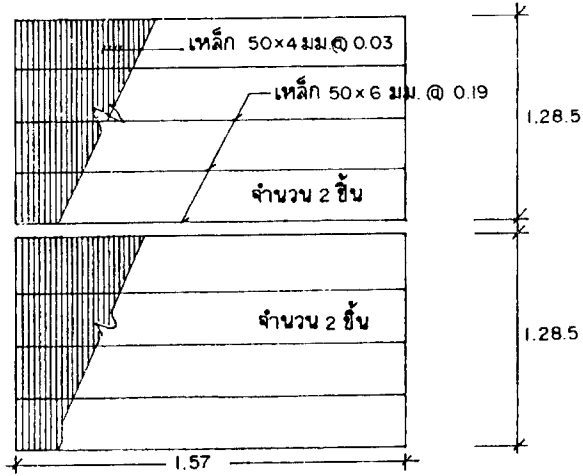
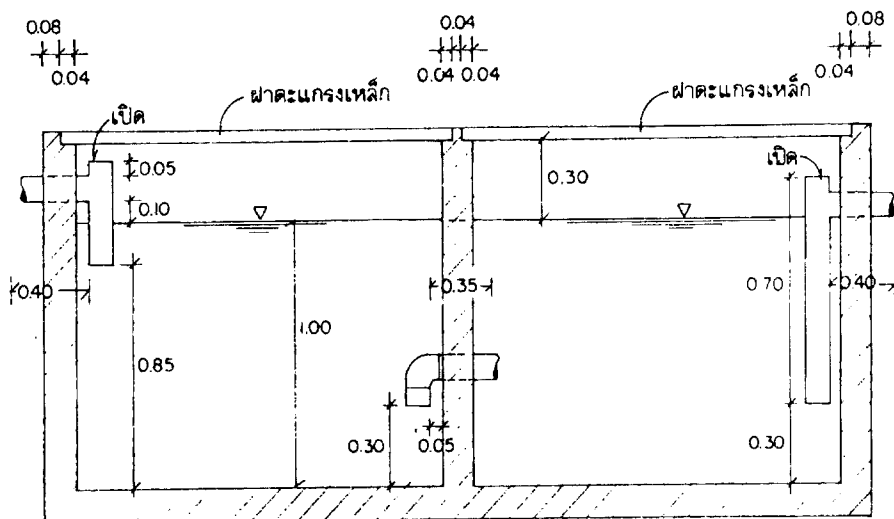
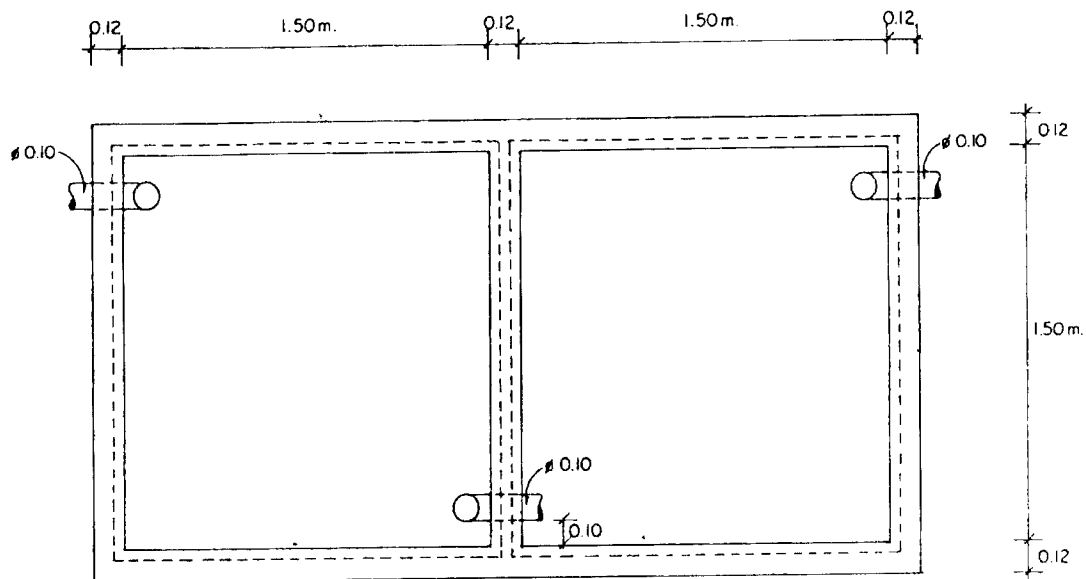
(4.2) การปรับปรุงระบบระบายน้ำ และรวบรวมน้ำเสีย

- ในระยะที่ยินยอมให้มีร้านค้า กำหนดให้ร้านค้าทุกร้านจัดทำท่อดักไขมันและกำจัดเศษอาหารลงถังขยะก่อนปล่อยน้ำทิ้งลงท่อระบายน้ำ ดังแสดงในรูปที่ 9.3-7
- จัดวางท่อรับน้ำทิ้งจากร้านค้าเพื่อระบายลงท่อรวมของเทศบาล รวมทั้งปรับปรุงระบบระบายน้ำจากบริเวณโรงแรมสมิหลามีให้ลงหาด ซึ่งจะทำให้บริเวณนี้ปราศจากการระบายน้ำฝนและน้ำเสียดังกล่าว และการปรับปรุงระบบระบายน้ำที่ออกจากบริเวณโรงแรมสมิหลามีให้ลงหาด ดังแสดงในรูปที่ 9.3-8

5) มาตรการอนุรักษ์หาดสมิหลา

(1) การควบคุมอาคาร ห้ามมิให้มีการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดในบริเวณที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบตามแบบและสถานที่ก่อสร้างที่คณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมฯ เห็นชอบ

(2) บริเวณโรงแรมสมิหลา กำหนดให้เป็นการใช้ที่ดินประเภทที่โล่ง ห้ามมีการก่อสร้างอาคารอื่นใด เว้นแต่จะอนุรักษ์อาคารเดิมไว้เพื่อเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ และห้ามมีการประกอบการค้าหรือขายอาหาร

รูปที่ 9.3-7 แพลนบ่อตกไขมันที่เสนอให้ร้านติดตั้ง

การจัดทำแผนการจัดการ
 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเตี้ย
 และเกาะหนู เกาะแมว
 จังหวัดสงขลา

(3) การควบคุมกิจกรรม

- ห้ามการนำสัตว์พาหนะเข้ามาบริเวณหาด
- ห้ามเรือสกุตเตอร์
- ห้ามเรือสกีน้ำ/ชูชีพอากาศ
- ตามที่คณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมฯ กำหนด

5) รายละเอียดของโครงการ

รายละเอียดของโครงการ ดังแสดงในตารางที่ 9.3-1 ดังนี้

แผนงาน โครงการอนุรักษ์หาดสมิหลาประกอบด้วย 5 แผนงาน คือ

- (1) แผนงานการปรับปรุงภูมิทัศน์
- (2) แผนงานการปรับปรุงบริการ
- (3) แผนงานการปรับปรุงระบบรักษาความสะอาดและสุขาภิบาล
- (4) แผนงานการปรับปรุงการใช้ที่ดิน
- (5) แผนงานมาตรการควบคุมการก่อสร้างและกิจกรรม

ระยะเวลา พ.ศ. 2540-2547

งบประมาณ 8.38 ล้านบาท

องค์กรดำเนินการ ประกอบด้วย

- (1) เทศบาลเมืองสงขลา
- (2) สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
- (3) สำนักงานราชพัสดุ

ตารางที่ 9.3-1 แผนงานการจัดการอนุรักษ์หาดสมิหลา

แผนงานการจัดการอนุรักษ์	กิจกรรม	ปริมาณงาน	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	องค์และบทบาทหน้าที่	
					องค์กร	หน้าที่
1. การปรับปรุงภูมิทัศน์	1) จัดวางผังการใช้ที่ดิน	พื้นที่ หรือ 24 หลัง	1	0.00	สศ.	ว่าจ้างที่ปรึกษา
	2) รั้วร้านค้าและก่อสร้างศาลาพัก		7	0.24	สำนักงานราชพัสดุ/ เทศบาล	ดำเนินการ
	3) ปลูกต้นไม้	สร้าง 5 หลัง	6	0.60	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	4) จัดสวนป่าชายหาด	10 จุด	1	0.02	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	5) การตัดแต่งกิ่งต้นไม้	8 จุด	8	0.04	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	6) การปรับปรุงศาลาหลังรูปปั้นนางเงือก	12 ครั้ง/ปี	2	0.02	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	7) ปรับปรุงพื้นที่บริเวณโรงแรมสมิหลา	1 หลัง 17 ไร่	3	1.15	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
2. ปรับปรุงบริการ	1) ปรับปรุงลานจอดรถ	1 แห่ง	1	0.50	สำนักงานราชพัสดุ/ เทศบาล	ดำเนินการ
	2) จัดทำทางเดิน	1.0 กม.	3	0.80	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	3) ก่อสร้างทางเท้า	0.7 กม.	3	0.70	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	4) จัดทำม้านั่ง	5 จุด	8	0.01	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ

ตารางที่ 9.3-1 (ต่อ)

แผนงานการจัดการอนุรักษ์	กิจกรรม	ปริมาณงาน	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	องค์และบทบาทหน้าที่	
					องค์กร	หน้าที่
3. ปรับปรุงระบบรักษาความสะอาด และสุขาภิบาล	1) ปรับปรุงระบบระบายน้ำเสีย	1.0 กม.	2	1.50	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	2) ปรับปรุงระบบจัดการมูลฝอย	10 จุด	2	0.02	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
4. แผนงานปรับปรุงการใช้ที่ดิน	1) จัดทำข้อเสนอปรับปรุงผังเมืองรวมสงขลา	-	1	0.00	สพ.	ดำเนินการ
	2) รื้อถอนบ้านพักตากอากาศ	6 หลัง	1	0.06	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
5. มาตรการควบคุมการก่อสร้างและกิจกรรม	1) การควบคุมการตัดไม้	-	1	-	สพ.	ดำเนินการ
	2) การควบคุมการก่อสร้างอาคาร	-	1	-	สพ.	ดำเนินการ
	3) การควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์ชายหาด	-	1	-	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
รวมงบประมาณ				8.38		

9.4 แผนงานการอนุรักษ์เขาน้อย-เขาดังกวน

1) พื้นที่โครงการ

เขาน้อย-เขาดังกวน พื้นที่โครงการและการจัดเขตเพื่อการจัดการอนุรักษ์ ดังแสดง
ในรูปที่ 9.4-1

2) หลักการและเหตุผล

ความสำคัญ เป็นภูเขาที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์
หรือนิทานพื้นบ้าน เป็นโครงสร้างธรรมชาติที่ดูหายาก หรือเป็นทัศนียภาพที่สวยงามและเป็นสถานที่
ศักดิ์สิทธิ์หรือเป็นที่เคารพบูชา มีลักษณะความสำคัญเฉพาะคือ เป็นแหล่งโบราณสถานและสถานที่
สำคัญ เป็นที่ประดิษฐานพระบรมอนุสาวรีย์ฯ เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญ
บริเวณหนึ่งประกอบด้วยสังคมพืชและสัตว์นานาชนิด

ปัญหาและความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีการจัดการอนุรักษ์ มีการเปลี่ยนแปลงการใช้
ที่ดิน รวมทั้งการพัฒนาและตัดแปลงธรรมชาติบริเวณเขาน้อย-เขาดังกวน ประกอบกับยังขาด
แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องจัดให้มีโครงการจัดการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

3) วัตถุประสงค์

โครงการอนุรักษ์เขาน้อย-เขาดังกวน มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- (1) เพื่อการปรับปรุงการใช้ที่ดินให้เหมาะสมเป็นแหล่งธรรมชาติ
- (2) เพื่อการฟื้นฟูและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
- (3) เพื่อวางมาตรการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

รูปที่ 9.4-1 พื้นที่โครงการและการจัดเขตอนุรักษ์ บริเวณ
เขาน้อยและเขาดังกวน

4) ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

(1) ปรับปรุงการใช้ที่ดินบริเวณเขาน้อย-เขาดังกวน

โดยจัดทำข้อเสนอแนะต่อกรมผังเมืองพิจารณาปรับปรุงประเภทการใช้ที่ดินตามที่กำหนด เป็นการใช้ที่ดินที่ส่งเสริมกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ดังแสดงในรูปที่ 9.4-2 ดังนี้

- บริเวณเขาดังกวนปรับปรุงประเภทการใช้ที่ดินจากประเภทที่อยู่อาศัย และประเภทสถานที่ราชการ เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการฯ ในกรณีนี้จึงมีความจำเป็นต้องย้ายสถานที่ราชการและบ้านพักราชการออกจากพื้นที่ สำหรับสถานที่ราชการพิจารณานำไปอยู่บริเวณศูนย์ราชการบริเวณเชิงสะพานดินสุสานนท์ ส่วนข้าราชการที่ต้องการบ้านพักเสนอพิจารณาจัดให้ที่อยู่อาศัยในโครงการก่อสร้างบ้านพักบริเวณหลังอาคารเทศบาลเมือง หน่วยงานและบ้านพักที่เสนอให้ย้ายออก มีรายละเอียดดังแสดงในรูปที่ 9.4-3 ดังนี้

หน่วยงานราชการที่ย้ายออก

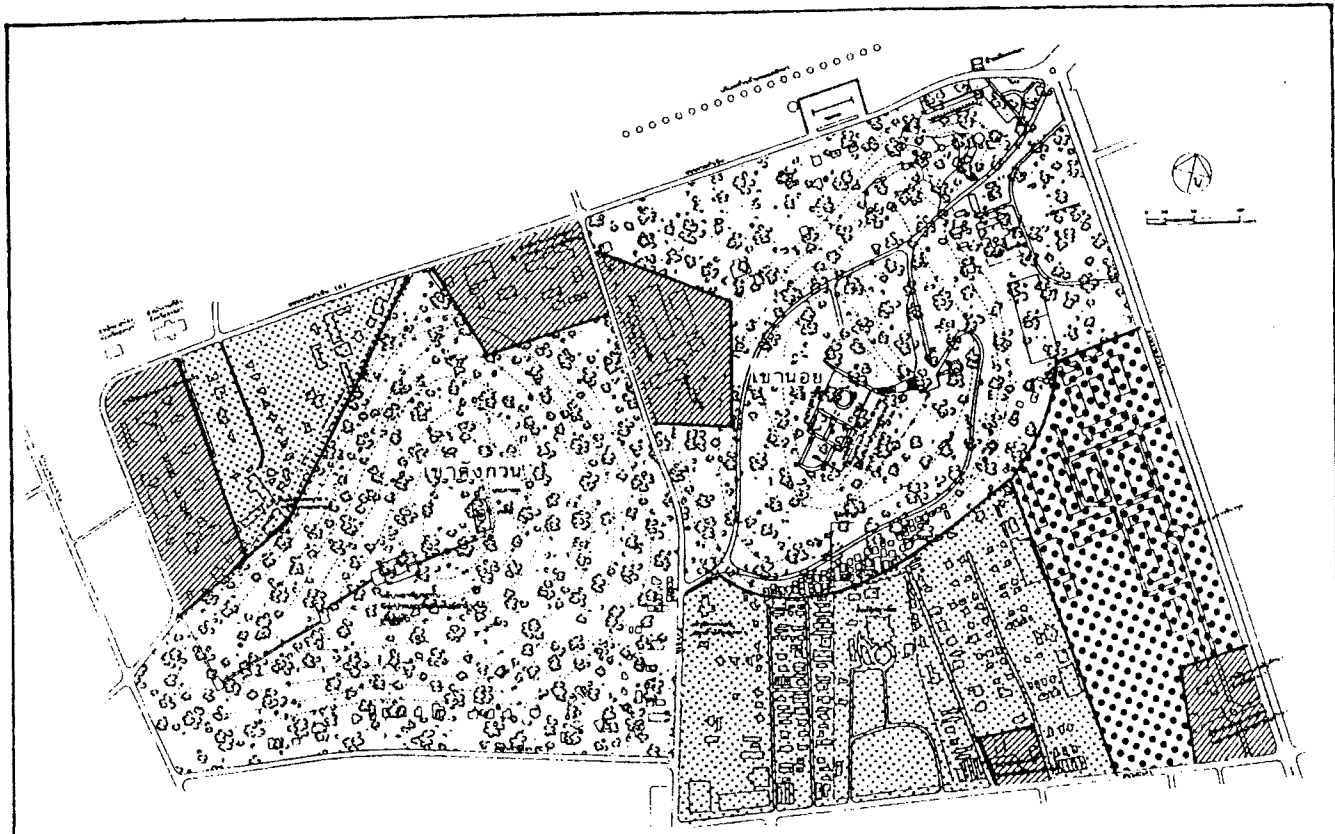
- สำนักงานประปาเขต 5 การประปาส่วนภูมิภาค
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

บ้านพักราชการที่รื้อถอนอาคาร

- บ้านพักสรรพากรเขต 9
- บ้านพักโรงพยาบาลสงขลา
- บ้านพักการเคหะแห่งชาติ
- บ้านพักอัยการ

(2) รื้อถอนอาคารบ้านพักอาศัยราชการ

รื้อถอนอาคารบ้านพักอาศัยราชการบริเวณเขาน้อย-เขาดังกวน ด้านถนนชายเขา และถนนสุขุม ดังแสดงในรูปที่ 9.4-4 และพิจารณาจัดให้ที่อยู่อาศัยในโครงการก่อสร้างบ้านพักบริเวณหลังอาคารเทศบาลเมือง ดังนี้

การใช้ที่ดินในเขตผังเมืองจังหวัดสงขลา เขาน้อย/เขาดังกวน

การใช้ที่ดินที่เสนอปรับปรุงบริเวณเขาน้อย/เขาดังกวน จังหวัดสงขลา

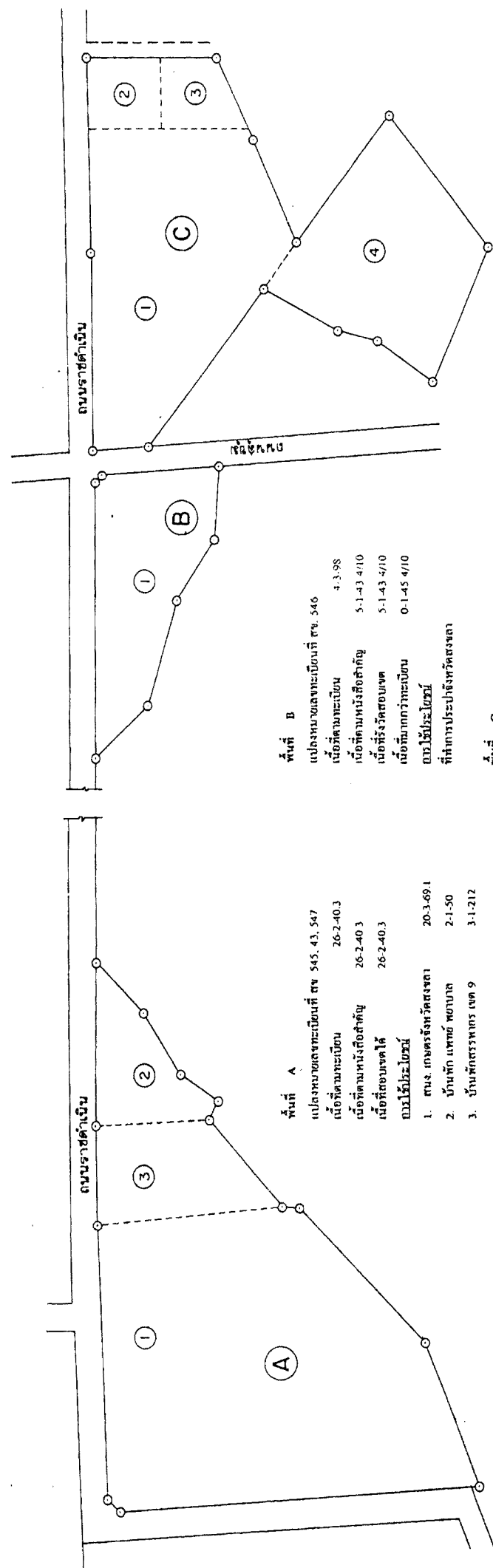
- ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
- ที่ดินประเภทสถาบันราชการ
- ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา

รูปที่ 9.4-2 การปรับปรุงการใช้ที่ดิน บริเวณเขาน้อย-เขาดังกวน

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วเสด็จ
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

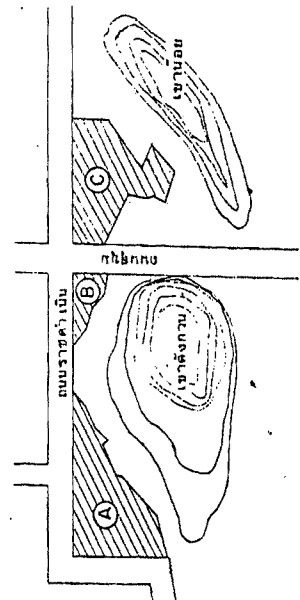
Scale 1:2,500

พื้นที่ A
 แปลงหมายเลขทะเบียนที่ สข 545, 43, 547
 เนื้อที่ตามทะเบียน 26-2-40.3
 เนื้อที่ตามหนังสือสำคัญ 26-2-40.3
 เนื้อที่ตอนจดทะเบียน 26-2-40.3
 ถนนใช้ประโยชน์
 1. ถนน, เกษตรจังหวัดสงขลา 20-3-69.1
 2. บ้านพัก แพทย์ พยาบาล 2-1-50
 3. บ้านพักบรรพการ เจด 9 3-1-212

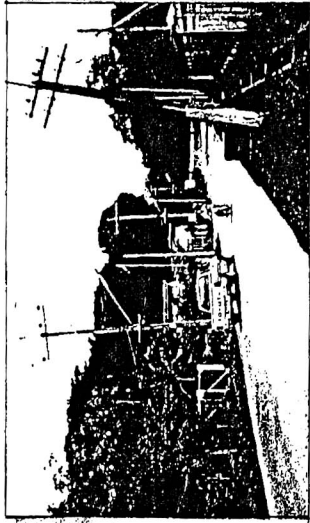
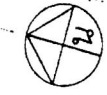
พื้นที่ B
 แปลงหมายเลขทะเบียนที่ สข. 546
 เนื้อที่ตามทะเบียน 4-3-98
 เนื้อที่ตามหนังสือสำคัญ 5-1-43 4/10
 เนื้อที่รังวัดตอนจดทะเบียน 5-1-43 4/10
 เนื้อที่มากกว่าทะเบียน 0-1-45 4/10
 ถนนใช้ประโยชน์
 ที่ทำการประจำจังหวัดสงขลา

พื้นที่ C
 แปลงหมายเลขทะเบียนที่ สข 52, 223 937
 เนื้อที่ตามทะเบียนรวม 3 แปลง 20-2-225
 เนื้อที่รังวัดตอนจดทะเบียน 20-1-965
 เนื้อที่น้อยกว่าทะเบียน 0-0-26
 ถนนใช้ประโยชน์
 1. บ้านพักอธิบดีผู้พิพากษภาค 9 นค. 10-3-211.8
 2. บ้านพักหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชน นค. 1-0-75.1
 3. บ้านพักเจ้าพนักงานทัณฑ์โทษ นค. 1-1-69.5
 4. ที่ว่าง นค. 7-0-30.1

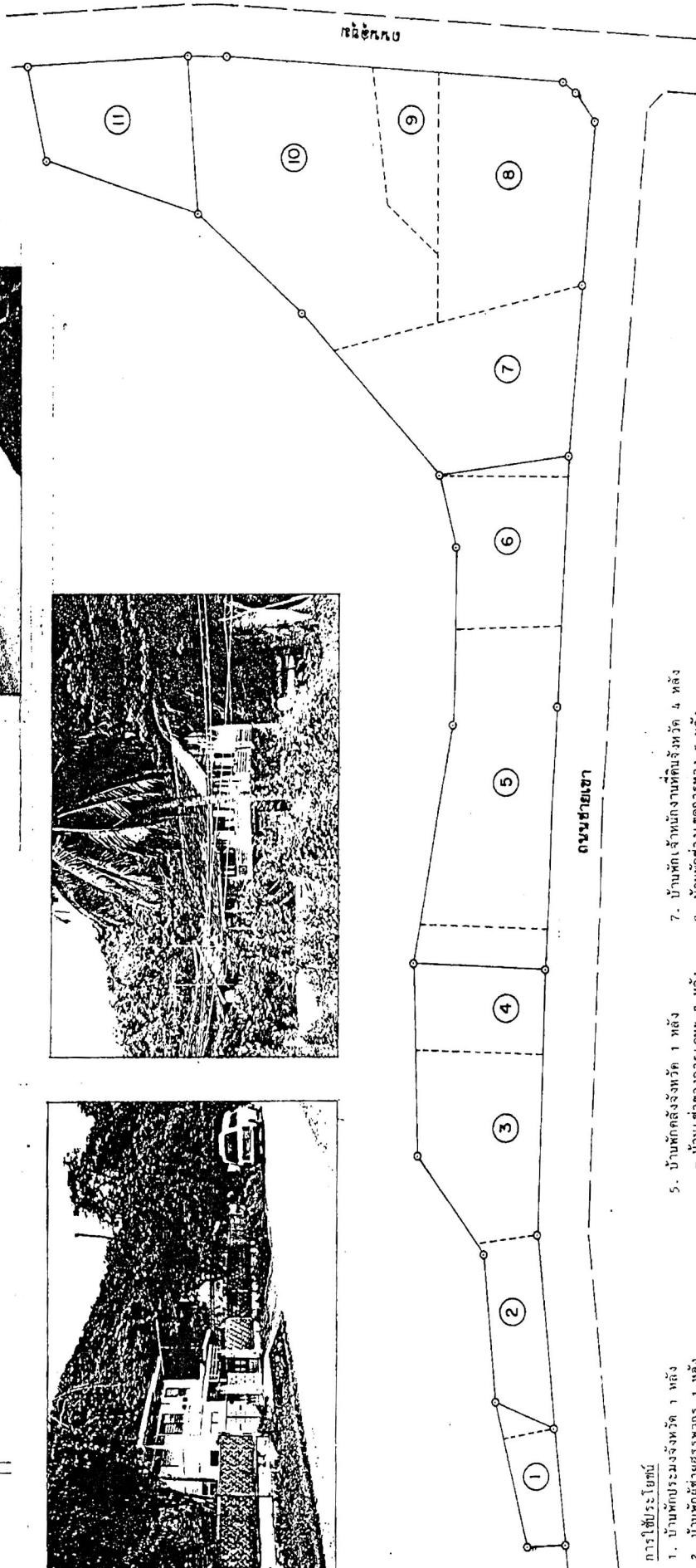
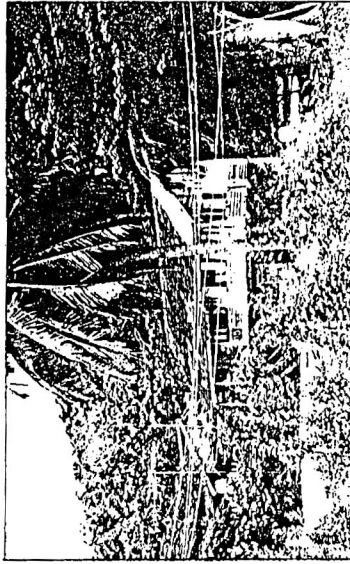
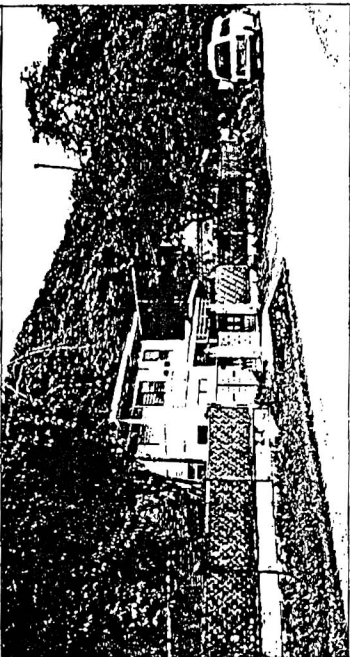
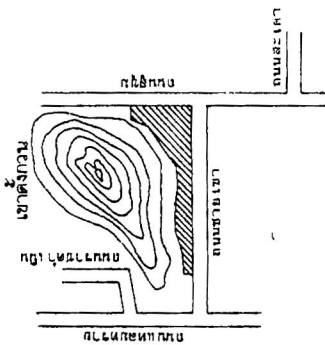

การจัดการแผนการจัดการ
 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
 บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วฝั่ง
 และเกาะหนู เกาะแมว
 จังหวัดสงขลา

รูปที่ 9-4-3 ผังแสดงที่ตั้งหน่วยงานและบ้านพัก
 ด้านถนนราชดำเนินที่เสนอย้ายออก

แปลงหมายเลขทะเบียน สข. 551, 530, 535
 เนื้อที่ตามทะเบียน 13-2-2210
 เนื้อที่ตามหนังสือสำคัญ 13-2-2210
 รั้ววัดล้อมเขตได้ 14-2-82
 มากกว่าทะเบียน 1-0-599/10
 ที่มา : ราชพัสดุจังหวัดสงขลา

• การใช้ประโยชน์

- 1. บ้านพักประมงจังหวัด 1 หลัง
- 2. บ้านพักผู้ช่วยสรรพากร 1 หลัง
- 3. บ้านพักองค์การบริหารส่วนจังหวัด 3 หลัง
- 4. บ้านพักประชาชนสงเคราะห์ 1 หลัง
  - บ้านพักเลขที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 หลัง
- 5. บ้านพักคลังจังหวัด 1 หลัง
  - บ้านเช่าของกรมการเคหะ 2 หลัง
- 6. บ้านพักสรรพากรจังหวัด 1 หลัง
  - บ้านเช่าของกรมการเคหะ 4 หลัง
  - บ้านพักสรรพากรจังหวัด 3 หลัง
- 7. บ้านพักเจ้าหน้าที่คลังจังหวัด 4 หลัง
- 8. บ้านพักช่างเขตการทาง 5 หลัง
- 9. บ้านพักสาธารณสุขจังหวัด 2 หลัง
- 10. สอนวิทยุคมนาคมสงขลาและบ้านพัก 3 หลัง
- 11. บ้านพักสวนพฤกษศาสตร์ 4 หลัง

รูปที่ 9.4-4 ผังบริเวณที่ตั้งอาคารบ้านพักเชิงเขาตั้งกวาน
 ด้านถนนสายเขาและถนนสุขุมที่เสนาอ้ายออก

การจัดทำแผนการจัดการ
 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
 และเกาะหนู เกาะแมว
 จังหวัดสงขลา

บริเวณเขาน้อย ได้แก่

- บ้านพักเจ้าพนักงานบังคับคดีเขต 9
- บ้านพักพัฒนากรจังหวัด
- บ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัว
- บ้านพักจังหวัดผู้พิพากษาเขต 9
- บ้านพักรองอธิบดีผู้พิพากษาเขต 9

บริเวณเขาดังกวน ได้แก่

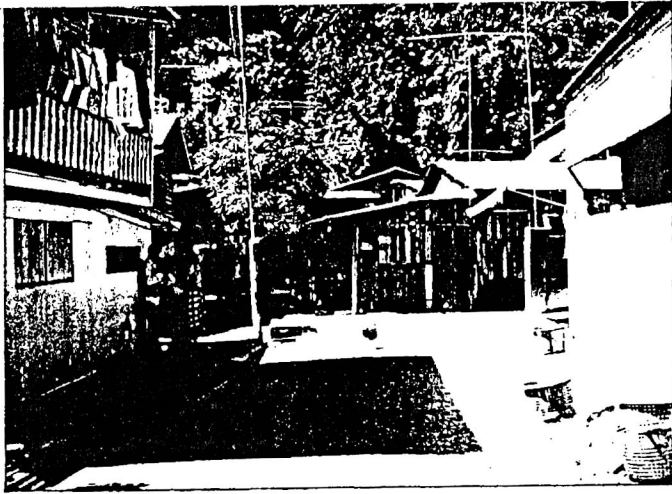
- บ้านพักประมงจังหวัด
- บ้านพักผู้ช่วยสรรพากร
- บ้านพักองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- บ้านพักประชาสงเคราะห์
- บ้านพักคลังจังหวัด
- บ้านพักเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด
- บ้านพักช่างเขตการทาง
- บ้านพักสาธารณสุขจังหวัด
- บ้านพักสถานีวิทยุคมนาคมสงขลา

(3) การปรับปรุงชุมชนแออัดบริเวณหลังตำหนักเขาน้อย

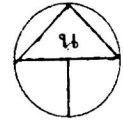
การปรับปรุงชุมชนแออัดบริเวณหลังตำหนักเขาน้อย ที่อยู่ในที่เช่าที่ราชพัสดุ และบุกรุกเขาน้อย รวมจำนวนประมาณ 47 หลังคาเรือน ดังแสดงในรูปที่ 9.4-5 โดยจัดทำเป็นโครงการ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะเร่งด่วน

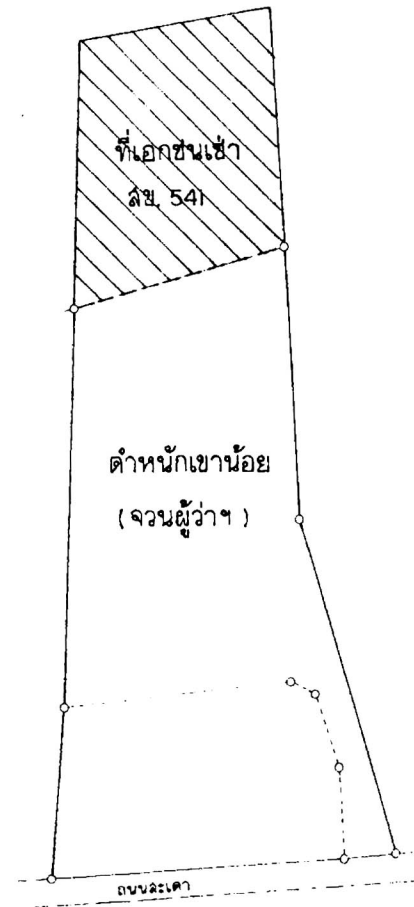
(3.1) การปรับปรุงระบบสุขาภิบาลชุมชน โดยจัดทำระบบท่อรับน้ำเสียชุมชน ดังแสดงในรูปที่ 9.4-6 และระบบรวบรวมมูลฝอย พร้อมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณด้านหลังกำแพงตำหนัก

รูปที่ 9.4-5 ตำนกเขาน้อยและชุมชนแออัดที่อยู่ด้านหลัง

ภูเขาน้อย

* ฝั่งตามทะเลเบียน (สข 541) 12-2-99.6

(สข 542) 4-2-69

* ฝั่งตามโจนค (879) 8-3-24 $\frac{6}{10}$

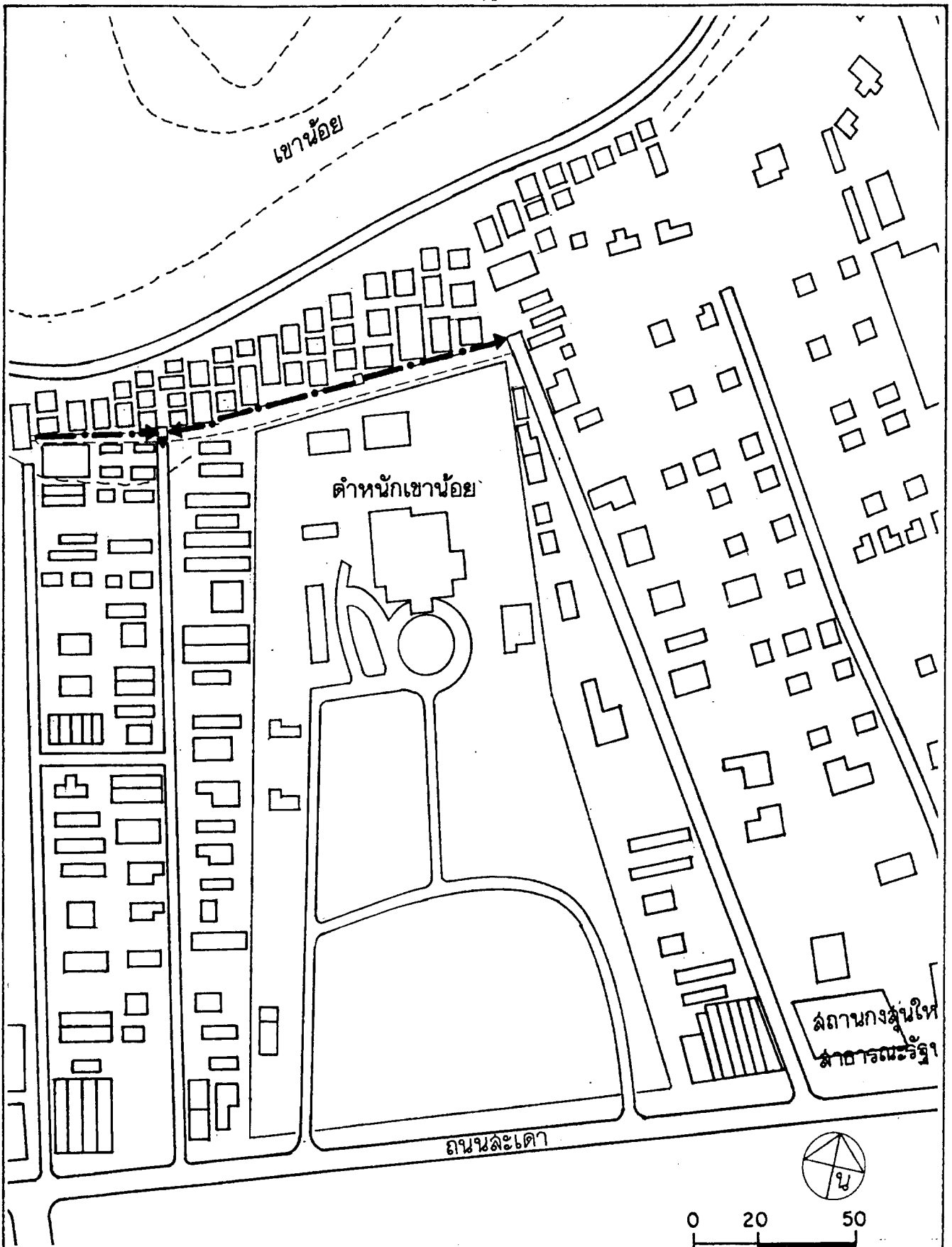
* ฝั่งตามโจนค (4267) 3-3-75

* การใช้ประโยชน์

- จวนผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา
- จัดให้เอกซนเช่า

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

รูปที่ 9.4-6 แนวท่อรับน้ำเสียบชุมชนแออัดหลังตําหนักเขาน้อย

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วเสด็จ
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

(3.2) รื้อถอนบ้านเรือนที่บุกรุกที่ดินเชิงเขาน้อย เนื่องจากมิได้อยู่อาศัยในที่เช่า และพิจารณาให้เข้าอยู่อาศัยบริเวณพรุจูด

แผนระยะยาว

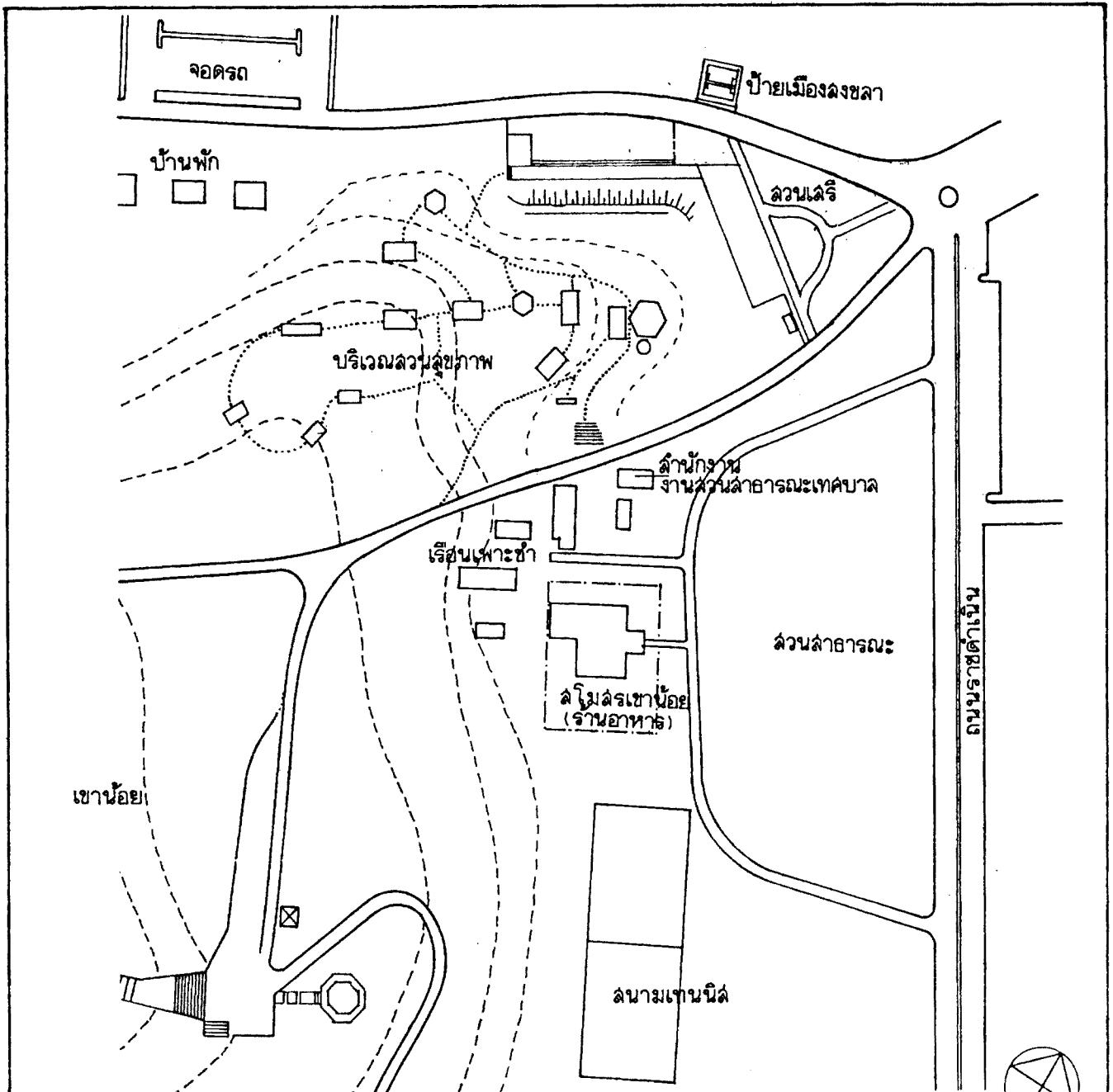
พิจารณายกเลิกการให้เช่าที่ดินที่ราชพัสดุด้านหลังค้ำหนักเขาน้อยเพื่อปรับปรุงที่ดินให้เป็นพื้นที่สีเขียวต่อเนื่องมาจากเขาน้อยจนถึงกำแพงค้ำหนัก

(4) การปรับปรุงพื้นที่บริเวณสวนสาธารณะ-สโมสรข้าราชการ ดังแสดงในรูปที่ 9.4-7 ดังนี้

(4.1) ปรับปรุงสวนสาธารณะบริเวณเขาน้อย ให้มีเอกลักษณ์ดั้งเดิมเมื่อเริ่มก่อสร้างซึ่งมีการจัดแบบสวนญี่ปุ่น ซึ่งปัจจุบันมีการตัดแปลงจนเหลือร่องรอยเดิมอยู่น้อยมาก ดังนั้นในการปรับปรุงสวนจึงควรจัดทำซุ้มประตู รั้ว และจัดต้นไม้แบบสวนญี่ปุ่น

(4.2) ปรับปรุงบริเวณอาคารสโมสรข้าราชการ โดยปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณอาคาร งานสวนสาธารณะของเทศบาล และปรับปรุงอาคารสโมสรข้าราชการซึ่งปัจจุบันเป็นร้านอาหารให้เป็นศูนย์บริการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์หาดสมิหลา โดยยกเลิกการใช้ประโยชน์เป็นร้านอาหารและการแสดงดนตรี และบังคับให้ใช้ในพิธีการแต่งงานที่สืบเนื่องมาแต่อดีตและกำหนดการใช้ประโยชน์หลัก ดังนี้

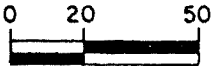
- เป็นศูนย์อนุรักษ์ เป็นสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวด้านข้อมูลข่าวสาร
- การแสดงตำนานเกี่ยวกับแหล่งธรรมชาติบริเวณนี้ เช่น ความเป็นมาของหินนายแรง เกาะหนู-เกาะแมว และเขาน้อย-เขาดังกวน เป็นต้น
- อาคารสำนักงาน งานสวนสาธารณะเทศบาล ซึ่งมีอยู่ 3 อาคาร คือ สำนักงานอาคารบ้านพักคนงาน และโรงเพาะชำ ควรปรับปรุง รื้อถอนอาคารสำนักงาน และปรับปรุงอาคารที่พักคนงานให้มีสถาปัตยกรรมสอดคล้องกับอาคารสโมสร เพื่อใช้เป็นอาคารสำนักงาน แล้วปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณนี้ให้กลมกลืนกับสวนญี่ปุ่น

เขาน้อย

สนามเทนนิส

ถนนราชดำเนิน

← สวนสาธารณะ
และล้อมัดร

รูปที่ 9.4-7 ผังบริเวณสวนสาธารณะ-สโมสรข้าราชการ
เชิงเขาน้อย

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วเสด็จ
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

5) มาตรการ

- (1) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษา
- (2) ควบคุมการก่อสร้างอาคาร และกิจกรรมที่จะมีผลกระทบต่อแหล่งธรรมชาติและสถานที่สำคัญ

6) รายละเอียดของการดำเนินโครงการ

มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 9.4-1 ดังนี้

แผนงาน ประกอบด้วย 4 แผนงาน คือ

- (1) แผนงานการปรับปรุงการใช้ที่ดิน
- (2) แผนงานปรับปรุงสภาพแวดล้อม
- (3) แผนงานปรับปรุงบริเวณอาคารสโมสรข้าราชการ
- (4) แผนงานกำหนดมาตรการ

ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2541-2550

งบประมาณ รวม 6.16 ล้านบาท

องค์กรดำเนินการ ประกอบด้วยหน่วยหลักคือ

- (1) เทศบาลเมืองสงขลา
- (2) สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 9.4-1 แผนงานการจัดการอนุรักษ์เขาน้อย-เขาตั้งกวาน

แผนงานการจัดการอนุรักษ์	กิจกรรม	ปริมาณงาน	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	องค์และบทบาทหน้าที่	
					องค์กร	หน้าที่
1. แผนการปรับปรุงการใช้ที่ดิน	1) จัดทำข้อเสนอแนะและการปรับปรุงผังเมืองรวม 2) รื้อถอนบ้านพักส่วนราชการเชิงเขาน้อย-เขาตั้งกวาน	เขาดังกล่าว 19 หลัง	1 5	0.00 0.19	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
					สำนักงานราชพัสดุ/ เทศบาล	ดำเนินการ
2. แผนงานปรับปรุงสภาพแวดล้อม	1) จัดทำระบบระบายน้ำและรวมน้ำเสียชุมชนแออัด 2) รื้อถอนชุมชนแออัดกุรุทที่เขาน้อย 3) ปรับปรุงพื้นที่หลังการรื้อถอนชุมชน 4) ปรับปรุงสวนสาธารณะเชิงเขาน้อย (สวนญี่ปุ่น)	160 เมตร 47 หลัง 2.5 ไร่ 3 รายการ	2 1-10 2 2	0.24 1.41 0.04 2.75	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
					สำนักงานราชพัสดุ/ เทศบาล	ดำเนินการ
					เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
					เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
3. แผนงานปรับปรุงบริเวณอาคารสโมสรข้าราชการ	1) อนุรักษ์อาคารสโมสรข้าราชการ 2) จัดตั้งสำนักงานจัดการพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม 3) ปรับปรุงอาคารสำนักงานสวนสาธารณะ	1 หลัง 1 หน่วยงาน 3 หลัง	1 2 1	1.50 0.00 0.03	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
					สพ./เทศบาล	ประสานงาน
					เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
4. แผนงานกำหนดมาตรการ	1) วางมาตรการควบคุมอาคาร/กิจกรรม 2) วางข้อกำหนดการใช้พื้นที่ 3) วางมาตรการรักษาความปลอดภัย	-	2 2 2	0.00 0.00 0.00	สพ.	ดำเนินการ
					เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
					เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
รวมงบประมาณ					6.16	

9.5 แผนงานการอนุรักษ์เก่าแก่ง

1) พื้นที่โครงการ

บริเวณเขาเก่าแก่ง พื้นที่โครงการและการจัดการเพื่อการจัดการอนุรักษ์ ดังแสดงในรูปที่ 9.5-1

2) หลักการและเหตุผล

ความสำคัญ ลักษณะแหล่งธรรมชาติเป็นภูเขา ตั้งอยู่ชายฝั่ง มีความสำคัญเป็นโครงสร้างการยึดเกาะของชายฝั่ง มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน เป็นแหล่งธรรมชาติที่ดีหายากหรือเป็นทัศนียภาพที่สวยงาม ตลอดทั้งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งโบราณสถาน ส่วนของพื้นที่ที่เป็นหาดเก่าแก่งมีลักษณะหาดยาวและค่อนข้างเป็นเส้นตรง จึงเป็นแหล่งธรรมชาติที่มีทัศนียภาพที่หายากและสวยงาม

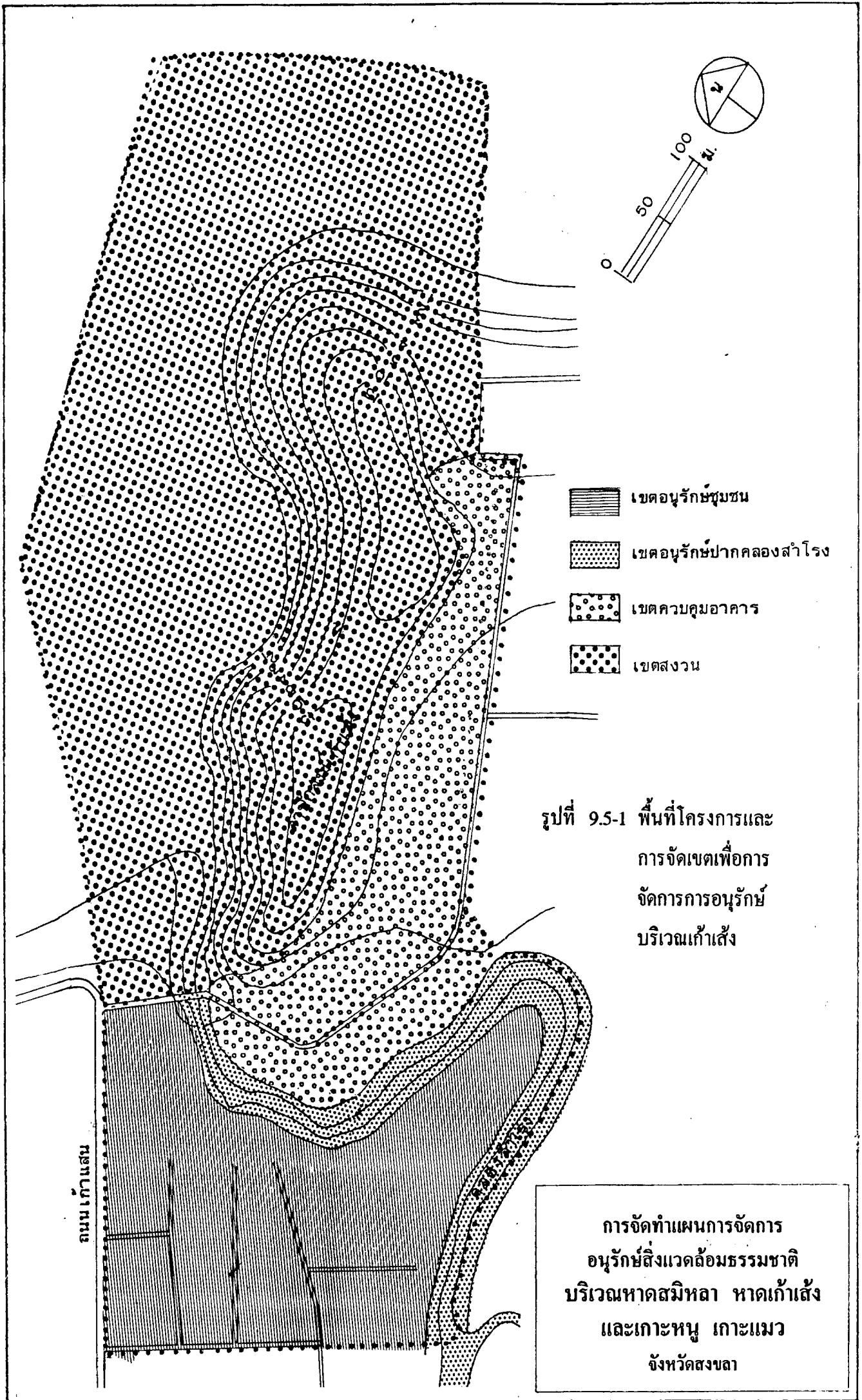
เหตุผลความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีการจัดการอนุรักษ์เขาเก่าแก่ง เขาเก่าแก่งถูกบุกรุกเป็นที่ตั้งสำนักสงฆ์ มีการตัดแปลงธรรมชาติ การปรับพื้นที่ ตลอดทั้งตัดต้นไม้เพื่อการปลูกสร้างอาคาร ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของแหล่งธรรมชาติและสูญเสียคุณค่า ส่วนหาดเก่าแก่งมีการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น ลักษณะหาดมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลง จึงต้องวางมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสม

3) วัตถุประสงค์

โครงการอนุรักษ์เก่าแก่ง มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังนี้

- (1) เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายแหล่งธรรมชาติ
- (2) เพื่อการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
- (3) เพื่อจัดวางแนวทางการใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ธรรมชาติ

4) ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

ในการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติบริเวณแก้ง้ำเส้ง ประกอบด้วยกิจกรรมดำเนินการในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) การแก้ไขปัญหาการบุกรุกของที่พักสงฆ์ ดำเนินการโดยหน่วยศิลปากรร่วมกับศึกษาธิการจังหวัด ติดต่อประสานงานกับต้นสังกัดของที่พักสงฆ์ทั้ง 2 แห่ง บนเขาแก้ง้ำเส้ง คือ วัดแจ้ง เพื่อห้ามภิกษุสามเณรเข้าไปพำนักอาศัยหรือดำเนินการใดๆ ในสถานที่ซึ่งยังไม่ได้รับอนุญาตให้สร้างวัด

สำหรับที่พักสงฆ์เขาแก้ง้ำเส้ง ซึ่งยังคงมีพระภิกษุจำวัดอยู่เพียงรูปเดียวและชราภาพมากแล้ว ในขั้นต้นจึงควรห้ามพระภิกษุเข้ามาพำนักเพิ่ม ส่วนสำนักสงฆ์แก้ง้ำแสน มีภิกษุพำนักอยู่หลายรูป และมีการตัดแปลงบริเวณที่พักสงฆ์มาก จึงควรรีบดำเนินการย้ายออก ทั้งนี้โดยดำเนินการตามขั้นตอนคำสั่งมหาเถรสมาคม

(2) การปรับปรุงหรือถอนอาคาร

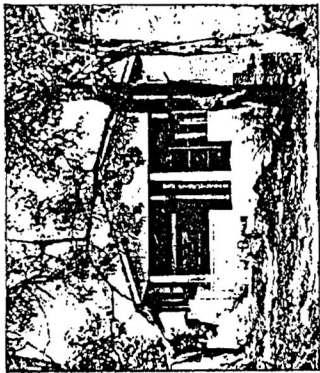
บริเวณที่พักสงฆ์แก้ง้ำเส้ง ตามรูปที่ 9.5-2 แสดงตำแหน่งอาคารและข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและการใช้ประโยชน์ อาคาร ตลอดจนโครงสร้างของอาคาร สำหรับอาคารหมายเลข 6 เป็นอาคารเก่า สามารถอนุรักษ์ไว้โดยดัดแปลงเป็นสำนักงานและที่เก็บข้อมูลโบราณสถานและหลักฐานทางโบราณคดีของแก้ง้ำเส้ง อาคารหมายเลข 8 ซึ่งเป็นที่เก็บพระพุทธรูปและเศียรพระมีสภาพทรุดโทรม ควรรื้อถอนโดยนำพระพุทธรูปและเศียรพระไปไว้ยังวัดต้นสังกัด อาคารหมายเลข 2 เป็นศาลาทรงไทย ควรรื้อถอนสร้างเป็นศาลาแปดเหลี่ยม เช่นเดียวกับศาลาพักผ่อนบริเวณแหลมสมิหลาส่วนอาคารและสิ่งก่อสร้างหมายเลข 1, 3, 4 และ 7 ควรรื้อถอนออกทั้งหมด

บริเวณที่พักสงฆ์แก้ง้ำแสน ผังและรายละเอียดของอาคารสิ่งก่อสร้างบริเวณเขาแก้ง้ำแสน ดังแสดงในรูปที่ 9.5-3 ซึ่งควรรื้อถอนออกทั้งหมด ยกเว้นพระเจดีย์สมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งเจ้าพระยาวิเชียรคีรี (บุญสังข์ ณ สงขลา) ผู้สร้าง สำหรับพระพุทธรูปที่อยู่ในสำนักสงฆ์ทั้งหมด นำกลับไปไว้วัดต้นสังกัด

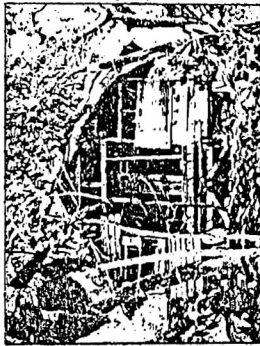

9. - ก้อนหินจำนวนมาก
- ก้อนหินธรรมชาติ
- มีประวัติเกี่ยวกับของกับ
การสร้างพระเจดีย์พระบรมธาตุ

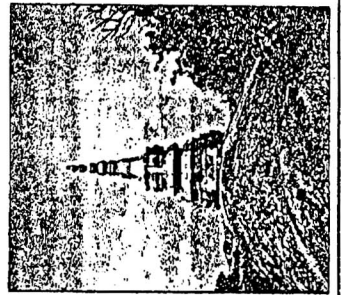
8. - อาคาร (ธาตุ ไทร)
- เก็บพระพุทธรูป-เจดีย์พระ
- คอนกรีต+ไม้

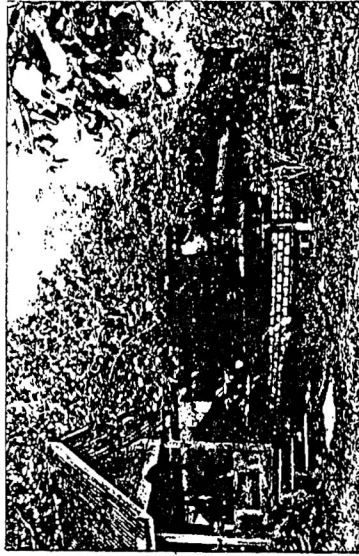
7. - อาคาร (ธาตุ ไทร)
- ที่พักสงฆ์
- ไม้

6. - อาคาร (พอไร่)
- ที่พักสงฆ์
- คอนกรีต
- อาคารเก่า

5. - พระเจดีย์ (สภาพดี)
- หินแกรนิต
- เจดีย์เก่า

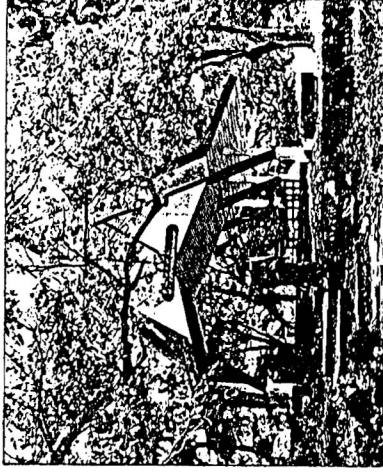
3. - ฐานอุโบสถ
- สร้างไม้เสร็จ
- คอนกรีต

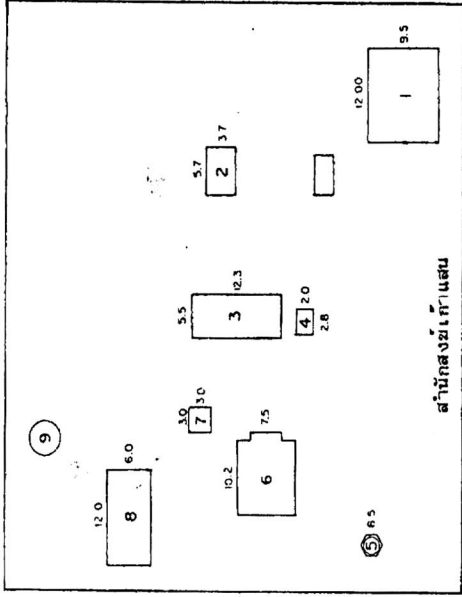
4. - ศาลา (พอไร่)
วางพระพุทธรูป
- คอนกรีต+ไม้

1. - อาคาร (สภาพดี)
- ที่พักสงฆ์
- คอนกรีต+ไม้
- ศาลาเงินที่

2. - ศาลา (สภาพดี)
- ไม้สักอ่อน
- คอนกรีต+ไม้

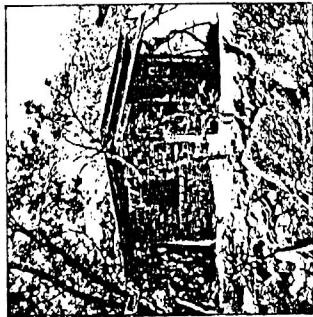

สำนักสงฆ์เก่าแสน

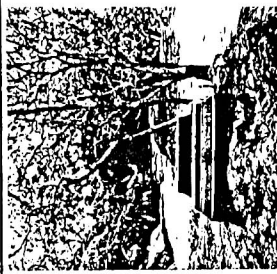
รูปที่ 9.5-2 ผังบริเวณและข้อมูลสิ่งปลูกสร้างบริเวณที่พักสงฆ์เก่าแสน

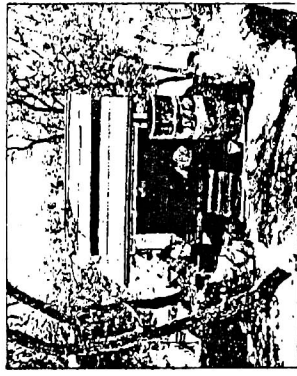
5. - ศาลา (พอไร่)
- วางพระพุทธรูป
- คอนกรีต+ไม้

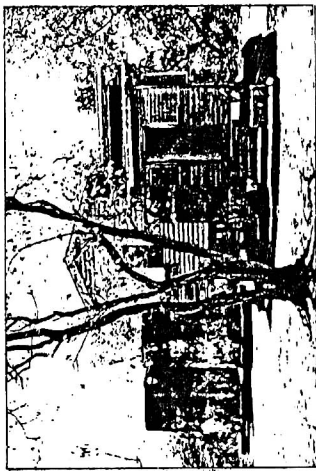
6. - อาคาร (สภาพดี)
- เส็กไว้ค้ำอยู่
- คอนกรีต

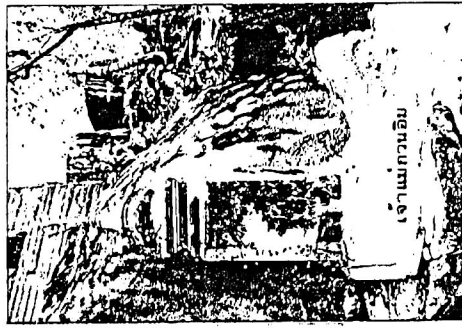
7. - พระองค์ดำรัตนโกสินทร์ (ปัจจุบันเหลือเพียงฐาน)
- เจ้าพระยาวิเชียรคีรี (บุญส่งฯ ณ สงขลา) ผู้สร้าง
- หินแกรนิต จากเมืองมอญประเทศจีน

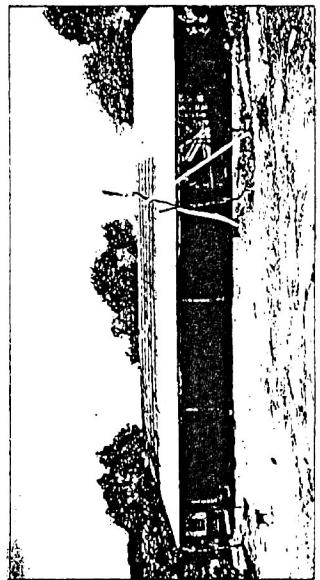
4. - อาคาร (พอไร่)
- ที่พักสงฆ์
- ไม้

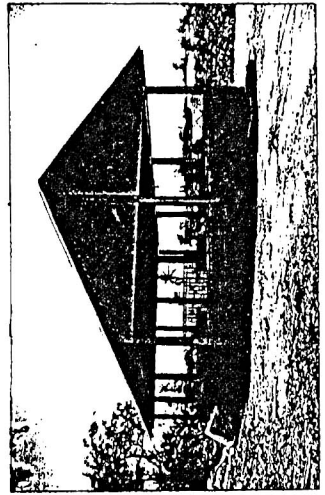
3. - อาคาร (พอไร่)
- ที่พักสงฆ์
- ไม้

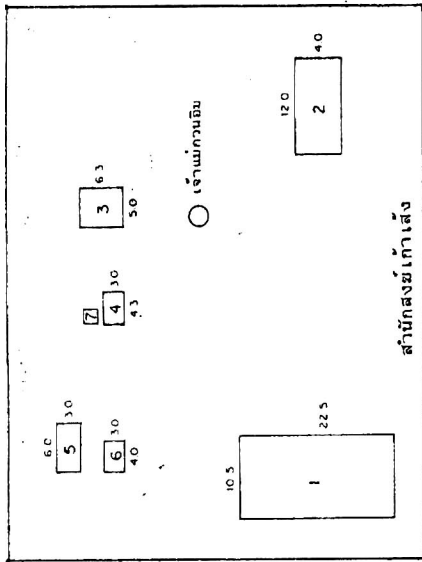
เจ้าแม่กวนอิม

1. - อาคาร (สภาพดี)
- ที่พักสงฆ์-ศาลาลิเก
- คอนกรีต+ไม้
- วางพระพุทธรูป

2. - ศาลา (กำลังก่อสร้าง)
- คอนกรีต+ไม้

รูปที่ 9.5-3 ผังบริเวณและข้อมูลถึงปลูกสร้าง บริเวณที่พักสงฆ์เก่าเสด็จ

(3) การปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดทำแนวเขตที่ดิน ดังนี้

(3.1) ปลูกต้นไม้บริเวณรื้อถอนอาคารและที่โล่ง เนื่องจากต้นไม้ถูกทำลาย โดยปลูกไม้ประเภทเดียวกันที่ขึ้นบนเขาเก้าเส้ง ได้แก่ ลั่นทม มะนาวผี เตือไทร พลับพลา ยอดถิ่น มะหวด และเม่า

(3.2) จัดทำแนวเขตที่ดิน ทำแนวเขตที่ดินให้มีความชัดเจนและถือเป็นเขตโบราณสถานทั้งหมด

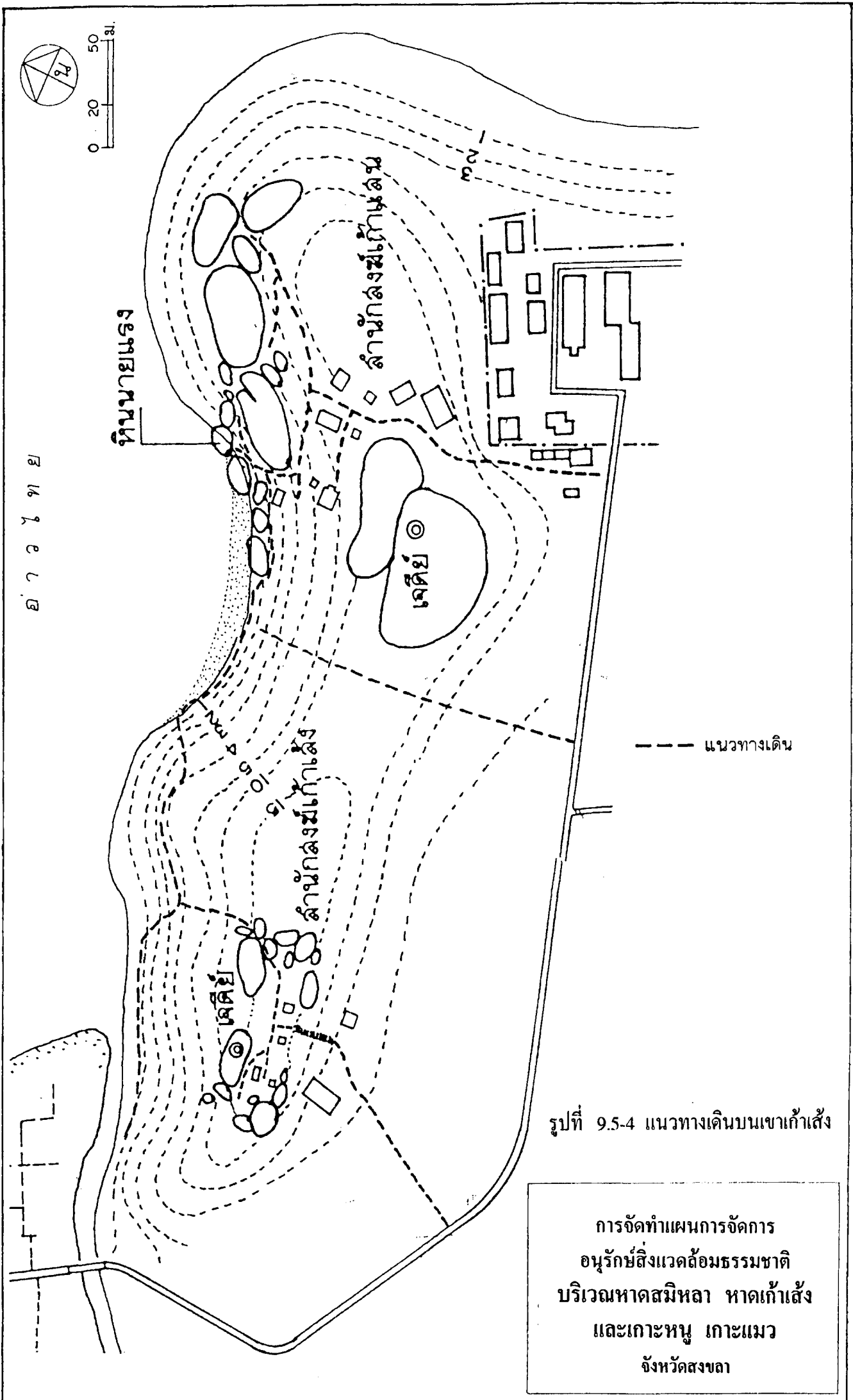
(3.3) ตรวจสอบเอกสารสิทธิ์ ตรวจสอบการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินที่ติดกับเชิงเขาเนื่องจากอาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามแนวเขตที่ดินควรปักหมุดแสดงแนวเขตที่ดินเพื่อป้องกันการบุกรุก

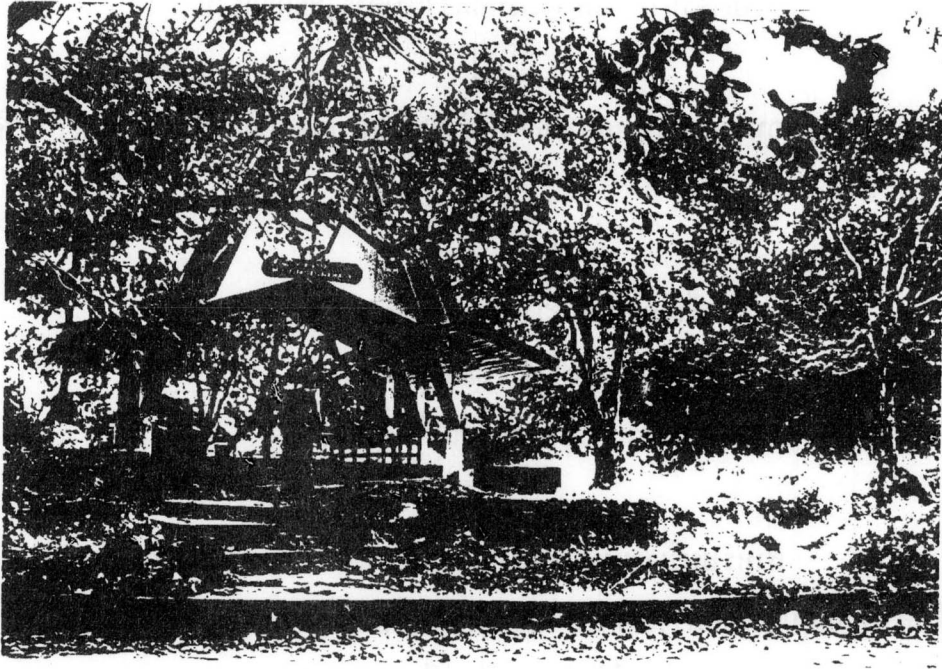
(3.4) ทำทางเดินเท้าเพื่อวางแนวทางเดินให้มีความชัดเจน โดยมุ่งเน้นในลักษณะของการพักผ่อนและการนันทนาการ การป้องกันมิให้มีการเหยียบย่ำลูกไม้ รวมทั้งจัดทำม้านั่งและศาลาพักร้อน สำหรับแนวทางเดินบนเขาเก้าเส้ง ดังแสดงในรูปที่ 9.5-4 รูปแบบทางเดินบนเขาจัดให้มีลักษณะของการพักผ่อนและการนันทนาการจัดให้มี ม้านั่งและศาลาพักร้อน

การจัดทำม้านั่งให้มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ ลักษณะของม้านั่งควรใช้หินผสมซีเมนต์เช่นเดียวกับบริเวณแหลมสนอ่อน ขนาดกว้าง 40 เซนติเมตร ยาว 200 เซนติเมตร การจัดวางม้านั่งบริเวณนี้ควรวางไว้เดี่ยว เนื่องจากต้องการให้ผู้มาพักผ่อนได้รับความสงบ

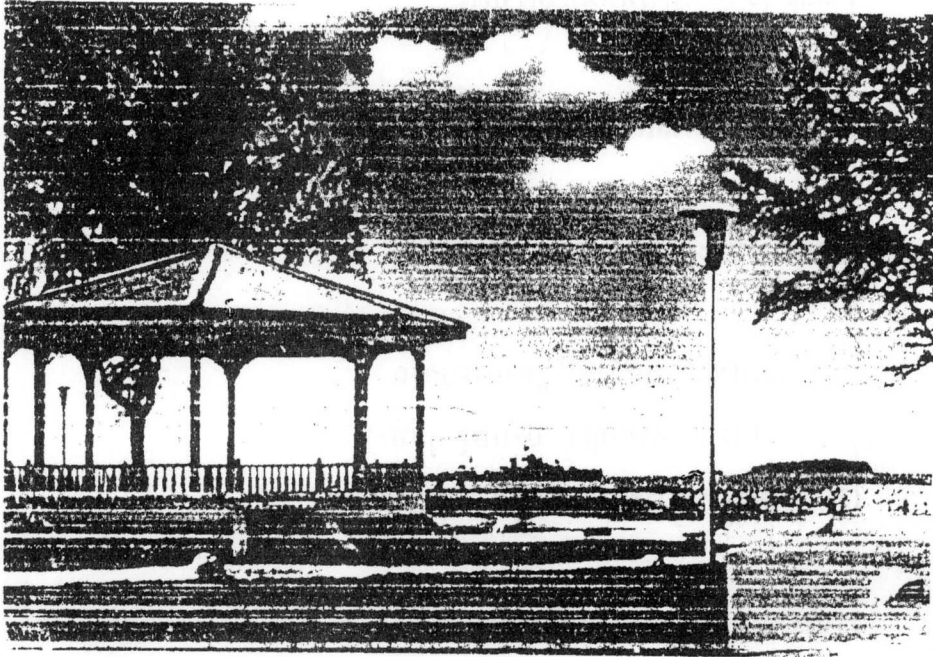
ศาลาพักร้อน จัดทำศาลาพักร้อนหนึ่งแห่งแทนศาลาพักร้อนเดิมซึ่งเป็นแบบทรงไทย จัดทำเป็นอาคารรูปแปดเหลี่ยมเช่นเดียวกับศาลาพักผ่อนแหลมสมิหลา ดังแสดงในรูปที่ 9.5-5

(3.5) จัดทำป้ายแสดงข้อมูลโบราณสถานและตำนานหินนายแรง และพระเจดีย์ จุดที่ควรทำป้ายคือ ระหว่างหินนายแรงกับศาลาทรงแปดเหลี่ยมที่เสนอสร้าง

อาคารแบบทรงไทย

อาคารรูปแปดเหลี่ยม

รูปที่ 9.5-5 รูปแบบศาลาพักผ่อนเสนอให้จัดทำเป็นอาคาร
รูปแปดเหลี่ยมแทนแบบทรงไทย

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

(4) วางมาตรการควบคุมการก่อสร้างอาคารและกิจกรรม

ถนนเข้าสถาบันเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำถึงแนวเขตเขาเก้าเส้ง ควรวางมาตรการการควบคุมอาคาร ดังนี้

- (4.1) ห้ามการก่อสร้างอาคารสูงเกิน 6 เมตร
- (4.2) ห้ามการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม
- (4.3) ห้ามประกอบกิจการบันเทิงทุกชนิด

สำหรับบริเวณหาดเก้าเส้งวางมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ โดยกำหนดให้มีการควบคุมการก่อสร้างอาคาร โดยต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับผิดชอบที่กำหนดและห้ามกิจกรรมการพักผ่อนบางประเภทที่ขัดกับการท่องเที่ยวแบบสงบ

5) รายละเอียดของการดำเนินโครงการ

มีรายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 9.5-1 ดังนี้

แผนงาน ประกอบด้วย 3 แผนงาน คือ

- (1) แผนงานการแก้ไขปัญหาการบุกรุก
- (2) แผนงานการฟื้นฟูและปรับปรุงภูมิทัศน์
- (3) แผนงานการจัดระบบบริหาร/การจัดการ

ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2540-2542

งบประมาณ รวม 1.18 ล้านบาท

องค์กรดำเนินการ ประกอบด้วย

- (1) สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
- (2) ศึกษาธิการจังหวัด
- (3) เทศบาลเมืองสงขลา

ตารางที่ 9.5-1 แผนงานการจัดการอนุรักษ์แก๊ส

แผนงานการจัดการอนุรักษ์	กิจกรรม	ปริมาณงาน	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	องค์และบทบาทหน้าที่	
					องค์กร	หน้าที่
1. แผนงานการแก้ไขปัญหามลพิษ	1) การดำเนินการตามคำสั่งมหาเศรษฐสมาคม 2) การรื้อถอนอาคาร เขาแก้วแสน เขาแก้วเส้ง 3) การจัดการพระพุทธรูป	ที่พิทักษ์ 2 แห่ง	1	0.00	หน่วยศิลปากร ศึกษาธิการจังหวัด	ดำเนินการ/ ประสานงาน
		7 หลัง	2	0.07	หน่วยศิลปากร	ดำเนินการ/ ประสานงาน
		5 หลัง	2	0.05	ศึกษาธิการจังหวัด	ประสานงาน
2. การฟื้นฟูและปรับปรุงภูมิทัศน์	1) ปูถนน ไม้ประจักษ์ 2) จัดทำแนวทางเดิน 3) ปรับปรุงศาลาพัก	2 แห่ง	3	0.02	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
		1 กม.	3	0.80	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
		1 หลัง	3	0.12	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
3. แผนงานการจัดระบบบริหาร/การจัดการ	1) ปรับปรุงอาคารเก่าเป็นสำนักงาน 2) กำหนดเขตเขาแก้วเส้งเป็นโบราณสถานทั้งหมด 3) ตรวจสอบแนวเขตและเอกสารสิทธิ 4) กำหนดมาตรการควบคุมอาคารและกิจกรรม	1 หลัง พื้นที่	3	0.10	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
		21 แปลง พื้นที่	1	0.00	หน่วยศิลปากร	ดำเนินการ
			1	0.02	สำนักงานที่ดินจังหวัด	ดำเนินการ
			1	0.00	สศ.	ดำเนินการ
รวมเงินงบประมาณ				1.18		

9.6 แผนงานการอนุรักษ์ปากคลองลำโรง

1) พื้นที่โครงการ

ตั้งอยู่สุดเขตเทศบาลติดกับทะเลหลวงทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ครอบคลุมพื้นที่บริเวณปากคลองลำโรง เขิงเขาแก้วเส้ง ชายหาดแก้วเส้งและชุมชนแก้วเส้ง ดังแสดงรูปที่ 9.6-1

2) หลักการและเหตุผล

2.1) ความสำคัญ

คลองลำโรงมีความเกี่ยวข้องกับเมืองสงขลามานแต่อดีต เป็นลำน้ำที่เชื่อมโยงระหว่างทะเลสาบกับทะเลหลวง เป็นเส้นแบ่งที่ทำให้ตัวเมืองสงขลามีลักษณะเป็นเกาะ และนับเป็นลักษณะทางกายภาพที่สำคัญของชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของไทย

สภาพโดยทั่วไปของปากคลองลำโรงโดยเฉพาะบริเวณชายหาดและเขาแก้วเส้ง มีสภาพธรรมชาติเป็นหาดทรายและหาดหิน ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่รูปร่างแปลกตา นับเป็นภูมิทัศน์ที่มีความสวยงาม เหมาะสำหรับท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ

2.2) ปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการจัดการอนุรักษ์

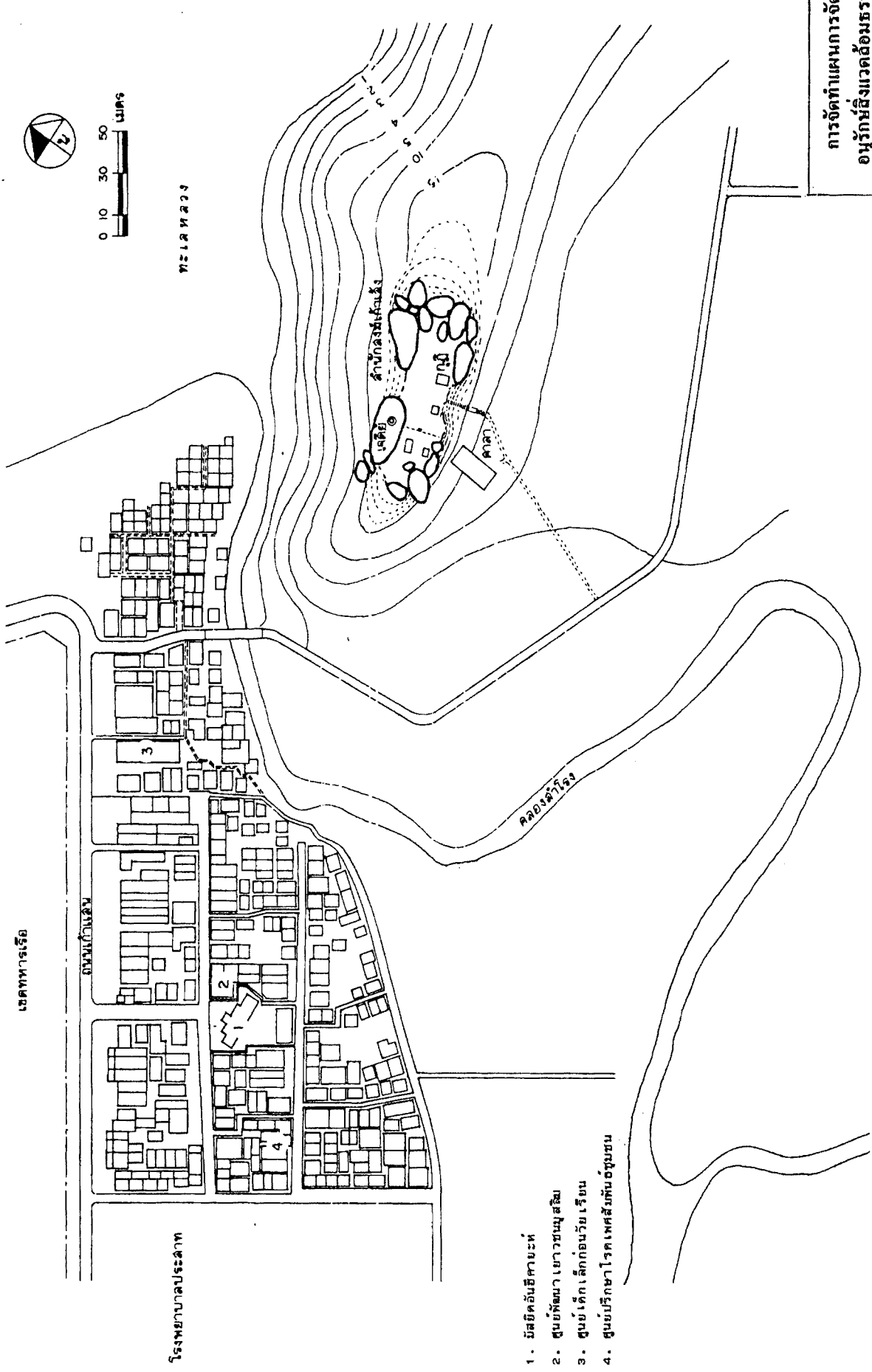
ปัจจุบันบริเวณปากคลองลำโรงมีสภาพเสื่อมโทรมมาก เกิดจากการใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ กล่าวคือ

(1) ชายหาดแก้วเส้งและเขิงเขาสูญเสียสภาพธรรมชาติกรุงรัง เนื่องจาก การรुक้าปลูกสร้างอาคารที่อยู่อาศัย ซึ่งมีแนวโน้มมากขึ้นตามการขยายตัวของชุมชนแก้วเส้ง

(2) บริเวณปากคลองตื้นเขิน เกิดจากการปลูกสร้างอาคารรुक้าลำน้ำ ทิ้งขยะมูลฝอยและการที่คลื่นซัดทรายปิดปากคลองน้ำไม่อาจไหลออกสู่ทะเล และเรือประมงเข้าออก ไม่ได้เป็นเวลานานหลายเดือน ยกเว้นในฤดูฝน

(3) น้ำเน่าเสียและมีแนวโน้มที่ความรุนแรงยิ่งขึ้น เกิดจากการทิ้งน้ำเสีย และมูลฝอยจากชุมชนริมฝั่งและโรงงานอุตสาหกรรม

รูปที่ 9.6-1 พื้นที่โครงการอนุรักษ์ปากคลองลำโจน

การจัดทำแผนการจัดการ
 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
 บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเต็ง
 และเกาะหนู เกาะแมว
 จังหวัดสงขลา

(4) ระบบนิเวศน์ของลำน้ำ การก่อสร้างถนนและสะพานตอนในของลำคลอง ทำให้ปิดกั้นการระบายน้ำเข้าออกระหว่างหาดทรายและอ่าวไทย

จะเห็นว่าปัญหาดังกล่าวหากมิได้มีการปรับปรุงแก้ไขในระยะยาว จะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสภาพธรรมชาติของคลองลำโรงโดยรวม

ทางจังหวัดสงขลาโดยอำเภอเมืองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้ริเริ่มดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูคลองลำโรง ด้วยการจัดทำโครงการขุดลอกคลองลำโรงตลอดสาย เป็นโครงการต่อเนื่องกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้

โครงการศึกษานี้ มีพื้นที่โครงการครอบคลุมบริเวณปากคลองลำโรง จึงได้กำหนดโครงการอนุรักษ์บริเวณดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ การฟื้นฟูและอนุรักษ์คลองลำโรงของจังหวัดสงขลาในระยะยาว

3) วัตถุประสงค์

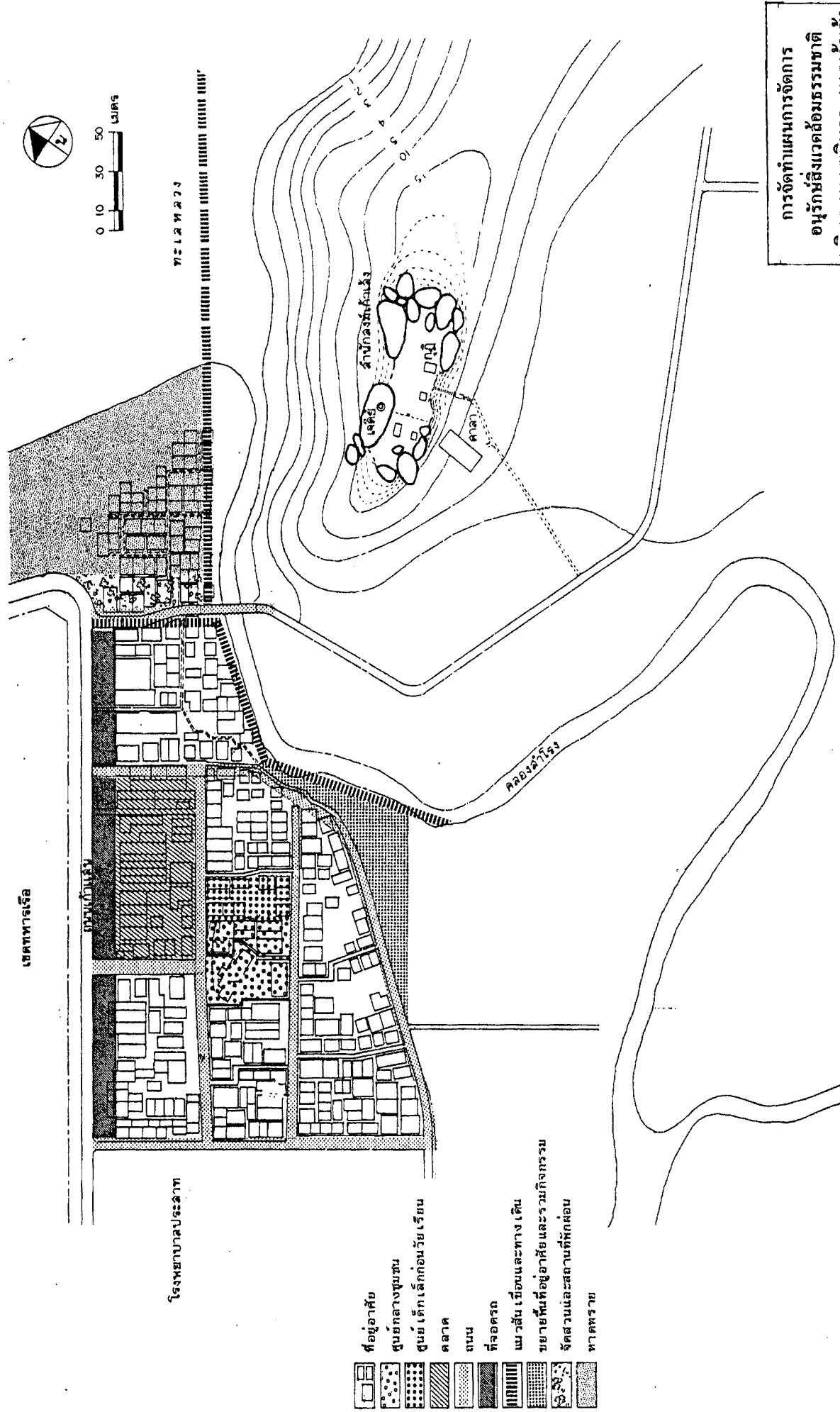
(1) เพื่อฟื้นฟูและรักษาสภาพธรรมชาติ คุณค่าทางกายภาพ คุณภาพน้ำและทัศนียภาพ

(2) เพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมกับระบบนิเวศน์วิทยา วัฒนธรรมท้องถิ่น การพัฒนาการท่องเที่ยวและการพักผ่อนหย่อนใจ

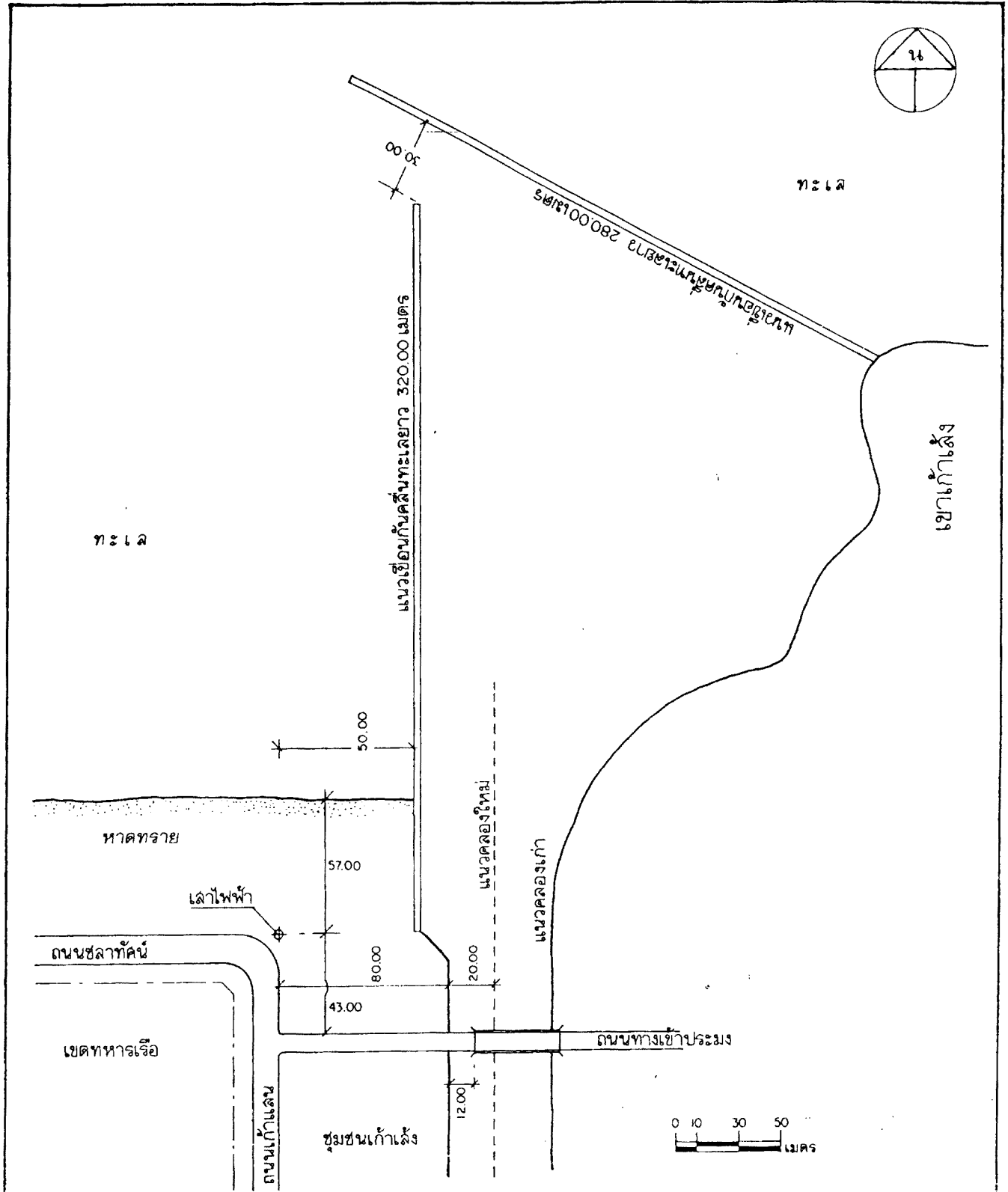
4) ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

การปรับปรุงพื้นที่โครงการบริเวณปากคลองลำโรงมีแนวทาง ดังแผนผังเสนอแนะการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ดังแสดงในรูปที่ 9.6-2

(1) การสร้างเขื่อนกันคลื่นและทรายปิดกั้นปากคลองคังฝั่งเบื้องต้น ดังแสดงรูปที่ 9.6-3 ดำเนินการโดยของสำนักงานโยธาธิการจังหวัดสงขลา อยู่ระหว่างการดำเนินงานในขั้นออกแบบ โครงการนี้อาจส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ชายฝั่งสูง จึงเสนอให้พิจารณาระงับโครงการ

รูปที่ 9.6-2 แนวทางการปรับปรุงชุมชนเก้าเส้ง

รูปที่ 9.6-3 แผนผังเบื้องต้นการก่อสร้างเขื่อนกันคลื่น และทรายปากคลองสำโรง เสนอให้พิจารณา ระเบียบโครงการ

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดเก่าเลี้ยง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

(2) ขุดลอกและขยายปากคลอง เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการขุดลอก คลองสำโรง ซึ่งได้ดำเนินงานประสบผลสำเร็จมาแล้วเป็นระยะๆ จากปากคลองด้านทะเลสาบ โดยความรับผิดชอบของอำเภอเมืองสงขลาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3) จัดการอพยพโยกย้ายชาวชุมชนเก่าเสี่ยงในบริเวณที่จะปรับปรุง ได้แก่

- ผู้อยู่อาศัยอยู่บริเวณชายหาดจากแนวถนนเดิมไปถึงชายทะเล จำนวน ประมาณ 70 ครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาวประมงขนาดเล็ก (เรือกอและ)
- ผู้อยู่อาศัยบริเวณริมฝั่งคลองประมาณ 20 ครัวเรือน
- ผู้อยู่อาศัยบริเวณพื้นที่ที่จะจัดทำตลาดสดและขายของที่ระลึกที่ได้มาตรฐาน จำนวนประมาณ 50 ครัวเรือน

การดำเนินการอพยพโยกย้ายชาวชุมชนดังกล่าว ควรมีแนวทางในการ ดำเนินการ ดังนี้

(3.1) ชั้นเตรียมการ

(3.1.1) จัดตั้งคณะทำงานในระดับจังหวัด ผู้แทนชุมชน และ หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติโครงการอนุรักษ์ปากคลองสำโรง

(3.1.2) สสำรวจรายละเอียดเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติปรับปรุงตามแนว ผังเสนอแนะ

(3.1.3) กำหนดเงื่อนไขที่เหมาะสมเพื่อให้ประโยชน์ และอำนวยความสะดวกชาวชุมชนอพยพโยกย้ายด้วยใจสมัคร

สำหรับเงื่อนไขในการโยกย้ายและการให้การสนับสนุน มีแนวทาง เบื้องต้นดังนี้

พิจารณาตามแนวดำเนินการโครงการ "หมู่บ้านประสานสุข" ของ เทศบาลเมืองสงขลา

สิทธิประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับตามแนวทางโครงการของจังหวัด มีดังนี้

- มีสิทธิเหนือพื้นดินในโครงการครอบครัวละ 25 ตารางวา (5 x 20 เมตร) สำหรับปลูกบ้านอาศัยและค้าขาย
- สิทธิเหนือพื้นดินสืบทอดสิทธิเป็นมรดกตกทอดกันได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- ค่าเช่าเพื่อแสดงสิทธิเหนือพื้นดินแต่ละแปลงในอัตราเดือนละ 1 บาท ปีละ 12 บาท กำหนดครั้งละไม่เกิน 30 ปี เป็นอัตราที่ต่ำมาก
- มีสิทธิใช้อาคารขายของที่ระลึก และลานตากปลาร่วมกัน
- มีระบบไฟฟ้า และประปา ผ่านหน้าอาคารทุกหลัง
- เทศบาลและจังหวัดสงขลา จะทำโครงการขอเงินอุดหนุนกรณีพิเศษจากรัฐบาลประมาณ 10-30 ล้านบาท เพื่อเป็นค่าก่อสร้างอาคารตามมาตรฐานขนาดชั้นเดียว ซึ่งมีโครงสร้างสามารถต่อเติมเป็น 2 ชั้น ได้ในอนาคตให้หลังละประมาณ 30,000 - 40,000 บาท ให้อยู่อาศัยได้ในเบื้องต้น และการต่อเติมตัดแปลงเป็นหน้าที่ของผู้อาศัยจะกระทำได้ภายหลัง

ข้อเสนอแนะจากผลสรุปของการศึกษาโครงการ

จากผลการสำรวจทัศนคติของชาวชุมชนเก้าเส้ง ราษฎรร้อยละ 23.46 เห็นด้วยกับการย้ายไปอยู่ในที่จัดสรรให้ และหากมีการย้าย ต้องการให้รัฐช่วยเหลือเกี่ยวกับเอกสารสิทธิในที่ดิน ร้อยละ 77.78 ขอเงินอุดหนุนการโยกย้ายและขอเงินอุดหนุนในการก่อสร้างบ้าน ร้อยละ 66.67

แต่อย่างไรก็ตามมีราษฎรร้อยละ 54.32 เห็นด้วยให้มีการปรับปรุงชุมชนที่มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และปรับปรุงอาคารที่อยู่อาศัยสูงกว่า 1 ชั้น

ดังนั้นเงื่อนไขการโยกย้ายและสนับสนุน อาจดำเนินการได้ดังนี้

- จัดสร้างอาคารที่อยู่ถาวร หรืออาคารชุดให้เช่าซื้อราคาถูกริเวณพื้นที่พรุจูด
- ปรับปรุงการใช้พื้นที่ภายในชุมชน โดยมีการกำหนดโซนที่อยู่อาศัยเป็นอาคารมากกว่า 1 ชั้น และให้เช่าซื้อในราคาถูก
- สำหรับผู้ประสงค์จะไปอยู่ที่อื่นอาจพิจารณาให้จ่ายค่ารื้อถอนและสร้างบ้านตามความเหมาะสม

(3.1.4) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดรูปแบบ และวิธีการพัฒนาชุมชนใหม่บริเวณพรุจูด หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 5 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการปรับพื้นที่ประมาณ 101 ไร่ พร้อมกันนี้ควรจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อ อำนวยความสะดวกและรวดเร็วในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3.1.5) กำหนดแนวทางการส่งเสริมรายได้ และความเป็นอยู่ของ ชาวชุมชนทั้งสองแห่งในระยะยาว สำหรับราษฎรที่ถูกอพยพควรจัดให้สิทธิในแปลงค้าขายที่จัดขึ้น ส่วนราษฎรที่อยู่อาศัยจะได้รับการปรับปรุงอาชีพและรายได้ที่สูงขึ้นจากการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น

(3.2) ขั้นตอนดำเนินการ

(3.2.1) การดำเนินงานในขั้นนี้ ควรมีคณะกรรมการประสานงาน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ชาวชุมชน และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(3.2.2) การทำความเข้าใจการอพยพโยกย้าย และการพัฒนาชุมชน ใหม่ (พรุจูด) และปรับปรุงชุมชนเก่าสิ่งเดิมควบคู่กันไปอย่างเหมาะสม

(4) ปรับปรุงชายหาดและชุมชนเก่าสิ่ง

เป็นการปรับปรุงเพื่อการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ ของ ชาวชุมชน และจะเป็นการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ที่เหมาะสมในระยะต่อไป มีกิจกรรมหรือโครงการที่ควรจะต้องดำเนินการตามรูปแบบผังเสนอแนะ การฟื้นฟูแบบอนุรักษ์ปากคลองสำโรง สำหรับสะพานบริเวณปากคลอง เสนอทางเลือกดำเนินการ 2 ทางเลือก คือคงสะพานไว้เช่นเดิม และทางเลือกย้ายสะพานไปไว้ตอนใน ดังแสดงในรูปที่ 9.6-4 ดังนี้

(4.1) ปรับปรุงพื้นที่ชายหาดหลังจากอพยพโยกย้ายครัวเรือน มีรายละเอียด ดังนี้

- จัดทำแนวเขื่อนบริเวณปากคลองจนถึงสะพาน ในกรณีไม่มีสะพาน รถยนต์อาจสร้างเป็นสะพานคนข้าม ให้เป็นท่าจอดเรือและลานโล่งขนานแนวเขื่อนเป็นลานเอนก- ประสงค์ เช่น ทำขึ้นเรือ ขนถ่าย และกิจกรรมเรือประมงอื่นๆ

- สร้างศาลาเอนกประสงค์ โดยใช้รูปแบบศาลาที่เหมาะสมกับ ท้องถิ่น ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

- ปลูกสวนไม้ร่มเงาและไม้ประดับ สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ และแบ่งเขตระหว่างชายหาดกับชุมชน โดยใช้พันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่บริเวณนี้ซึ่งเดิมมีความอุดมสมบูรณ์

- ขยายถนนและสะพานเป็นช่องทางการจราจร (กรณีคงสะพานไว้)

(4.2) ปรับปรุงระบบถนนที่ระบายน้ำและทางเท้าในชุมชนและโดยรวม

(4.3) แผนผังปรับปรุงชุมชนเก่าแก่งำแสงเบื้องต้น มีรายละเอียดดังนี้

- ปรับปรุงศูนย์กลางชุมชนโดยย้ายโรงเรียนไปรวมอยู่ในพื้นที่ตอนกลางใกล้เคียงกับมัสยิด เพื่อแก้ไขปัญหาเสียงรบกวนจากตลาดและถนน

- สร้างเขื่อนริมคลอง ปูทางเดินเท้า และปลูกไม้ร่มเงา

- จัดทำที่จอดรถและปลูกไม้ร่มเงาตามแนวถนนด้านเก่าแก่งำแสง

- ขยายถนนสายหลักภายในชุมชนขนาดกว้าง 6 เมตร พร้อมท่อ

ระบายน้ำ

- ออกแบบและก่อสร้างตลาดสดและขายของที่ระลึก มีมาตรฐานที่

เหมาะสมกับชุมชน

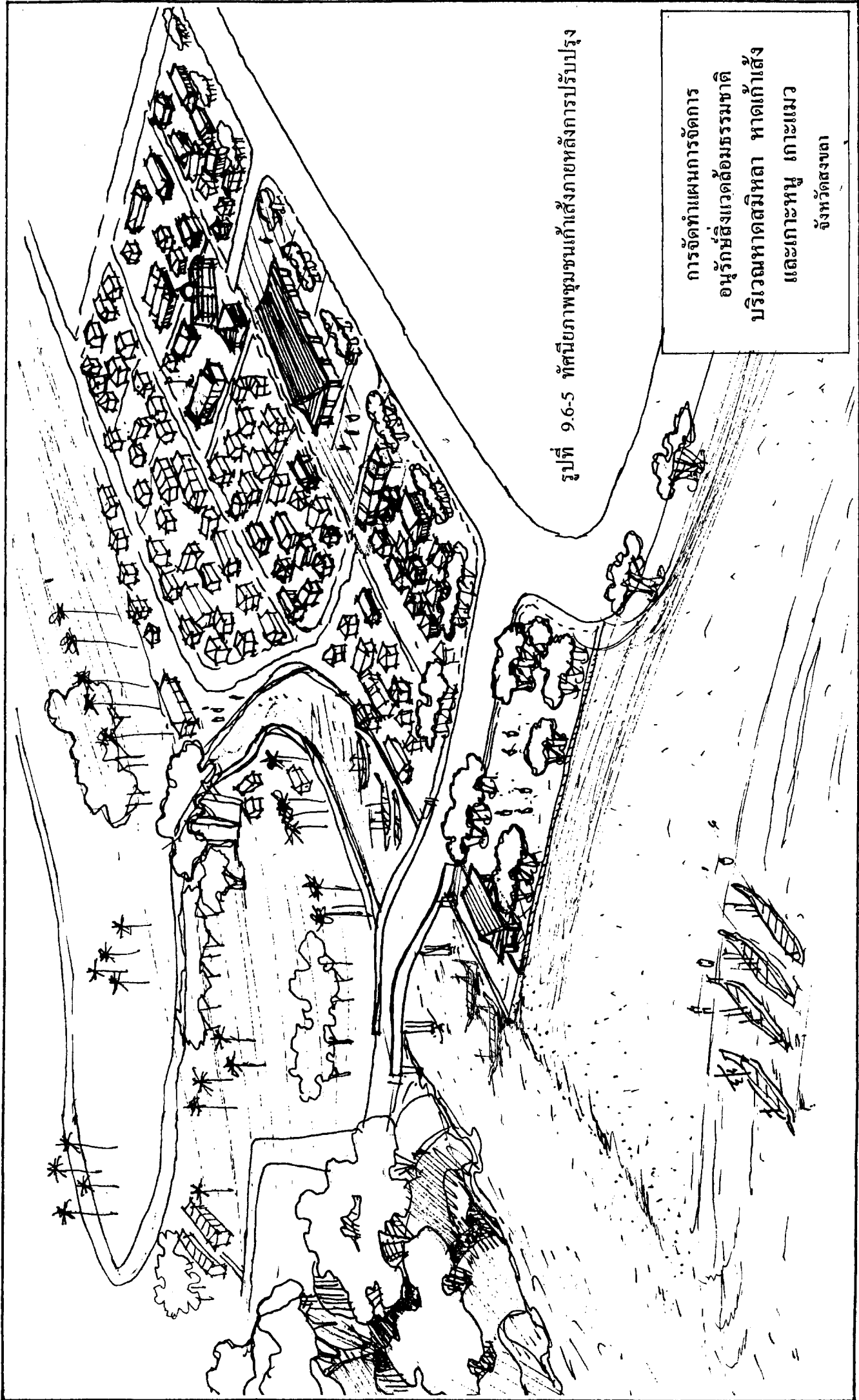
- จัดสร้างลานเอนกประสงค์ใช้สำหรับตากปลาเค็ม และอาหารทะเลตลอดจนพื้นที่ซ่อมเรือและขนถ่าย โดยใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น

(4.4) จัดทำท่อค้ำน้ำเสียตามแนวทางเท้าริมเขื่อน 2 ฟังคลอง โดยเชื่อมกับท่อค้ำน้ำเสียของเมืองไหลเข้าสู่โรงบำบัดตำบลเกาะแก้ว

จัดหาและวางที่รองรับมูลฝอยตามแนวถนนในชุมชน

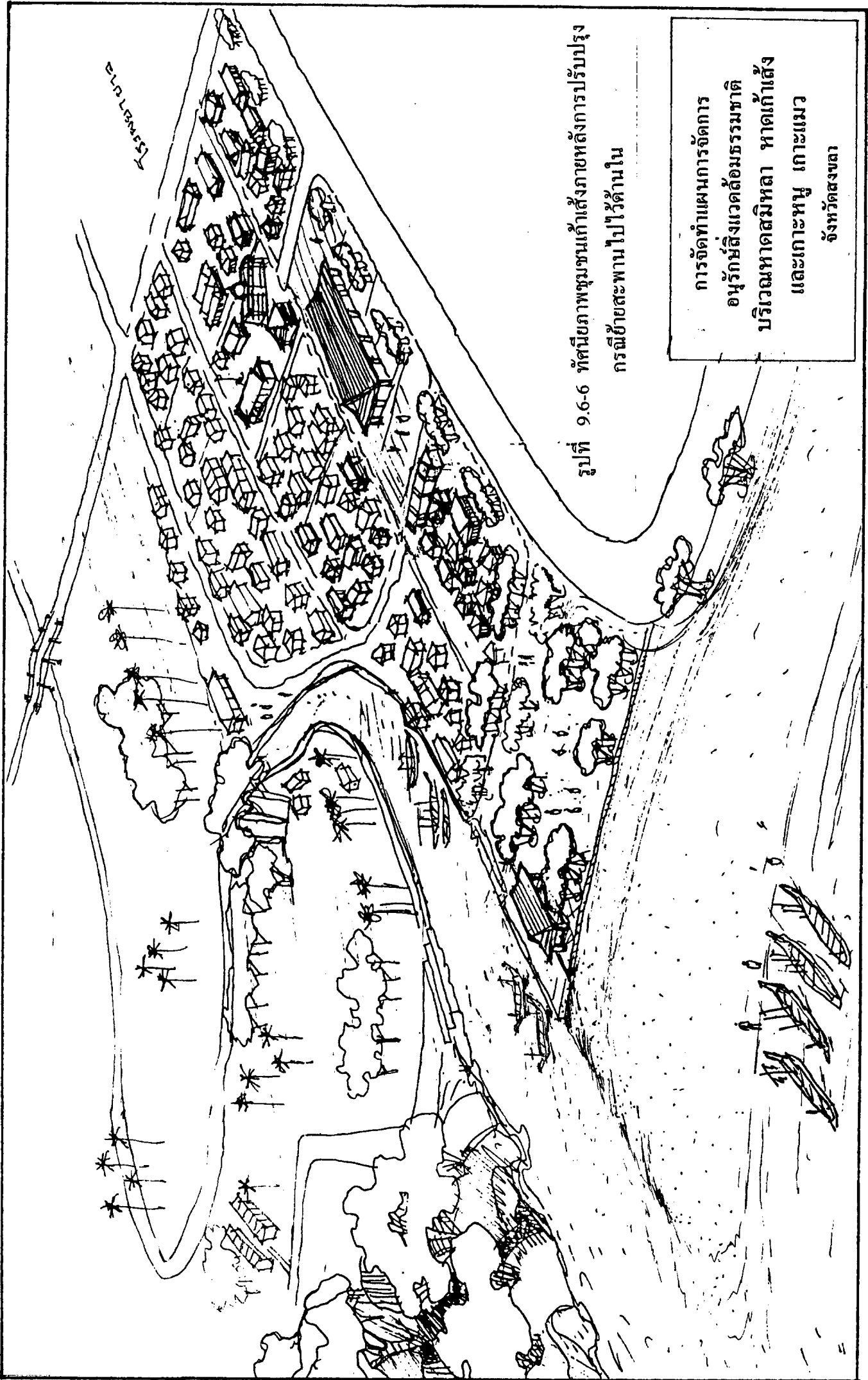
ทัศนียภาพปากคลองสำโรงภายหลังการดำเนินการตามแผนการจัดการอนุรักษ์ ซึ่งจะช่วยให้ปากคลองสำโรงมีลักษณะเป็นธรรมชาติ โดยมองเห็นกระแสน้ำ พืชพรรณและชุมชนผสมกลมกลืนกันอยู่ รูปที่ 9.6-5 เป็นกรณีทางเลือกคงสะพานไว้ ซึ่งจะมีปัญหาเรือเข้า-ออก มีผลเสียต่อการบังคับทัศนียภาพเขาแก้วแสง ปัญหาการแออัด การจราจรและการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินบริเวณเขาแก้วแสงให้มีความเข้มข้นขึ้น

รูปที่ 9.6-6 เป็นทางเลือกการจัดการอนุรักษ์ปากคลองสำโรงโดยย้ายสะพานไปข้ามคลองสำโรงตอนใน โดยขยายถนนเข้าทางด้านข้างโรงพยาบาลประสาท ซึ่งจะเป็นผลดีทำให้พื้นที่บริเวณปากคลองเปิดโล่งเป็นธรรมชาติอย่างแท้จริง เรือเข้า-ออก ได้สะดวกตามสะพานหมู่บ้านชาวประมง ไม่มีปัญหาการจราจรมาก และสามารถควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณเขาแก้วแสงให้มีการใช้ที่ดินเข้มข้นมาก

รูปที่ 9.6-5 ทศนิยมภาพชุมชนเก่าตั้งภายหลังการปรับปรุง

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเต่า
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

รูปที่ 9.6-6 ทิวทัศน์ภาพชุมชนเก่าแก่ภายใต้การปรับปรุง
กรณีย้ายสะพานไปไว้ด้านใน

การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดเก่าใต้
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

5) รายละเอียดของการดำเนินโครงการ

มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 9.6-1 ดังนี้

แผนงาน ประกอบด้วย 6 แผนงาน คือ

- (1) แผนงานสร้างเขื่อนกั้นคลื่นและทรายปิดกั้นปากคลอง
- (2) แผนงานขุดลอกและขยายปากคลอง
- (3) แผนงานปรับปรุงและฟื้นฟูชายหาดเก่าเส็ง
- (4) แผนงานปรับปรุงชุมชนเก่าเส็ง
- (5) แผนงานปรับปรุงคุณภาพชีวิต
- (6) แผนงานบริหารและการจัดการชุมชน

ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2540-2545

งบประมาณ รวม 30.02 ล้านบาท

องค์กรดำเนินการ ประกอบด้วยหน่วยงานหลัก คือ

- (1) เทศบาลเมืองสงขลา
- (2) กรมเจ้าท่า
- (3) กรมโยธาธิการ
- (4) องค์การเอกชน
- (5) คณะกรรมการบริหารชุมชน
- (6) สำนักงานราชพัสดุจังหวัดสงขลา

ตารางที่ 9.6-1 แผนงานการจัดการอนุรักษ์ปากคลองลำโรง

แผนงานการจัดการอนุรักษ์	กิจกรรม	ปริมาณงาน	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	องค์และบทบาทหน้าที่	
					องค์กร	หน้าที่
1. แผนงานสร้างเขื่อนกันคลื่นและทรายปิดกั้นปากคลอง	1) ศึกษาออกแบบรายละเอียดเขื่อนกันปากคลอง	600 เมตร	1	6.00	กรมเจ้าท่า	ดำเนินการ
	2) ดำเนินการก่อสร้าง		2-4		กรมเจ้าท่า	ดำเนินการ
2. แผนงานขุดลอกและขยายปากคลอง	1) ขุดลอกปากคลอง	500 เมตร	2	0.50	กรมเจ้าท่า	ดำเนินการ
	2) สร้างเขื่อนคอนกรีตแนวฝั่งคลองทั้งสองฝั่ง	800 เมตร	3	3.00	กรมเจ้าท่า	ดำเนินการ
3. แผนงานปรับปรุงและฟื้นฟูชายหาดเก่าเสี่ยง	1) จัดสร้างที่อยู่อาศัยที่ชุมชนใหม่	70 คริวเรือน	2	2.80	การเคหะแห่งชาติ	ดำเนินการ
	2) รื้อถอนบ้านเรือนและโยกย้ายชุมชนบริเวณหาดเก่าเสี่ยง	70 คริวเรือน	3	0.35	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	3) ปรับปรุงพื้นที่พร้อมก่อสร้างดังนี้ - ลานเอนกประสงค์ตามแนวเขื่อนเป็นท่าจอดเรือ ประมงและท่องเที่ยว	1 แห่ง	4	0.16	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	4) จัดสร้างถนนและขยายและยกระดับสะพานเก่าเสี่ยง	1 หลัง 1 แห่ง	4 4	1.20 9.00	เทศบาลเมืองสงขลา กรมโยธาธิการ	ดำเนินการ ดำเนินการ
4. แผนงานปรับปรุงชุมชนเก่าเสี่ยง	1) จัดทำแผนผังและออกแบบรายละเอียดการปรับปรุงโดยชาวชุมชนที่เกี่ยวข้อง	1 ชุมชน	2	0.10	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
	2) อพยพโยกย้ายชาวชุมชนบริเวณพื้นที่ก่อสร้างตลาดไปยังชุมชนใหม่	50 คริวเรือน	3	2.25	การเคหะแห่งชาติ/ เทศบาล	ดำเนินการ

ตารางที่ 9.6-1 (ต่อ)

แผนงานการจัดการอนุรักษ์	กิจกรรม	ปริมาณงาน	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	องค์และบทบาทหน้าที่	
					องค์กร	หน้าที่
5. แผนงานปรับปรุงคุณภาพชีวิต	3) ออกแบบและจัดสร้างตลาดสด/ขายของที่ระลึกที่มีมาตรฐานและเหมาะสมกับท้องถิ่น 4) ปรับปรุงและจัดสร้างถนนภายในชุมชน 5) จัดสร้างลานตากปลา และพื้นที่ซ่อมเรือประมงพร้อมทางเดินเท้าริมฝั่งคลองลำโรง 6) จัดสร้างท่อค้ำน้ำเสียใต้ทางเดินเท้าริมฝั่งคลองลำโรงเชื่อมต่อกับท่อน้ำเสียคลองลำโรง	1 แห่ง	3	0.36	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
		2.0 กม.	3	2.00	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
		1 แห่ง	3	0.30	เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
		1 แห่ง	3	2.00	กรมโยธาธิการ	ดำเนินการ
6. แผนงานบริการและการจัดการชุมชน	1) การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ 2) การรักษาสุขภาพอนามัย 3) การส่งเสริมการศึกษา 4) จัดให้มีและยกระดับบริการของรัฐ	ปีละ 3 ครั้ง	2		เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
		1 แห่ง			เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
		1 แห่ง			เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ
		ไฟฟ้า/ประปา/ โทรศัพท์/ความ ปลอดภัย			เทศบาล/หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ดำเนินการ
รวมงบประมาณ	1) จัดทำระเบียบของชุมชนเรื่องการสุภาพภิบาลบริการ 2) การปรับปรุงองค์กรของชุมชนให้มีส่วนในการจัดการอนุรักษ์		2		คณะกรรมการบริหาร ชุมชน	ดำเนินการ
			30.02	องค์กรเอกชน	ดำเนินการ	

9.7 แผนงานการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์

1) พื้นที่โครงการ

บริเวณหาดสมิหลา และพื้นที่ใกล้เคียง

2) หลักการและเหตุผล

ในการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ซึ่งจำเป็นจะต้องสร้างกระบวนการการเข้ามีส่วนร่วมโดยผ่านกระบวนการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ตลอดทั้งการให้การศึกษาผ่านสื่อต่างๆ โดยต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3) วัตถุประสงค์

(1) เพื่อให้เกิดความร่วมมือแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่ไม่อาจดำเนินการได้โดยกลไกการจัดการปกติ

(2) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และต่อต้านการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม

(3) เพื่อให้เกิดความตระหนักต่อปัญหา เกิดความรักธรรมชาติ

4) ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

(1) การรณรงค์การรักษาความสะอาด

การรณรงค์การรักษาความสะอาด จัดให้มีกิจกรรมรักษาความสะอาด โดยขอความร่วมมือจากกลุ่มต่างๆ นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ/ทหาร ประชาชน เพื่อเก็บกวาดมูลฝอย ริมหาดต่าง ๆ ที่เกิดจากคลื่นพัดเข้าสู่ฝั่ง และสร้างความสกปรกให้กับหาด โดยเฉพาะบริเวณแหลมสนอ่อน โดยจัดให้ได้อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

(2) การรณรงค์การอนุรักษ์พันธุ์ไม้หายาก

การรณรงค์การอนุรักษ์พันธุ์ไม้หายาก ในการปลูกป่าหายากรวมทั้งการปลูกแซมสนทะเล ควรจัดให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าร่วม โดยผ่านกระบวนการของกลุ่มอนุรักษ์ต่างๆ

(3) จัดกลุ่มมวลชน เช่น กลุ่มคนก ปลาโลมา ลิง ฯลฯ

(4) การจัดทำป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ

- ป้ายแหล่งธรรมชาติ เกาะหนู-เกาะแมว แหลมสนอ่อน หาดสมิหลา
เขาน้อย-เขาดังกวน หาดแก้วเส็ง

- ป้ายชื่อต้นไม้หายากและกลุ่มสังคมพืช
- ป้ายแสดงแหล่งที่อยู่ของสัตว์ป่า นกที่สำคัญๆ และลิง
- ป้ายแสดงเกี่ยวกับปลาโลมา
- ป้ายแสดงแนวเขต
- ป้ายห้ามการบุกรุก

(5) จัดให้มีเสียงตามสายของเทศบาล

จัดให้มีเสียงตามสายของเทศบาล เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารและสร้างจิตสำนึก
การรักธรรมชาติ

(6) จัดแสดงตำนานแหล่งธรรมชาติ

จัดแสดงตำนานแหล่งธรรมชาติ โดยจัดให้มีขึ้นในศูนย์อนุรักษ์บริเวณอาคาร
สโมสรข้าราชการ

5) รายละเอียดของโครงการ

รายละเอียดของโครงการดังแสดงในตารางที่ 9.7-1 ดังนี้

ตารางที่ 9.7-1 (ต่อ)

แผนงานการจัดการอนุรักษ์	กิจกรรม	ปริมาณงาน	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	องค์และบทบาทหน้าที่	
					องค์กร	หน้าที่
5. แผนงานการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์	1) กลุ่มดูนก 2) กลุ่มอนุรักษ์ปลาโลมา 3) กลุ่มศึกษาลิง 4) กลุ่มศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ	10 กลุ่ม 1 กลุ่ม 1 กลุ่ม 1 กลุ่ม	2 2 2 2	0.20 0.02 0.02 0.02	เอกชน+สถาบันการศึกษา เอกชน+สถาบันการศึกษา เอกชน+สถาบันการศึกษา เอกชน+สถาบันการศึกษา	ดำเนินการ ดำเนินการ ดำเนินการ ดำเนินการ
6. แผนงานจัดเสียงตามสาย	ติดตั้งระบบเสียงตามสายในพื้นที่ - ให้ข้อมูลข่าวสารการจัดการ - ให้ความรู้แหล่งธรรมชาติ - การรณรงค์รักษาความสะอาด - การรณรงค์อนุรักษ์ธรรมชาติ	3 ชุด สัปดาห์ละ1ครั้ง สัปดาห์ละ1ครั้ง สัปดาห์ละ1ครั้ง สัปดาห์ละ1ครั้ง	3 3 3 3	0.3 0.3 0.3 0.3	เทศบาลเมืองสงขลา เทศบาลเมืองสงขลา เทศบาลเมืองสงขลา เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ ดำเนินการ ดำเนินการ ดำเนินการ
7. จัดแสดงตำนานพร้อมสอดแทรกการอนุรักษ์ธรรมชาติ	ติดตั้งอุปกรณ์การแสดง - การแสดงเรื่องหินนาขแรง - การแสดงเรื่องเกาะหนู-เกาะแมว - การแสดงให้ความรู้สิ่งแวดล้อม	3 ชุด ทุกวัน ทุกวัน ทุกวัน	4 4 4 4	0.30 0.30 0.30 0.30	เทศบาลเมืองสงขลา เทศบาลเมืองสงขลา เทศบาลเมืองสงขลา เทศบาลเมืองสงขลา	ดำเนินการ ดำเนินการ ดำเนินการ ดำเนินการ
รวมงบประมาณ				2.10		

แผนงาน โครงการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 6 แผนงาน คือ

- (1) แผนงานรณรงค์รักษาความสะอาด
- (2) แผนงานรณรงค์ปลูกป่าชายหาด
- (3) แผนงานจัดทำป้ายและสื่อธรรมชาติ
- (4) แผนงานการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์
- (5) แผนงานจัดตั้งเสียงตามสาย
- (6) แผนงานจัดแสดงตำนานแหล่งธรรมชาติ

ระยะเวลา พ.ศ. 2539-2542

งบประมาณ จำนวน 2.10 ล้านบาท

องค์กรดำเนินการ องค์กรหลักประกอบด้วย

- (1) เทศบาลเมืองสงขลา
- (2) องค์กรเอกชน

10. มาตรการจัดการอนุรักษ์

10.1 มาตรการเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

1) หลักการและเหตุผล

พื้นที่บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง เกาะหนู เกาะแมว แม้จะมีความสำคัญจัดเป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ และเป็นบริเวณที่มีความสำคัญทางด้านนิเวศน์วิทยาบริเวณหนึ่ง แต่ยังไม่ีมาตรการทางกฎหมายอนุรักษ์และกฎหมายคุ้มครอง ประกอบกับเป็นพื้นที่ได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาและผลกระทบสูงบริเวณหนึ่ง ตลอดทั้งเป็นเขตพื้นที่อ่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม (Sensitive Area) ซึ่งหากปล่อยไว้โดยไม่มีมาตรการคุ้มครองพื้นที่แล้ว ระบบนิเวศน์อาจถูกทำลาย หรืออาจได้รับผลกระทบกระเทือนจากกิจกรรมต่างๆ ได้โดยง่าย

2) วัตถุประสงค์

(1) เพื่อการป้องกัน รักษาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และระบบนิเวศน์ชายฝั่งมิให้ถูกทำลาย

(2) เพื่อการฟื้นฟูและแก้ไขปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมให้กลับสู่สภาพธรรมชาติ

3) เป้าหมาย

(1) กำหนดพื้นที่แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ได้แก่ บริเวณเกาะหนู เกาะแมว แหลมสนอ่อน เขาน้อย เขาดังกวน หาดสมิหลา และหาดเก้าเส้ง เป็นเขตพื้นที่ออกกฎกระทรวง กำหนดเป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

(2) กำหนดพื้นที่โดยรอบพื้นที่ตามข้อ (1) ให้เป็นเขตพื้นที่อิทธิพลที่จะออกกฎกระทรวงกำหนด เป็นเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

4) ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

(1) ยกร่างกฎกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดเขตและมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

(2) จัดประชุมสัมมนาผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นเพื่อพิจารณากลับกรอกร่างกฎกระทรวง

(3) สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม นำเสนอขอความเห็นชอบตามขั้นตอนผ่านคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อเสนอต่อรัฐมนตรี

สำหรับสาระสำคัญของมาตรการเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม เป็นดังนี้

(1) เขตพื้นที่ ได้แก่ เขตที่ 1 พื้นที่บริเวณเกาะหนู-เกาะแมว แหลมสนอ่อน เขาน้อย-เขาดังกวน หาดสมิหลาและหาดแก้วเสด็จ เขตที่ 2 พื้นที่ที่มีอิทธิพลที่อยู่โดยรอบ

- เน้นมาตรการคุ้มครองในพื้นที่เขตที่ 1 ส่วนเขตที่ 2 เน้นการป้องกันอิทธิพลและเป็นเขตกันชน

- มีเป้าหมายการสงวนรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ซึ่งมีลักษณะระบบนิเวศน์เฉพาะ รวมทั้งมีความมุ่งหมายให้พื้นที่เหล่านี้เป็นแหล่งธรรมชาติโดยแท้จริง

- การควบคุมการก่อสร้างอาคาร การตัดต้นไม้และการตัดแปลงธรรมชาติ

- ควบคุมกิจกรรมที่จะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยวิธีห้าม และกำหนดให้ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ร่างกฎกระทรวงฯ เป็นต้น

ร่าง

กฎกระทรวง (พ.ศ.....)

ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พ.ศ.2515

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 วรรคสอง มาตรา 43 และมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้พื้นที่ดังปรากฏตามแผนที่ซึ่งแนบกฎกระทรวงฉบับนี้ เป็นเขตพื้นที่ที่ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้คือ

- (1) เกาะหนู-เกาะแมว แหลมสนอ่อน เขาน้อย-เขาดังกวน หาดสมิหลา และหาดเก้าเส้ง
- (2) พื้นที่น้ำน้ำโดยรอบเกาะหนู-เกาะแมว และแหลมสนอ่อน พื้นที่รอบเขาน้อย-เขาดังกวน หาดสมิหลา และหาดเก้าเส้ง

ข้อ 2 ในพื้นที่ตามข้อ 1 (1) ห้ามมิให้มีการกระทำหรือกิจกรรมดังต่อไปนี้

- การขุด ตัก หรือคูทราย
- โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศ
- โรงงานอุตสาหกรรม
- อาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด
- อาคารขนาดใหญ่หรืออาคารพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- โรงพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
- การถมทะเล เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อกิจกรรมทางส่วนราชการ
- การปล่อยน้ำทิ้งของเสีย หรือมลพิษลงสู่แหล่งน้ำหรือทะเลเว้นแต่ในกรณีที่ได้ผ่านการบำบัดตามมาตรฐานของราชการแล้ว
- การทิ้งขยะและกากของเสียในทะเล
- การเดินเรือเพื่อการดำเนินการเกี่ยวกับผู้โดยสาร หรือการนันทนาการในบริเวณนี้ ที่มีได้กำหนดเป็นท่าเรือ หรือเขตบริการนันทนาการ

- การตัดไม้ หรือแผ้วถางป่า หรือการตัดแปลงธรรมชาติ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายนี้

การกระทำหรือดำเนินการตามวรรคหนึ่งที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะสิ้นกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต

ข้อ 3 ให้ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่จะทำการก่อสร้างหรือดำเนินโครงการหรือกิจการในพื้นที่ตามข้อ 1 ดังต่อไปนี้ เสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และระเบียบปฏิบัติที่กำหนดในมาตรา 46 แห่ง พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535

- (1) โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศ
- (2) เขื่อนหรือแนวกันทราย
- (3) อาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด
- (4) อาคารขนาดใหญ่ หรืออาคารพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- (5) โรงพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
- (6) การจัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจัดสรรที่ดิน
- (7) โครงการหรือกิจการตามที่คณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายนี้

กำหนดทั้งในเขต 1 และเขต 2

ข้อ 4 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมหาดสมิหลา แหลมสนอ่อน เขาน้อย-เขาดังกวน หาดเก้าเส้งและเกาะหนู-เกาะแมว" ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสงขลาเป็นประธาน โยธาธิการจังหวัดสงขลา ผู้แทนสำนักงานจังหวัดสงขลา ราชพัสดุจังหวัดสงขลา ศิษยาธิการจังหวัดสงขลา ป่าไม้จังหวัด ประมงจังหวัด นายอำเภอเมืองสงขลา เจ้าท่าที่ภูมิภาคเขต 3 ประธานคณะกรรมการประสานงาน องค์กรพัฒนาเอกชนภาคใต้ ประธานคณะกรรมการชุมชนเก้าเส้ง ผู้แทนกองทัพเรือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน และผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอแผนปฏิบัติการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ หาดสมิหลา หาด
เก้าเส้ง และเกาะหนู-เกาะแมว เข้าสู่แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม จังหวัด
สงขลา
- (2) ควบคุมและดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการอนุรักษ์
- (3) พิจารณากลับกรองแผนงาน โครงการของหน่วยราชการและเอกชนที่จะมีขึ้นใน
พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนด
- (4) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเร่งรัดโครงการแก้ไขปัญหาลำบากสงฆ์
บนเขาเก้าเส้ง การปรับปรุงชุมชนเก้าเส้ง การย้ายบ้านพักราชการบริเวณเขาน้อย-เขาดังควน
- (5) เสนอความเห็นในการควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษต่อสำนักงานนโยบาย
และแผนสิ่งแวดล้อม

ข้อ 5 ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่_____

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

10.2 มาตรการควบคุมมลพิษ

พื้นที่โครงการอยู่ในเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525) เรื่อง กำหนดให้ท้องที่เขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลาเป็นเขตควบคุมมลพิษ ดังนั้นในการแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำ ซึ่งลักษณะของปัญหาอยู่ในขั้นวิกฤตสำหรับบางพื้นที่ของพื้นที่โครงการ และยังไม่ีมาตรการแก้ไขหรือควบคุมสาเหตุของปัญหาที่ชัดเจน ดังนั้น จึงควรดำเนินการตามมาตรการการควบคุมมลพิษ ดังนี้

- 1) กำหนดเป็นมาตรการห้ามก่อสร้างโรงงานที่มีมลพิษทางน้ำในบริเวณชายฝั่งทะเล
- 2) กำหนดให้โรงงานอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วปล่อยน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วเข้าระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชน เนื่องจากโรงงานตั้งอยู่ในแนวชายรับน้ำเสียชุมชนอยู่แล้วและปฏิบัติตามข้อกำหนดการบำบัดน้ำเสียชุมชน
- 3) โดยผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นมากณะหนึ่ง เพื่อการตรวจสอบและติดตามตรวจวัดคุณภาพน้ำจากโรงงานและคุณภาพน้ำชายฝั่ง ประกอบด้วย

นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสงขลา	ประธานคณะกรรมการเฉพาะกิจ
ผู้แทนสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคเขต 3	กรรมการ
ผู้แทนหอการค้าจังหวัดสงขลา	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน	กรรมการ
หัวหน้าสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคใต้	กรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการเฉพาะกิจควบคุมมลพิษทางน้ำมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) ตรวจสอบและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับโรงงานที่เป็นแหล่งกำเนิดน้ำเสีย
- (2) ทำการตรวจวัด ติดตามคุณภาพน้ำที่ปล่อยจากโรงงานแต่ละแห่ง และในบริเวณชายฝั่ง

(3) จัดทำรายงานสรุปผลการตรวจสอบและการติดตามตรวจวัดคุณภาพน้ำ พร้อมทั้งมาตรการแก้ไขให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อการวินิจฉัยสั่งการและเพื่อรวมไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

(4) กำหนดให้มีการประกาศมาตรฐานควบคุมน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม สูงกว่ามาตรฐานควบคุมคุณภาพน้ำ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2525) ตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2512 เรื่องหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

10.3 มาตรการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

1) ในอนาคต การจะสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ บริเวณชายหาด จะต้องคำนึงถึงความแข็งแรงของโครงสร้างที่จะต้องทนต่อคลื่นลมและกระแสน้ำ สิ่งปลูกสร้างไม่ไปกีดขวางแนวทางเคลื่อนตัวของตะกอนทรายชายฝั่ง และสิ่งปลูกสร้างไม่ทำลายทัศนียภาพทางธรรมชาติของชายฝั่ง ดังนั้น ในการจัดการอนุรักษ์จึงจำเป็นต้องควบคุมหรือห้ามการก่อสร้าง

2) ในสภาพการณ์ปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา จะมีปัญหาการงอกของหาดทรายอันเนื่องมาจากการสร้างเขื่อนกันทรายที่ปลายแหลมสนอ่อน และการเกยคืนของเรือสินค้าบริเวณหาดเก้าเส้ง มาตรการอนุรักษ์ในแต่ละบริเวณ คือ

หาดเก้าเส้ง หลังจากตัดเรือสินค้าที่มาเกยตื้นเป็นเศษเหล็กแล้ว ปัญหาการทับถมของทรายปากคลองสำโรงน่าจะทุเลาลง แต่ยังคงมีทรายมาปิดทับร่องน้ำอยู่จึงจำเป็นต้องมีการขุดลอกเป็นประจำทุกปีหรือทุกสองปี มาตรการระยะยาวคือ การสร้างเขื่อนกันทรายที่ตีนเขาเก้าเส้งซึ่งจะต้องมีการศึกษาความเหมาะสมในการก่อสร้างเพื่อหารูปแบบของเขื่อนที่เหมาะสมและหามาตรการแก้ไข ปัญหาการกัดเซาะชายหาดเก้าเส้งภายหลังการสร้างเขื่อนแล้ว

สำหรับปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในฤดูมรสุม การแก้ปัญหาในปัจจุบันของเทศบาล คือ การใช้รถตักทรายเป็นการแก้ปัญหา ในระยะยาวควรมีการศึกษาเพื่อหาวิธีป้องกันการกัดเซาะของชายหาด

หาคสมิทลา ไม่มีปัญหาเรื่องการกัดเซาะชายฝั่ง มีการงอกของชายหาดอันเนื่องมาจากการก่อสร้างเขื่อนกันทรายที่ปลายแหลมสนอ่อน มาตรการที่จำเป็นคือ ป้องกันการบุกรุกชายหาดเพื่อตั้งร้านค้าและรักษาความสะอาด รื้อถอนโรงแรมเพื่อให้ชายหาดมีสภาพเป็นป่าสนเชื่อมต่อตลอดแนวตั้งแต่แหลมสนอ่อนถึงหาดเก้าเส้ง

แหลมสนอ่อน มีการงอกของชายหาดอันเนื่องมาจากการก่อสร้างเขื่อนกันทราย มาตรการที่จำเป็นคือ การปล่อยให้ต้นสนและไม้อื่นๆ เติบโตตามธรรมชาติตามแนวหาดที่เกิดขึ้นใหม่ ป้องกันการบุกรุกพื้นที่ชายหาดจากชาวประมงในพื้นที่ และเก็บขยะที่ถูกพัดมาเกยฝั่งหรือผู้มาใช้หาดทิ้งไว้

สำหรับการกัดเซาะชายฝั่งด้านทะเลสาบควรปรับปรุงขนาดหินทิ้งให้มีขนาดใหญ่กว่าเดิม ส่วนบริเวณปลายแหลมซึ่งแนวกำแพงกันเขื่อนเอียงตัวอาจเกิดจากหลายสาเหตุ จึงควรทำการศึกษาเพื่อหาสาเหตุแท้จริง

11. ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง

11.1 การจัดการระบบจราจร

ในการจัดการจราจรให้มีความสอดคล้องกับการจัดการอนุรักษ์ ตลอดทั้งมีบทบาทเป็นพื้นที่การใช้ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการฯ และการใช้ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงควรจัดการจราจรให้มีความเหมาะสม ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพการจราจร รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัย ดังนี้

1) โครงข่ายการจราจร ตามข้อกำหนดผังเมืองได้กำหนดโครงข่ายถนนในเขตผังเมืองรวมสงขลา ดังแสดงในรูปที่ 11.1-1 สำหรับในเขตพื้นที่โครงการมีข้อกำหนดโครงการคมนาคมและขนส่งด้วยถนนสายหลัก ซึ่งกำหนดความกว้างของเขตทางและช่องทางจราจรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่โครงการ โดยตรงคือ ถนนราชดำเนินด้านหาดสมิหลาด้านเหนือและตะวันออก เป็นถนนประเภท ก และ ง ตามลำดับ ถนนสุขุมซึ่งอยู่ระหว่างเขาเก้าเส้งและเขาดังกวนเป็นถนนประเภท ค และถนนชลทัศน์เป็นถนนประเภท จ ถนนเหล่านี้เป็นโครงข่ายหลักที่เชื่อมต่อกับโครงข่ายถนนสายหลักของพื้นที่เขตผังเมืองรวม จากลักษณะดังกล่าวทำให้ถนนกำหนดตามผังเมืองรวมไม่มีผลกระทบมากนักต่อพื้นที่โครงการ ยกเว้นกรณีถนนชลทัศน์ ซึ่งจะให้มีปริมาณการจราจรแออัดมาก ซึ่งจะมี

ผลกระทบต่อกรพักผ่อนบริเวณนี้ รวมทั้งปริมาณการจราจรที่ยังต้องการใช้เวลานานยนต์ข้ามฟาก บริเวณปากทะเลสาบสงขลา ซึ่งมีส่วนทำให้ปริมาณการจราจรในถนนแหล่งพระรามตลอดถึงถนน แหลมสนอ่อนมีปริมาณการจราจรมาก

2) ควรจัดทำสัญญาณไฟจราจรและทางม้าลาย สำหรับถนนในพื้นที่โครงการ ในจุดต่างๆ

3) สำหรับถนนสายหลักในพื้นที่โครงการควรจำกัดความเร็วของรถ โดยจัดทำป้าย จำกัดความเร็วไม่เกิน 60 กม./ชม.

11.2 การปรับปรุงผังเมืองรวมสงขลา

ผังเมืองรวมสงขลาในภาพรวมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เนื่องจากพื้นที่โครงการเกือบทั้งหมดตามผังเมืองถูกกำหนดเป็นการใช้ที่ดิน ประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แต่ยังมีการใช้ที่ดินบางพื้นที่ขัดต่อการ ส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุงการกำหนดการใช้ที่ดินตาม ผังเมืองให้สอดคล้องกันในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

1) บริเวณแหลมสนอ่อน กำหนดการใช้ที่ดินประเภทสถานบันราชการ การสาธารณูป- โภคและสาธารณูปการ เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและไม่ควรยินยอมให้ หน่วยงานใดๆ ใช้ที่ดินบริเวณนั้น ดังนั้น จากการปรับปรุงการใช้ที่ดินดังกล่าวนี้ บริเวณแหลม สนอ่อนนับแต่ถนนราชดำเนินเป็นพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติอย่างแท้จริง

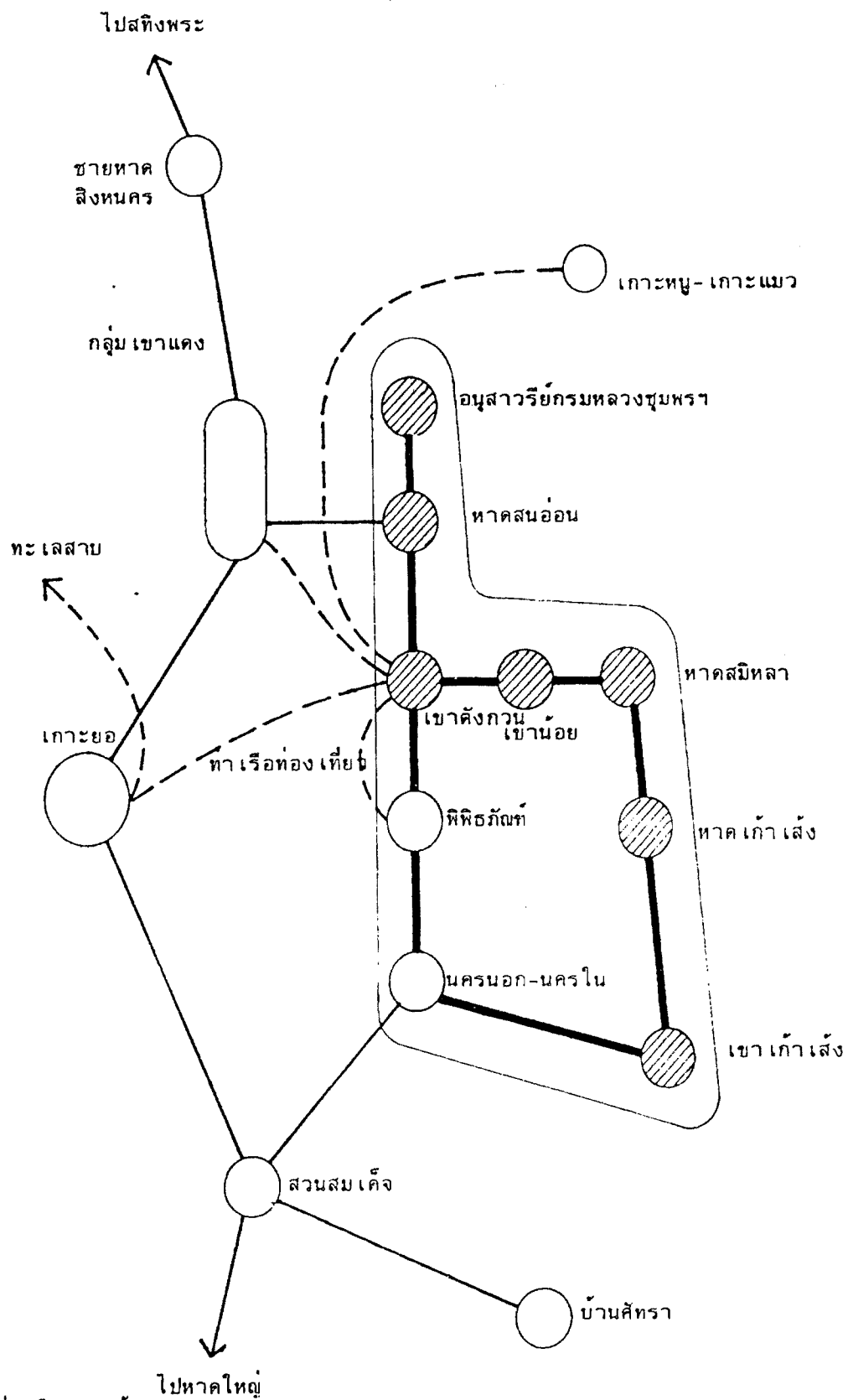
2) บริเวณเขาน้อย-เขาดังกวน ปรับปรุงการใช้ที่ดินที่กำหนดเป็นที่ดินประเภทที่อยู่ อาศัยที่มีใช้ที่เอกชนทั้งหมด เป็นการใช้ที่ดินประเภทที่โล่งๆ สำหรับการ ใช้ที่ดินประเภทสถานบัน ราชการ ควรให้คงเหลือไว้เฉพาะสถานกงสุลใหญ่มาเลเซีย

3) บริเวณหาดสมิหลา ปรับปรุงการใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมๆ เป็นการใช้ที่ดิน ประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการ

11.3 การจัดการการท่องเที่ยว

พื้นที่โครงการเป็นแหล่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา โดยจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติประเภทชายหาด ที่มีทั้งหาดทราย แหลม เกาะ และภูเขา ส่วนตลาดนักท่องเที่ยวมีทั้งคนท้องถิ่น ชาวไทย และชาวต่างประเทศ แต่ส่วนใหญ่เป็นคนท้องถิ่น ในการจัดการอนุรักษ์ควรวางกรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ไว้ ดังนี้

- 1) กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรวม จัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สงบ โดยเน้นเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์สีเขียว (Ecotourism)
- 2) โครงข่ายการท่องเที่ยว การสร้างความเชื่อมโยงของการเดินทางท่องเที่ยวทั้งภายในพื้นที่และกับแหล่งท่องเที่ยวภายนอก จะเป็นดังแสดงในรูปที่ 11.3-1 ในแต่ละจุดแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางพักผ่อนหรือมีกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจะมีทั้งการเดินทาง ทางบกและทางน้ำ
- 3) ในการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณนี้ไม่ควรส่งเสริมเป็นแหล่งที่พัก หรือเป็นจุดหมายของการเดินทาง ควรเน้นเป็นแหล่งท่องเที่ยว day-trip ยังคงส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวพักผ่อนที่หาดใหญ่
- 4) ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควรหลีกเลี่ยงการตัดแปลงธรรมชาติ เพื่อการสร้างสิ่งจูงใจนักท่องเที่ยว แต่ควรเน้นความมีเอกลักษณ์ธรรมชาติเพื่อการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว
- 5) กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมที่ควรส่งเสริมในการพักผ่อน ได้แก่
  - การเดินทางชมทิวทัศน์ตามจุดต่างๆ ในพื้นที่ รวมถึงการถ่ายภาพ
  - การล่องเรือเพื่อชมความงามของธรรมชาติทั้งด้านทะเลอ่าวไทยและบริเวณปากทะเลสาบสงขลา
  - การชมนกเป็นกิจกรรมการพักผ่อนที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นในอนาคต เพื่อสร้างเสริมความรักธรรมชาติ

-> ความเชื่อมโยงทางน้ำ

เขตเมือง

○ กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่ศึกษา

-> ความเชื่อมโยงทางบก

รูปที่ 11.3-1 โครงข่ายการท่องเที่ยวภายในเมืองสงขลาและใกล้เคียง

การจัดทำแผนการจัดการ
 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
 บริเวณหาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง
 และเกาะหนู เกาะแมว
 จังหวัดสงขลา

11.4 ระบบรักษาความปลอดภัยบริเวณหาดสมิหลา

เพื่อให้หาดสมิหลาเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัย โดยจัดให้เป็นพื้นที่รักษาความปลอดภัยเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นที่ตั้งสถานที่ราชการที่สำคัญ แหล่งธรรมชาติที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ สวนสาธารณะ แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจที่ประชาชนสามารถเดินทางพักผ่อน ออกกำลังกายได้อย่างปลอดภัย ดังนั้นจึงได้จัดทำข้อเสนอแนะ และวางระบบรักษาความปลอดภัยบริเวณพื้นที่หาดสมิหลา ดังนี้

1) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เสนอให้มีระบบสายตรวจ และจุดสกัดและเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยจัดให้มีกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาความปลอดภัย บริเวณแหลมสนอ่อน หาดสมิหลา และหาดเก้าเส้ง เพื่อการสอดส่องดูแลรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ และการเตรียมพร้อมให้ความช่วยเหลือเมื่อมีเหตุการณ์ รวมทั้งจัดให้มีระบบโทรศัพท์สาธารณะบริเวณพื้นที่เพื่อสามารถแจ้งเหตุด่วนเหตุร้ายได้ทันทั่วทั้งที่ โดยขอความร่วมมือจากองค์กรโทรศัพท์ในการติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะ

สำหรับพื้นที่ที่จัดเป็นส่วนสาธารณะของเทศบาล ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่เวรยามเพื่อการรักษาความปลอดภัย ตลอด 24 ชั่วโมง ยกเว้นกรณีที่ทางเทศบาลประกาศการเข้าใช้สวนสาธารณะโดยมีกำหนดเวลาที่แน่นอน

2) การรักษาความปลอดภัยจากแหล่งน้ำทะเล เทศบาลควรเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เพื่อทำหน้าที่การอำนวยความสะดวกและการให้ความปลอดภัยแก่ผู้เล่นน้ำทะเล ข้อเสนอแนะแนวทางดำเนินการมี ดังนี้

(1) เทศบาลควรจัดให้มีหน่วยงานเฉพาะเพื่อทำหน้าที่การรักษาความปลอดภัย และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่เล่นน้ำ

(2) ฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือกรณีนักท่องเที่ยวได้รับอันตราย และจัดให้ประจำหอสังเกตการณ์

(3) กำหนดจุดที่นักท่องเที่ยวสามารถเล่นน้ำโดยปลอดภัย และห้ามมิให้เล่นน้ำนอกจากบริเวณที่กำหนด

(4) จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ จุดที่เล่นน้ำได้ ฤดูกาลเล่นน้ำได้ การขอความช่วยเหลือเมื่อจะได้รับการปฏิบัติ หรือควรระมัดระวังการเล่นน้ำ

- (5) จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือที่มีความจำเป็นต่อการรักษาความปลอดภัยและการกู้ภัย เช่น เครื่องชูชีพ เครื่องปฐมพยาบาล ยานพาหนะ และเรือกู้ภัยชายฝั่ง
- (6) ติดตั้งระบบไฟแสงสว่างบริเวณชายหาดตลอดแนวจากเก้าอี้ถึง นางเห็งอก-สระบัว

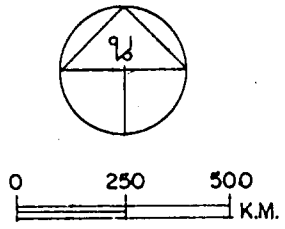
จุดติดตั้งไฟแสงสว่าง ห่อสังเกตุการณ์ ศูนย์ปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย และตำแหน่งการจัดกำลังการรักษาความปลอดภัย ดังแสดงในรูปที่ 11.4-1 สำหรับศูนย์ปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยควรพิจารณาใช้อาคารสโมสรข้าราชการ เป็นสำนักงานถาวร ซึ่งสถานที่นี้จะเป็นที่ตั้งหน่วยงาน หรือองค์การการจัดการอนุรักษ์หาดสมิหลา ตามแผนที่วางไว้

12. การนำแผนสู่การปฏิบัติ

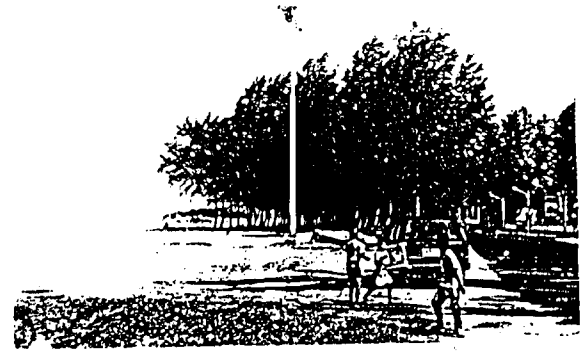
12.1 นโยบาย

การนำแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติบริเวณหาดสมิหลาไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล มีประเด็นนโยบายที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ให้แผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาตินี้ เป็นแผนแม่บทสำหรับการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณหาดสมิหลา ซึ่งจะประกอบแนวทางสำหรับการจัดทำแผนการจัดการเฉพาะและการพัฒนาโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
- 2) เป็นแผนที่จัดทำขึ้นโดยมุ่งเน้นให้รองรับกับการดำเนินงานของท้องถิ่นหรือเทศบาลเมืองสงขลา เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
- 3) เป็นแผนที่รองรับการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการจัดการสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเสนอตามขั้นตอนเพื่อขอตั้งงบประมาณดำเนินการเองได้ในทุกระดับ
- 4) การนำแผนสู่การปฏิบัติ ควรจัดให้มีส่วนร่วมของท้องถิ่นองค์กรเอกชนและประชาชน โดยกระตุ้นให้เกิดการยอมรับการดำเนินการตามแผน และการรับข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

อำเภอไทย

สัญลักษณ์

- ⊕ เสาไฟสปอร์ตไลท์
- ⊕ เสาไฟสปอร์ตไลท์ (ติดตั้งแล้ว)
- ⊗ หอสังเกตการณ์
- ⊗ หอสังเกตการณ์ (สร้างแล้ว)
- จุดสกัดรักษาความปลอดภัย
- ศูนย์ปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย

ทะเลสาบสงขลา

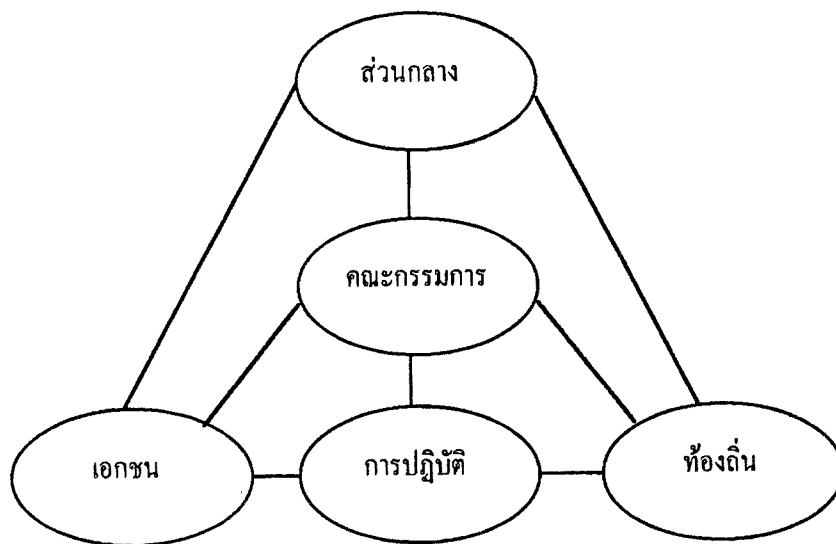
การจัดทำแผนการจัดการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
บริเวณหาดสมิหลา หาดแก้วฝั่ง
และเกาะหนู เกาะแมว
จังหวัดสงขลา

รูปที่ 11.4-1 แสดงจุดติดตั้งไฟแสงสว่าง หอสังเกตการณ์ และศูนย์ปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย

12.2 องค์กรบริหารและกฎหมาย

1) สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) เป็นหน่วยงานหลักในการวางนโยบาย การกำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและการประสานงานเพื่อให้เป็นไปตามขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน

2) แนวคิดในการจัดองค์กรการบริหารซึ่งมีหน่วยงานเกี่ยวข้องหลายระดับ ให้เกิดการประสานการทำงาน และเกิดการยอมรับคำเนิการ การจัดองค์กรจะเป็นรูปคณะกรรมการจากส่วนกลาง ท้องถิ่น และเอกชน ดังนี้

เพื่อให้เกิดการนำแผนสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเกิดการยอมรับให้บังเกิดผลในการควบคุม และตรวจสอบการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์การจัดการอนุรักษ์ จึงควรจัดการบริหารในรูปคณะกรรมการ เรียกว่าคณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมบริเวณหาดสมิหลา ประกอบด้วยคณะบุคคล และบทบาทหน้าที่ ดังนี้

คณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมบริเวณหาดสมิหลา ประกอบด้วย

นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสงขลา	ประธาน
ราชภัฏจังหวัดสงขลา	รองประธาน
โยธาธิการจังหวัดสงขลา	กรรมการ
ศึกษาธิการจังหวัดสงขลา	"
ป่าไม้จังหวัดสงขลา	"
ประมงจังหวัดสงขลา	"

นายอำเภอเมืองสงขลา	กรรมการ
เจ้าท่าภูมิภาคเขต 3	"
ผู้แทนกองทัพเรือ	"
ผู้แทนสำนักงานจังหวัดสงขลา	"
ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนภาคใต้	
และผู้แทนองค์กรเอกชน 2 คน	"
ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน	"
ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
	และเลขานุการ

บทบาทหน้าที่

ให้คณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอแผนปฏิบัติการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ หาดสมิหลา หาดเก้าเส้ง และเกาะหนู-เกาะแมว เข้าสู่แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม จังหวัดสงขลา
- (2) ควบคุมและดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการอนุรักษ์
- (3) พิจารณากลับกรองแผนงาน โครงการของหน่วยราชการและเอกชนที่จะมีขึ้นในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนด
- (4) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเร่งรัดโครงการแก้ไขปัญหาลำบาก สงฆ์บนเขาเก้าเส้ง การปรับปรุงชุมชนเก้าเส้ง การย้ายบ้านพักราชการบริเวณเขาน้อย-เขาดังกวน
- (5) เสนอความเห็นในการควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
- (6) ให้มีอำนาจ หน้าที่ จัดตั้งอนุกรรมการได้ตามความจำเป็น

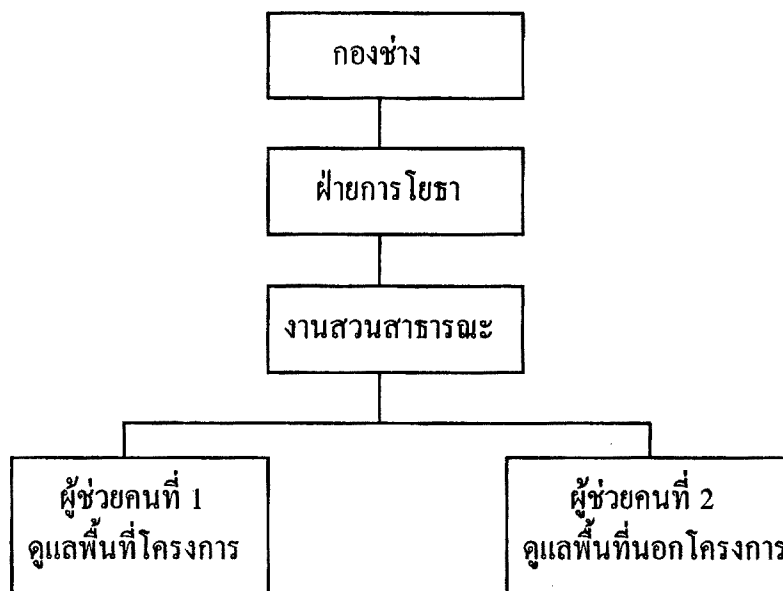
3) องค์กรเทศบาล

การปรับปรุงหน่วยงานของเทศบาล เนื่องจากผลการศึกษาได้บ่งชี้หน่วยงานภายในของเทศบาลที่จะมีบทบาทสูงต่อการจัดการอนุรักษ์ ทั้งในแง่การดำเนินโครงการ และหน่วยงานปฏิบัติประจำ เนื่องจากเทศบาลเป็นองค์กรการบริหารพื้นที่โดยตรง

บทบาทหน้าที่ภายในของเทศบาลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารพื้นที่โครงการ ได้แก่ งานสวนสาธารณะ กองช่าง งานรักษาความสะอาด กองอนามัยและสิ่งแวดล้อม และฝ่ายสวัสดิการสังคม ในการดำเนินงานโครงการและการจัดการอนุรักษ์ควรปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากร ดังนี้

(1) การปรับปรุงบทบาทหน้าที่ขององค์กร โดยเพิ่มบทบาทหน้าที่ของงานสวนสาธารณะให้มีหน้าที่รับผิดชอบมากขึ้น โดยรวมเอางานรักษาความสะอาดในพื้นที่โครงการมาอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของงานสวนสาธารณะ ซึ่งจะทำการดูแลพื้นที่โครงการมีประสิทธิภาพ

(2) ปรับปรุงโครงสร้างบริหารงานในงานสวนสาธารณะ โดยยกระดับตำแหน่งหัวหน้างานสวนสาธารณะเป็นระดับ 7 และจัดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้างานสวนสาธารณะ โครงสร้างการบริหารงานของงานสวนสาธารณะในกองช่าง ดังนี้

หน้าที่

- จัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เช่น สวนสาธารณะ สวนสัตว์ สวนหย่อม ฯลฯ
- ควบคุมดูแล บำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- ดูแล บำรุงรักษาต้นไม้ พันธุ์ไม้ต่างๆ
- จัดทำ ดูแลรักษาเรือนเพาะชำและขยายพันธุ์ไม้ต่างๆ
- ประดับ ตกแต่งสถานที่อาคารเกี่ยวกับการใช้พันธุ์ไม้ต่างๆ
- ให้คำปรึกษาแนะนำเผยแพร่ทางด้านภูมิสถาปัตยกรรม
- ประมาณราคาด้านภูมิสถาปัตยกรรม
- งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

(3) ปรับปรุงบุคลากร ยกระดับหัวหน้างานสวนสาธารณะเป็นอัตราตำแหน่งระดับ 7 และผู้ช่วยเป็นระดับ 6 จัดให้มีโครงสร้างบุคลากร วุฒิการศึกษา และจำนวนบุคลากร ดังนี้

ตำแหน่ง	ระดับ	หน้าที่	วุฒิการศึกษา	จำนวน	มีอยู่แล้ว	ต้องการเพิ่ม
นายช่างโยธา	7	หัวหน้างานสาธารณะ	เกษตร/ภูมิสถาปัตย์/ภูมิศาสตร์	1	0	1
นายช่างโยธา	5-6	ผู้ช่วยหัวหน้างานสวนสาธารณะ	เกษตร/ภูมิสถาปัตย์/ภูมิศาสตร์	2	1	1
เจ้าหน้าที่สวนสาธารณะ	3	จัดภูมิสถาปัตย์/บำรุงรักษาดินไม้	เกษตร/ภูมิสถาปัตย์/ภูมิศาสตร์	3	1	2
เจ้าหน้าที่สุขาภิบาล	3	รักษาความสะอาด	สุขาภิบาล	1	0	1
เจ้าหน้าที่สวนสาธารณะ	2	ควบคุมพื้นที่/คนงาน	ปวช./ปวส.	3	0	3
ลูกจ้าง		คนงาน	มัธยมศึกษา	100	87	13

การพัฒนาและส่งเสริมองค์กรเอกชน

องค์กรเอกชนมีความสำคัญต่อการจัดการอนุรักษ์ เนื่องจากจะเป็นองค์กรขั้นพื้นฐานของสังคมในการรณรงค์และเคลื่อนไหว การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติเปรียบเสมือนเป็นภูมิคุ้มกันทางสังคมให้สิ่งแวดล้อม การพัฒนาองค์กรเอกชนให้มีความเข้มแข็ง จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมให้เกิดการจัดการอนุรักษ์ แนวทางดำเนินการมีดังนี้

- (1) ส่งเสริมให้มีตัวแทนองค์กรเอกชน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
- (2) ส่งเสริมให้องค์กรเอกชนมีการรวมตัว เพื่อดำเนินการในการตั้งตัวแทนอย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) ส่งเสริมให้องค์กรเอกชนจดทะเบียนตามกฎหมายจัดตั้ง และจดทะเบียนตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม หรือขอรับความสนับสนุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

การปรับปรุงกฎหมาย

- (1) ประกาศกฎกระทรวงเพื่อกำหนดพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมบริเวณหาดสมิหลา (ตามร่าง)
- (2) เสนอมาตรการเพิ่มเติมในการควบคุมปัญหามลพิษทางน้ำ ในแผนควบคุมมลพิษ เนื่องจากพื้นที่โครงการเป็นเขตควบคุมมลพิษ (ตามข้อเสนอ)

(3) การปรับปรุงกฎหมายของท้องถิ่น ปรับปรุงกฎหมายของเทศบาล คือ เทศบัญญัติการกำจัดมูลฝอย เพื่อวางข้อปฏิบัติการจัดการมูลฝอยในพื้นที่โครงการให้มีความเข้มงวดมากขึ้น โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- ปรับปรุงเพิ่มโทษต่อผู้กระทำผิดให้สูงขึ้น ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ.2535
- กำหนดข้อห้ามการทิ้งมูลฝอย นอกจากที่จัดเตรียมไว้ให้
- เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมการจัดเก็บค่าเก็บขนและกำจัดมูลฝอยจากผู้ให้บริการ เพื่อผลักภาระไปยังผู้ผลิตมูลฝอยมากขึ้น

(4) เทศบาลเมืองสงขลาขออนุมัติต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อทำการนอกเขต ในการเข้าดูแลรักษาเกาะหนู-เกาะแมว และเขาเก้าเส้ง

13. การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ

การพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และมาตรการเร่งด่วน ได้พิจารณาจาก ประเด็นความเร่งด่วนของปัญหา กล่าวคือโครงการหรือมาตรการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหา เร่งด่วน จะเป็นโครงการหรือมาตรการที่ได้รับความสำคัญสูง ส่วนประเด็นพิจารณาประกอบจะให้ความสำคัญกับโครงการหรือมาตรการที่มีลักษณะเป็นการคุ้มครองป้องกัน และเป็นโครงการที่มีหน่วยงานกำลังจะดำเนินการอยู่แล้ว โดยต้องเป็นโครงการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการอนุรักษ์

1) มาตรการ

(1) การระงับและทบทวนโครงการ

- การก่อสร้างปลาช่อนบริเวณแหลมสนอ่อนของเทศบาล
- การปรับปรุงหรือก่อสร้างสวนเขาน้อยของเทศบาล
- การปรับปรุงหรือตัดต้นไม้รวมทั้งการสร้างซุ้มอาหารเพิ่มเติม
- การขอใช้ที่ดินราชพัสดุบริเวณแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์
- การก่อสร้างเขื่อนบริเวณปากคลองสำโรง

(2) การประกาศใช้มาตรการเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมแหล่งอันควรอนุรักษ์

2) โครงการ

- โครงการอนุรักษ์ปากคลองสำโรง
- โครงการแก้ไขปัญหามลพิษหลังดำเนินเขื่อนน้อย
- โครงการแก้ไขปัญหามลพิษการบุกรุกเข่าเส็ง
- โครงการจัดทำป้ายแนวเขตแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์

3) สรุปแผนงานโครงการ

ในการจัดการอนุรักษ์ประกอบด้วย 7 แผนงาน 32 โครงการ กิจกรรมหรือโครงการย่อย การอนุรักษ์ทั้งหมด 109 กิจกรรม ใช้งบประมาณรวมทั้งสิ้น 64.5 ล้านบาท ดังแสดงในตารางที่ 13-1 แผนการดำเนินการโครงการในระยะต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 13-2

ตารางที่ 13-1 สรุปแผนงานและโครงการจัดการอนุรักษ์

โครงการ	จำนวนแผนงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)
จัดการอนุรักษ์เกาะหนู-เกาะแมว	3	1.6
จัดการอนุรักษ์แหลมสนอ่อน	5	15.0
จัดการอนุรักษ์เขื่อนน้อย-เขาดังกวน	4	6.2
จัดการอนุรักษ์หาดสมิหลา	5	8.4
จัดการอนุรักษ์เข่าเส็ง	3	1.2
จัดการอนุรักษ์ปากคลองสำโรง	6	30.0
รณรงค์ประชาสัมพันธ์	6	2.1
รวม	32	64.5

ตารางที่ 13-2 (ต่อ)

แผนงานโครงการ	กิจกรรม	แผนระยะสั้น			แผนระยะกลาง				แผนระยะยาว			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10+	
จัดการอนุรักษ์เขาน้อย-เขาดังกวน	11) การปลูกแซมสนทะเล		☉									
	12) จัดสวนริมทางเดินด้วยไม้ชายหาด		☉									
	13) การตัดแต่งกิ่งต้นสน	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----
	14) จัดบุคลากรประจำ			☉								
	15) จัดอุปกรณ์สำนักงาน			☉								
	16) อุปกรณ์แคมป์		☉									
	17) จัดระบบรักษาความปลอดภัย		☉									
	18) ยานพาหนะ		☉									
	19) วางมาตรการควบคุมอาคาร/กิจกรรม		☉									
	20) วางข้อกำหนดการใช้พื้นที่		☉									
	21) วางมาตรการรักษาความปลอดภัย		☉									
	22) ปรับปรุงการใช้ที่ดิน		☉									
	1) จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงผังเมืองรวม	☉										
	2) รื้อถอนบ้านพักส่วนราชการเชิงเขาน้อย-เขาดังกวน				☉							
	3) จัดทำระบบระบายน้ำและรวบรวมน้ำเสียชุมชนแออัด		☉									
	4) รื้อถอนชุมชนแออัดบุกรุกที่เขาน้อย	☉	☉	☉	☉	☉	☉	☉	☉	☉	☉	☉
	5) ปรับปรุงพื้นที่หลังการรื้อถอนชุมชน		☉	☉	☉	☉	☉	☉	☉	☉	☉	☉
	6) ปรับปรุงสวนสาธารณะเชิงเขาน้อย (สวนญี่ปุ่น)		☉									
	7) อนุรักษ์อาคารสโมสรข้าราชการ	☉										
	8) จัดตั้งสำนักงานจัดการพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม		☉									
	9) ปรับปรุงอาคารสำนักงานสวนสาธารณะ	☉										
	10) วางมาตรการควบคุมอาคาร/กิจกรรม		☉									
11) วางข้อกำหนดการใช้พื้นที่		☉										
12) วางมาตรการรักษาความปลอดภัย		☉										
จัดการอนุรักษ์หาดสมิหลา	1) จัดวางผังการใช้ที่ดิน	☉										
	2) รื้อร้านค้าและก่อสร้างศาลาพักผ่อน						☉					
	3) ปลูกต้นสน	☉										
	4) จัดสวนป่าชายหาด								☉			
	5) การตัดแต่งกิ่งต้นสน	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	
	6) ปรับปรุงศาลาหลังรูปปั้นเงือก			☉								

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

แผนงานโครงการ	กิจกรรม	แผนระยะสั้น			แผนระยะกลาง			แผนระยะยาว			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10+
รณรงค์ประชาสัมพันธ์	7) ปรับปรุงพื้นที่พร้อมก่อสร้าง ดังนี้										
	- ลานเอนกประสงค์ตามแนวเขื่อนเป็นท่าจอดเรือ ประมง และท่องเที่ยว				☼						
	- ศาลาเอนกประสงค์ และจัดสวนประเภทไม้ชายหาด				☼						
	8) จัดสร้างถนนและขยายและยกระดับสะพานเก่าเส้ง				☼						
	9) จัดทำแผนผัง และออกแบบรายละเอียดการปรับปรุง โดยชุมชนที่เกี่ยวข้อง	☼									
	10) อพยพโยกย้ายชาวชุมชนบริเวณพื้นที่ก่อสร้างตลาด ไปยังชุมชนใหม่			☼							
	11) ออกแบบและจัดสร้างตลาดสด/ขายของที่ระลึก ที่มีมาตรฐานและเหมาะสมกับท้องถิ่น			☼							
	12) ปรับปรุงและจัดสร้างถนนภายในชุมชน ผิวจราจร 6 เมตร พร้อมท่อระบายน้ำรวบรวมน้ำเสีย			☼							
	13) จัดสร้างลานตากปลา และพื้นที่ซ่อมเรือประมง พร้อมทางเดินเท้าริมฝั่งคลองสำโรง			☼							
	14) จัดสร้างท่อคักน้ำเสียใต้ทางเท้าริมฝั่งคลองสำโรง เชื่อมต่อกับท่อน้ำเสียของ โมง			☼							
	15) การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ		☼								
	16) การรักษาสุขภาพอนามัย		☼								
	17) การส่งเสริมการศึกษา		☼								
	18) จัดให้มีและยกระดับบริการของรัฐ		☼								
	19) จัดทำระเบียบของชุมชนเรื่องการสุขาภิบาล/บริการ		☼								
	20) การปรับปรุงองค์กรของชุมชนให้มีส่วนในการ จัดการอนุรักษ์		☼								
		1) การเก็บกวาดมูลฝอยชายหาด	----	----	----	----	----	----	----	----	----
		2) เก็บกวาดมูลฝอยบนเกาะแมว	----	----	----	----	----	----	----	----	----
		3) เก็บกวาดมูลฝอยบนภูเขา	----	----	----	----	----	----	----	----	----
	4) การปลูกแซมสนทะเล		☼								
	5) การปลูกไม้ชายหาด		☼								

ตารางที่ 13-2 (ต่อ)

แผนงานโครงการ	กิจกรรม	แผนระยะสั้น			แผนระยะกลาง				แผนระยะยาว			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10+	
6) ป้ายแหล่งธรรมชาติ	- ป้ายแหลมสมิหลามองจากเกาะแมว		☉									
	- ป้ายเกาะหนู-เกาะแมวมองจากชายฝั่ง		☉									
	- ป้ายเขาน้อย-เขาดังกวน		☉									
	- ป้ายแหลมสนอ่อน		☉									
	- ป้ายหัวเขาแดง (เมืองเก่าสงขลา)		☉									
	- ป้ายเขาเก้าเส้ง		☉									
	- ป้ายหาดสมิหลา		☉									
	7) ป้ายชื้อต้นไม้		☉									
	8) ป้ายแหล่งที่อยู่ของสัตว์ป่า		☉									
	9) ป้ายแนวเขตแหล่งธรรมชาติ		☉									
	10) ป้ายรณรงค์การรักษาความสะอาด		☉									
	11) กลุ่มตุนก		☉									
	12) กลุ่มอนุรักษ์ปลาโลมา		☉									
	13) กลุ่มศึกษาลิง		☉									
	14) กลุ่มศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ		☉									
	15) ติดตั้งระบบเสียงตามสายในพื้นที่			☉								
- ให้นุ้ลข่าวสารการจัดการ												
- ให้ความรู้แหล่งธรรมชาติ												
- การรณรงค์รักษาความสะอาด												
- การรณรงค์อนุรักษ์ธรรมชาติ												
16) ติดตั้งอุปกรณ์การแสดง					☉							
- การแสดงเรื่องหินนายนาง												
- การแสดงเรื่องเกาะหนู-เกาะแมว												
- การแสดงให้ความรู้สิ่งแวดล้อม												
รวมทั้งสิ้น		36	77	33	22	12	13	12	16	11	11	

หมายเหตุ : ☉ กิจกรรมที่ดำเนินการในปีนั้นๆ
 ----- กิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกปี

8620

504.06

(593สาขา)

สถบ

ศูนย์บริการเอกสารการวิจัยฯ

BT8620

โครงการจัดทำแผนการ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
สาขาวิจัยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
๑๕๖ ถนนพหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
โทร. ๕๙๕๑๑๒๑-๓๐ โทรสาร ๕๙๑๔๗๗๑